

מדינת ישראל

גנזך המדינה

מס' תיק 12

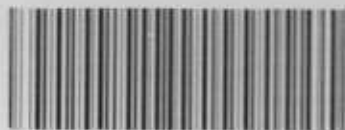
מס' 46 שיעור אוריאל משרד אוריאל

כנסת

מס' תיק: המס' מת'ג מס' 9
1984/2 - 1984/4

מס' תיק מקורי

מחלקה

שם תיק: מיכאל דקל סגן שר החקלאות - כנסת

מס' תיק: **גל-10/46701**

מס' תיק פריט: 0007h10

תאריך הדפסה: 29/10/2018 כתובת: 2-120-7-5-1

אגוד נכי מחנות הנאצים

רחוב תורה ועבודה 8, פתח תקוה, מיקוד 49274, טלפון 907356

יום השואה והגבורה תשנ"ד

מס' 10040

תאריך: 29.4.84

לכבוד,

מיכאל דקל

חבר כנסת

משכן הכנסת

ירושלים

1005

199

א. ג.

הנדון: בקשתנו, שתצביע בעד תיקון חוק
"נכי רדיפות הנאצים - 1957".

כ-20,000 נכי רדיפות הנאצים, הכלולים בחוק הנ"ל, מקבלים תגמוליהם בעד אבדן בריאותם במחנות, על-ידי ממשלת ישראל. הם מטובי אזרחי המדינה - המעפילים לוחמי המלחמות - הם ובניהם ממלאים את חובתם המלאה כלפי מדינתנו בכל התחומים (הם שילמו בעד שיכונם ושיקומם - ואפילו בעד החזקתם במעברות - בכסף מלא).

ממשלת ישראל - על דעת עצמה - לקחה את כספי הפיצויים המגיעים להם בעד אבדן בריאות מהגרמנים - מיליארדי מרקים - והתחייבה לפצותם. כל בית ישראל נהנה מכספים אלה.

הם נכים הדומים "בכל" לנכים המקבלים תגמוליהם מגרמניה. גם החוק הנ"ל (סעיף ו) מחייב אותם להוכיח את העובדה הזאת. את תגמוליהם הם, גם, מקבלים רק אם גובה נכותם מגיע לפחות ל-25%, כמו בגרמניה.

על לא עוול בכפם - מקפח אותם החוק הנ"ל בצורה מחפירה ומבישה - הם חייבים בצל האפליה הנאצית במדינתנו - וגוזל מהם את הזכות להיות אזרחים שווים-זכויות במדינתם שהוקמה בעד סיבלם ואבדן יקיריהם.

גם אחרי חיקונים שונים, מקבלים הם רק כ-40% תגמולים ורק משנת 1954, לעומת אלה המקבלים מגרמניה משנת 1945.

הציבור הזה כעת, הוא בגיל ממוצע של 63 שנים. מגיע להם בערוב ימיהם להיות אזרחים שווים-זכויות במדינתם.

עייכ אנו מבקשים ודורשים ממך שתצביע בעד תיקון החוק, המונח על שולחן הכנסת שתביא להחלטה שהחוק הזה מפלה לרעה את הנכים הכלולים בו לעומת הנכים המקבלים מגרמניה ומחייב לתקנו ולהשוות את התגמולים שלהם לתגמולי הנכים שמקבלים מגרמניה ובאופן רטרואקטיבי.

כנסת ישראל מתימרת לדאוג לשוויון תושביה-אזרחיה, חייבת להשיב את הגזל ולדאוג גם לנו, כפי שאנו ממלאים בכבוד את חובתנו כלפיה. תהיה זאת זכותך הגדולה אם תעשה הכל להסרת החרפה הזאת מעלינו ומעל מדינת ישראל.

נא לאשר קבלת דנא.

בכבוד רב,

אברהם גדליהו, יו"ר

1000-1001

198

סגן שר החקלאות

9.12.81

תאריך

לכבוד

מר אברהם גדליהו

יו"ר אגוד נכי מחנות הנאצים

רח' חורה ועבודה 8

פ"ת 49 274

א.נ.י.

1. אנו מאשרים קבלת מכתבך מס. 10007 מיום 15.11.81.
2. סגן השר דקל בקשני להודיעך כי אינו יכול לזום הצעה חוק בנושאים אשר אינם קשורים למשרד עליהם הוא מופקד בצועית.
3. יחד עם זאת, יושיט לכם מר דקל עזרה וחמיכה, אם ח"כ כלשהו ורצוני שיהיה על בסיס מפלגתי רחב, יביא לדיון הצעה חוק כזו.

בכבוד רב,

קלוד מלכה
עוזר סגן השר.

כנסת

מס' 100

197

הכנסת

סדר היום

לישיבות הכנסת

יום שני, י"ב באייר התשמ"ד - 14.5.1984, בשעה 16.00
 יום שלישי, י"ג באייר התשמ"ד - 15.5.1984, בשעה 16.00
 יום רביעי, י"ד באייר התשמ"ד - 16.5.1984, בשעה 11.00

- א. שאילתות ותשובות
- ב. סקירת שר האוצר על פעולות משרדו. - הוקצו שעה וחצי לדיון
- ג. סקירת שר התעשייה והמסחר על פעולות משרדו. - הוקצו שעה וחצי לדיון
- ד. חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (תיקון מס' 5), התשמ"ד-1984 (קריאה ראשונה). - הצעות חוק 1674
- ה. חוק בתי המשפט (תיקון מס' 16), התשמ"ד-1984 (קריאה ראשונה). - הצעות חוק 1681
- ו. חוק השופטים (תיקון מס' 8), התשמ"ד-1984 (קריאה ראשונה).
- ז. חוק לתיקון פקודת הרשמים (מס' 3), התשמ"ד-1984 (קריאה ראשונה).
- ח. חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (תיקון מס' 5), התשמ"ד-1984 (קריאה ראשונה). - הצעות חוק 1674
- ט. חוק להארכת תוקף של תקנות שעת חירום (אבטחת מוסדות חינוך), התשמ"ד-1984 (קריאה ראשונה).
- י. חוק לתיקון התוספת לפקודת זכיונות החשמל (מס' 2), התשמ"ד-1984 (קריאה ראשונה). -
- יא. חוק שירות בטחון (תיקון מס' 16), התשמ"ד-1984 (קריאה ראשונה). - הצעות חוק 1670

196

- יב. חוק המים (תיקון מס' 8), התשמ"ד-1984 (קריאה ראשונה).
- הצעות חוק 1667
- יג. לקחי הבחירות לשלטון המקומי 1983 -
מאת חבר-הכנסת שבח וייס
- הוקצתה שעה לדיון
- יד. איסור הפעלת תחבורה ציבורית לפני צאת השבת - מאת -
חברי הכנסת רענן נעים ומרדכי וירשובסקי.
- הוקצו שעתיים לדיון
- טו. חוק הרשויות המקומיות (פטור חיילים, נפגעי מלחמה ושוטרים מארנונה) (תיקון מס' 3), התשמ"ד-1983 (קריאה ראשונה) - תשובת השר והצבעה
- הצעות חוק 1652
- טז. חוק בית הדין לעבודה (תיקון מס' 10), התשמ"ג-1983 (קריאה ראשונה) - תשובה והצבעה
- הצעות חוק 1613
- יז. הקמת ועדת חקירה פרלמנטרית לבדוק את פעולות הבנקים -
מאת חבר-הכנסת חיים רמון
- הוקצתה שעה לדיון
- יח. הצורך בהקמת ממשלת אחדות לאומית -
מאת חבר-הכנסת אברהם מלמד
- יט. התקפה אלימה על ראש עיריית ירושלים -
מאת חברי-הכנסת מנחם הכהן ואמנון רובינשטיין
- הוקצתה שעה לדיון
- כ. שוויון זכויות הלכה למעשה לעדה הדרוזית -
מאת חברי-הכנסת אמנון לין ואמל נסראלדין
- הוקצתה שעה לדיון
- כא. הצעת שר האנרגיה והתשתית לפטר את יושב-ראש דירקטוריון חברת החשמל - מאת חבר-הכנסת יעקב גיל
- הוקצתה שעה לדיון
- כב. עליה תלולה בקורבנות תאונות דהכים -
מאת חברי-הכנסת שמואל הלפרט ואברהם כץ-עוז
- הוקצתה שעה לדיון
- כג. הכלכלה הנוכחית - סכנה לעתיד המפעל הציוני -
מאת חבר-הכנסת עוזי ברעם
- הוקצתה שעה לדיון
- כד. יש להקפיא לאלתר הקמת התנחלויות נוספות ביהודה, שומרון וחבל עזה - מאת חברי-הכנסת יצחק ברמן ודרור זייגרמן
- הוקצו שעתיים לדיון
- כה. הקמת קריה יהודית בשוק חברון - מאת חברי-הכנסת מרדכי וירשובסקי, יעקב צור ותופיק טובי
- הוקצתה שעה לדיון
- כו. עידוד תיירות יהודית לישראל - מאת חבר-הכנסת אריאל ויינשטיין
- הוקצתה שעה לדיון
- כז. נסיונות בממשל בארצות-הברית להכשיל הצעת הסנטור מויניהן להכיר בירושלים כבירת ישראל -
מאת חבר-הכנסת פנחס גולדשטיין
- הוקצתה שעה לדיון
- כח. פיקוח ציבורי על מוסדות כלכליים ציבוריים -
מאת חבר-הכנסת אמנון רובינשטיין
- הוקצתה שעה לדיון

הכנסת

ירושלים, י"ט אדר א' התשמ"ד
22 פברואר, 1984

195

לכבוד
סגן שר החקלאות
חה"כ מיכאל דקל

שלום רב,

הנדון: אגודת ידידות פרלמנטרית ישראל-יפן

נתבקשתי לעמוד בראש אגודת ידידות פרלמנטרית,
ישראל-יפן, לאחר שהפרלמנט היפני הקים אגודה שאליה הצטרפו
ששים חברים.

מיותר להסביר את חשיבות הקשרים עם מעצמה זו ואני
סבור כי אגודה מקבילה של חברי כנסת עשויה לתרום לחיזוק
הקשרים.

על כן אודה לך אם תודיע לגבי מרים גולן, באמצעות
לשכת יושב-ראש הכנסת, על הסכמתך להמנות עם חברי האגודה. עם
קבלת ההסכמה, אנו נשגר לפרלמנט היפני פרטים ותולדות חייהם של
המצטרפים.

בברכה,

מרדכי בן-פזות
יו"ר האגודה

לפני ה'תש"ח

- (146) -

ישיבה ר"פ - 1.2.84
הצעות לסדר היום

מ' דקל

סגן שר החקלאות מ' דקל:

אדוני היושב ראש, חברי כנסת נכבדים, בסוגיה שהעלה חבר-הכנסת אמרי רון יש להבחין בין ייבוא של דגי מאכל החופפים לדגים, אשר ענף הדייג מספק אותם כיום בארץ, לבין אישור רשיון לחברות הדגות במים הבינלאומיים, שהוא דייג מרחקים. עקרונית, על פי החוק הקיים במדינת ישראל, יש לתת אישור רשיון דייג לתברה המוכיחה כי היא עומדת בקריטריונים בכפוף למגבלות שאותן המשרד בוחן והתקין, כאשר ההיתר הנ"ל מאפשר לייבא את הדגים לארץ ללא תשלום מכס. זוהי לשון החוק.

תפקידו של משרד החקלאות מצטמצם בשני תחומים: א. לבדוק אם אמנם בקשת החברות הנ"ל היא לדייג מרחקים ואינה מהווה מסווה לייבוא ללא מכס. נושא זה נבחן עתה על ידי ועדה מיוחדת מטעם משרד החקלאות. ב. גם אם יינתן הרשיון כמבוקש ייבדקו כל סוגי הדגים הכלולים ברשיון. בכל מקרה, אגף הדייג במשרד החקלאות יקפיד כי כל רשימה שתאושר לא תכלול דגים המיוצרים בארץ ובכך לא תגרום לפגיעה בייצור המקומי.

אדוני היושב ראש, הטענה שמעלה ארגון מגדלי הדגים היא שדייג מרחקים מהווה פגיעה עקיפה בדייג מקומי, גם אם סוג הדגים המיובא איננו חופף. על כל פנים, כפי שכבר הסברתי, המצב הקיים כיום על פי החוק הוא שחברת "אטלנטיק" קיימת בפועל ועוסקת בדייג מרחקים ואין החוק, במיגבלות הקיימות והנלוות, מאפשר סגירה הרמטית בפני חברות נוספות הרוצות לדוג דייג מרחקים. משרד החקלאות עומד על המשמר, מחד-גיסא, מפני פגיעה מכל סוג שהוא במגדלי הדגים המקומיים במסגרת החוק הקיים, ומאידך גיסא, אנו גם מופקדים על אספקת דגים סדירה מכל המינים והסוגים לאוכלוסייה המקומית בארץ. המספרים של התצרוכת שהמדינה איננה מספקת - על כך שמעתם בהצעה לסדר היום.

לעצם החוק: מבחינה משפטית אנו מהווים רשות מוסמכת לאישורי ייבוא דגים לחברות ישראליות העוסקות בדייג, כדוגמת "אטלנטיק", ואין כאן חריגה כלשהי בחוק. אין זאת אומרת שאנו מחלקים רשיונות ייבוא לכל הפונים. כאמור, הוקמה ועדה שתפקידה לבדוק ולהקפיד שהייבוא לא יתחרה בשוק המקומי.

אם רוצים להרחיב את הנושא, אציע להעביר אותו לוועדת הכלכלה על מנת להרחיב עליו את הדיון.

194

לכבוד

לשכת חשר/סגן חשר

התק/א

הרינו מתכבדים להעביר אליכם את
הנוסח הלא-מתוקן של דברי חשר (סגן
חשר) במליאת הכנסת.

ישיבה

22

מיום

1.2.84

נודה לכם אם תחזירו את הנוסח
המתוקן בתוך שלושה ימים מיום
הישיבה, כדי לאפשר למערכת "דברי
הכנסת" להוציא-לאור את החוברת
לשבוע זה בתוך שבועיים.

בכבוד רב,

מערכת "דברי הכנסת".

לשכת סגן שר החקלאות

13.2.84

192

לכבוד
חייכ אמל נטר אלדין
משען הכנסת
ירושלים.

חייכ נכבד,

1. אנו מאשרים בתודה קבלת מכתבך מיום 20.1.84 אל סגן השר דקל.

2. סגן השר דקל לא הוזמן עיני חייכ מוחמד וחד לערוך בקורים בכפריים ערביים ולכן גם לא ישתתף בהם.

נשמח לסייע לך במגזר הערבי כמידת יכולתנו.

בכבוד רב,

שלמה מלכה
עוזר סגן השר.

1917
1918
1919
1920

1921 1922 1923 1924 1925 1926 1927 1928 1929 1930

1931 1932 1933 1934 1935 1936 1937 1938 1939 1940

1941 1942 1943 1944 1945 1946 1947 1948 1949 1950

~~1951 1952 1953 1954 1955 1956 1957 1958 1959 1960~~

חבר הכנסת

הכנסת

כ"ב בשבט תשמ"ד
30 בינואר 1984

א. בן-נרי

לכבוד

שרי וסגני הליכוד:

מנחם פרידמן

א.נ.,

קראתי בעיון אלאנבא בשפה הערבית כי מספר שרים מטיעת הליכוד נענו לפניחן של ח"כ מוחמד וותד לעריכת ביקורים בבפרים הערביים.

ברצוני לציין בפנכם שהענין לא מוסיף דבר לליכוד, נהפוך הוא - הביקורים האלה שמתכוונים אתם לקיים באמצעות ח"כ מהאופוזיציה מעיהם על כך שאין תאום פנים ליכודי.

הדבר חמור מאוד כאשר גם מקימים את הביקורים ללא שיתופו של יועץ-ראש-הממשלה לעניני ערבים מר בני גור-אריה ומרכזי לשכות היועץ באזוריט.

לסיום, ברצוני להדגיש בפניכם שיש לליכוד פעילים ואף נציגים במועצות המקומיות וגם ראשי משפחות הן בסקטור הערבי, הכדואי והדרוזי, אשר לשכחי בחיפה מטפלה בענינם ואנו עושים יחד למען הגברת כוחו של הליכוד.

במידה ושרי הליכוד מעונינים או מוכנים לענות להזמנתנו לביקורים בסקטורים האלה - נדאג לארגון מכובד אשר יענה על מעמדו של המבקר, כמובן נשתף את היועץ, נציגיו ופעילים באזוריט.

בכבוד רב

ח"כ אמל נסראליין

העחק: מר יצחק שמיר, ראש הממשלה

ח"כ איחן לבני, יו"ר האגף הליכודי לעניני ערבים ודרוזים

מר בני גור-אריה, יועץ ראש הממשלה לעניני ערבים

10/21/74

10/21/74
10/21/74
10/21/74

10/21/74
10/21/74

10/21/74
10/21/74

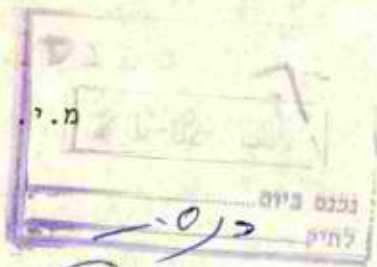
10/21/74
10/21/74

10/21/74
10/21/74

10/21/74
10/21/74

10/21/74
10/21/74

10/21/74
10/21/74

מ' דקל

סגן שר החקלאות מ' דקל:

אדוני היושב-ראש, חברי כנסת נכבדים, נציבות המים ממונה מטעם משרד החקלאות על כל עניני המים בישראל מכוח מערכות חוקים: חוק המים, תש"ט-1949, חוק מדידת המים, תשט"ו-1955, חוק פיקוח על קידוחי מים, תשט"ו-1955, וחוק הניקוז וההגנה מפני שטפונות, תשי"ה-1957.

חברי הכנסת, במאה השנים הראשונות להתיישבות החדשה של עם ישראל בארצו פותחו מקורות המים הטבעיים לצרכי שימוש ביתי, ובשלב יותר מאוחר - חקלאי ותעשייתי. קצב הפיתוח הגובר של מקורות המים באזור דל גשמים ודל נהרות הביא עד מהרה לניצול יתר של מקורות המים הרב-שנתיים של ישראל.

מפעלי הפיתוח הגדולים של מדינת ישראל הם מפעל ירקון-נגב, מפעל המים הארצי, מפעל ייבוש החולה ומפעלים אזוריים בגליל העליון, עמק הירדן, בקעת בית-שאן, עמק חרוד ועמק יזרעאל, הקישון, מנשה ועוד. השלמת מפעלי פיתוח אלה הביאה לכך שכיום מספקים נחלי ישראל כ-750 מיליון קוב מים לשנה, מתוך צריכה כוללת של 1.7 מיליארד קוב לשנה.

מערכת מפותחת זו של ניצול מקורות מי הנחלים והנהרות בישראל מתבססת כיום יותר ויותר על ניצול מי הכנרת ומאגרי מים מצד אחד, וניצול מי שטפונות מצד שני. כל זאת כדי להקטין את הפגיעה בזרימה הטבעית של הנחלים.

חלק ממפעלי הפיתוח אשר הוקמו בראשית ההתיישבות בחבלי הארץ השונים עד שנות הששים הביאו לפגיעה משמעותית בנחלי ישראל. אולם עם הגברת המודעות מאז שנות השבעים לנושאי איכות חיים וסביבה בעולם ובישראל, נרתמו נציבות המים ומשרד החקלאות להגנת נחלי ישראל, תוך אספקת המים הנדרשים לצרכים ביתיים וחקלאיים. בשיתוף עם רשות שמורות הטבע וגורמים אחרים הוקמה מערכת ניטור נחלים אשר ממצאיה מהווים בסיס לדיווח על מצבו של כל נחל מן ההיבט הסביבתי, ועל סמך ממצאים אלה פועלת נציבות המים לאכיפת החוק בנושא מניעת זיהום הנחלים.

ואולם באכיפת החוק אין די. יש למצוא בתכנון קפדני את האיזון העדין שבין השימוש במי הנחלים לאספקת מים לבין שמירתם כנחלים זורמים. נציבות המים ונציב המים היקצו לשורה ארוכה של נחלים מים לזרימה חופשית לצורך שמירת נופים, בעיקר בגולן, בגליל, באזור החוף ואף בנגב. ואולם אין די בכך.

190

לכבוד
לשכת השר/סגן השר התקנות

הרינו מתכבדים להעביר אליכם את
הנוסח הלא-מתוקן של דברי השר (סגן
השר) במליאת הכנסת.

71 ישיבה

24.1.84 מיום

נודה לכם אם תחזירו את הנוסח
המתוקן בתוך שלושה ימים מיום
הישיבה, כדי לאפשר למערכת "דברי
הכנסת" להוציא-לאור את החוברת
לשבוע זה בתוך שבועיים.

בכבוד רב,

מערכת "דברי הכנסת".

מ' דקל

הגברת ההתיישבות ופיתוח המדינה הביאו להגדלת כמויות השפכים. פוטנציאל הביוב בישראל נאמד כיום בכ-250 מיליון קוב בשנה, והוא יכול להוות מקור נוסף לאספקת מים לצרכי חקלאות. אך אם אינו מנוצל בצורה ראויה - הוא מהווה מטרד אקולוגי קשה. הקמת מפעלי השבת שפכים בקישון ובגוש דן הנמצאים כעת בביצוע אמורים לפתור את מוקדי השפכים העיקריים במדינה, וזאת בנוסף למפעלים מקומיים המנוצלים כבר כיום להשקיית כ-100 אלף דונם קרקע חקלאית.

חובת טיהור השפכים מוטלת על המייצרים אותם, ומשרד החקלאות הוא רק שותף במציאת הפתרון לניצול אותם מקורות מים שוליים.

תכניות לשיקום חלק מנחלי החוף הוכנו בעבר, ובעיקר לגבי נחל הירקון שהוא הפרובלימטי ביותר בכל המערכת הזאת. האוכלוסייה הגרה על גדות נחל הירקון גדולה, והשפכים מרובים.

אורה נמיר (המערך):

למה באמת משרד החקלאות לא עושה שום דבר?

סגן שר החקלאות מ' דקל:

אולם בגלל ריבוי הרשויות המוניציפליות לאורך הנחל לא הוחל עד כה בביצוע השיקום. נציבות המים נענתה לבקשת משרד הפנים להקמת "רשות נחל" אשר אמורה היתה לטפל בשיקום הירקון. בימים אלה החל נציב המים בהתארגנות לביצוע שיקום חלקי של הירקון. הוזמנה תכנית הנדסית אשר תושלם בחודש הקרוב, ואם לא תקום בינתיים "רשות נחל הירקון" יוחל בביצוע השיקום החלקי במסגרות הקיימות של נציבות המים, אשר הסדירו עד כה למעלה מ-2,000 ק"מ של נחלים ותעלות ברחבי המדינה.

משרד החקלאות איננו אחראי לנושא הזה. האחרייות הישירה והפורמלית היא על משרד הפנים. משרד החקלאות יחד עם רשות שמורות הטבע ונציבות המים מנסים, במסגרת הקיימת ובתנאים כפי שהם, לשמור, על-מנת שהנזקים יהיו ככל האפשר יותר קטנים. למעשה, על-ידי הקמת המפעלים האזוריים להשבת מי השפכים, נגיע בהתחלת שנות התשעים למצב כזה שלא יהיה מי שפכים בנחלים שממשימים גם כאתרים ומקומות של נופש ותיור. התהליך הוא ארוך מאד, אבל משרד החקלאות פועל, גם בגלל הצרכים הספציפיים של החקלאות, על-מנת להשיג מים נוספים. ובגלל הבעיות האקולוגיות, כל המערכות מעונינות להתקדם בנושא הזה מה שיותר מהר. ההוצאות הכספיות לכך מרובות ביותר.

מ' דקל

187

אהרן נחמיאס (המערך):

ברשותך, סגן השר, אני מבקש לתקן משהו. לפי חוק נציבות המים במידה והרשויות המקומיות לא מטהרות את המים, נציב המים צריך לעשות כן ולחייב את הרשויות המקומיות. אני אומר זאת כדי להעמיד דברים על דיוקם.

סגן שר החקלאות מ' דקל:

תודה עבור ההערה.

מאחר שהנושא הזה שייך למספר משרדים ולא רק למשרד החקלאות, בעיקר למשרד הפנים, אני מציע, אדוני היושב-ראש, להעביר את הנושא לדיון בוועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת. שם ילבנו אותו עם כל הגורמים כדי למצוא פתרונות טובים ומהירים לסוגיה הזאת.

היו"ר מ' שחל:

תודה לסגן שר החקלאות. חברת-הכנסת ארבלי-אלמוזלינו, האם אתה מסכימה שההצעה תועבר לוועדת הפנים ואיכות הסביבה?

שושנה ארבלי-אלמוזלינו (המערך):

כן.

היו"ר מ' שחל:

תודה. אני מעמיד את ההצעה להצבעה.

ה צ ב ע ה

ההצעה להעביר את הנושא לדיון בוועדת הפנים ואיכות הסביבה נתקבלה.

186

סגן שר החקלאות מ' דקל:

אדוני היושב-ראש, חברי כנסת נכבדים, נציבות המים ממונהמטעם משרד החקלאות על כל עניני המים בישראל מכוח מערכות חוקים: חוק המים, תש"ט-1949, חוק מדידת המים, תשט"ו-1955, חוק פיקוח על קידוחי מים, תשט"ו-1955, וחוק הניקוז וההגנה מפני שטפונות, תשי"ח-1957.

חברי הכנסת, במאה השנים הראשונות להתיישבות החדשה של עם ישראל בארצו פותחו מקורות המים הטבעיים לצרכי שימוש ביתי, ובשלב יותר מאוחר - חקלאי ותעשייתי. קצב הפיתוח הגובר של מקורות המים באזור דל גשמים ודל נהרות הביא עד מהרה לניצול יתר של מקורות המים הרב-שנתיים של ישראל.

מפעלי הפיתוח הגדולים של מדינת ישראל הם מפעל ירקון-נגב, מפעל המים הארצי, מפעל ייבוש החולה ומפעלים אזוריים בגליל העליון, עמק הירדן, בקעת בית-שאן, עמק חרוד ועמק יזרעאל, הקישון, מנשה ועוד. השלמת מפעלי פיתוח אלה הביאה לכך שכיום מספקים נחלי ישראל כ-750 מיליון קוב מים לשנה, מתוך צריכה כוללת של 1.7 מיליארד קוב לשנה.

מערכת מפותחת זו של ניצול מקורות מי הנחלים והנהרות בישראל מתבססת כיום יותר ויותר על ניצול מי הכנרת ומאגרי מים מצד אחד, וניצול מי שטפונות מצד שני. כל זאת כדי להקטין את הפגיעה בזרימה הטבעית של הנחלים.

חלק ממפעלי הפיתוח אשר הוקמו בראשית ההתיישבות בחבלי הארץ השונים עד שנות הששים הביאו לפגיעה משמעותית בנחלי ישראל. אולם עם הגברת המודעות מאז שנות השבעים לנושאי איכות חיים וסביבה בעולם ובישראל, נרתמו נציבות המים ומשרד החקלאות להגנת נחלי ישראל, תוך אספקת המים הנדרשים לצרכים ביתיים וחקלאיים. בשיתוף עם רשות שמורות הטבע וגורמים אחרים הוקמה מערכת ניטור נחלים אשר ממצאיה מהווים בסיס לדיווח על מצבו של כל נחל מן ההיבט הסביבתי, ועל סמך ממצאים אלה פועלת נציבות המים לאכיפת החוק בנושא מניעת זיהום הנחלים.

ואולם באכיפת החוק אין די. יש למצוא בתכנון קפדני את האיזון העדין שבין השימוש במי הנחלים לאספקת מים לבין שמירתם כנחלים זורמים. נציבות המים ונציבי המים היקצו לשורה ארוכה של נחלים מים לזרימה חופשית לצורך שמירת נופים, בעיקר בגולן, בגליל, באזור החוף ואף בנגב. ואולם אין די בכך.

מ' דקל

185

הגברת ההתיישבות ופיתוח המדינה הביאו להגדלת כמויות השפכים. פוטנציאל הביוב בישראל נאמד כיום בכ-250 מיליון קוב בשנה, והוא יכול להוות מקור נוסף לאספקת מים לצרכי חקלאות. אך אם אינו מנוצל בצורה ראויה - הוא מהווה מטריד אקולוגי קשה. הקמת מפעלי השבת שפכים בקישון ובגוש דן הנמצאים כעת בביצוע אמורים לפתור את מוקדי השפכים העיקריים במדינה, וזאת בנוסף למפעלים מקומיים המנוצלים כבר כיום להשקיית כ-100 אלף דונם קרקע חקלאית.

חובת טיהור השפכים מוטלת על המייצרים אותם, ומשרד החקלאות הוא רק שותף במציאת הפתרון לניצול אותם מקורות מים שוליים.

תכניות לשיקום חלק מנחלי החוף הוכנו בעבר, ובעיקר לגבי נחל הירקון שהוא הפרובלימטי ביותר בכל המערכת הזאת. האוכלוסיה הגרה על גדות נחל הירקון גדולה, והשפכים מרובים.

אורה נמיר (המערך):

למה באמת משרד החקלאות לא עושה שום דבר?

סגן שר החקלאות מ' דקל:

אולם בגלל ריבוי הרשויות המוניציפליות לאורך הנחל לא הוחל עד כה בביצוע השיקום. נציבות המים נענתה לבקשת משרד הפנים להקמת "רשות נחל" אשר אמורה היתה לטפל בשיקום הירקון. בימים אלה החל נציב המים בהתארגנות לביצוע שיקום חלקי של הירקון. הוזמנה תכנית הנדסית אשר תושלם בחודש הקרוב, ואם לא תקום בינתיים "רשות נחל הירקון" יוחל בביצוע השיקום החלקי במסגרות הקיימות של נציבות המים, אשר הסדירו עד כה למעלה מ-2,000 ק"מ של נחלים ותעלות ברחבי המדינה.

משרד החקלאות איננו אחראי לנושא הזה. האחרייות הישירה והפורמלית היא על משרד הפנים. משרד החקלאות יחד עם רשות שמורות הטבע ונציבות המים מנסים, במסגרת הקיימת ובתנאים כפי שהם, לשמור, על-מנת שהנזקים יהיו ככל האפשר יותר קטנים. למעשה, על-ידי הקמת המפעלים האזוריים להשבת מי השפכים, נגיע בהתחלת שנות התשעים למצב כזה שלא יהיה מי שפכים בנחלים שמשמשים גם כאתרים ומקומות של נופש ותיור. התהליך הוא ארוך מאד, אבל משרד החקלאות פועל, גם בגלל הצרכים הספציפיים של החקלאות, על-מנת להשיג מים נוספים. ובגלל הבעיות האקולוגיות, כל המערכות מעונינות להתקדם בנושא הזה מה שיותר מהר. ההוצאות הכספיות לכך מרובות ביותר.

מ' דקל

184

אהרן נחמיאס (המערך):

ברשותך, סגן השר, אני מבקש לתקן משהו. לפי חוק נציבות המים במידה והרשויות המקומיות לא מטהרות את המים, נציב המים צריך לעשות כן ולחייב את הרשויות המקומיות. אני אומר זאת כדי להעמיד דברים על דיוקם.

סגן שר החקלאות מ' דקל:

תודה עבור ההערה.

מאחר שהנושא הזה שייך למספר משרדים ולא רק למשרד החקלאות, בעיקר למשרד הפנים, אני מציע, אדוני היושב-ראש, להעביר את הנושא לדיון בוועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת. שם ילבנו אותו עם כל הגורמים כדי למצוא פתרונות טובים ומהירים לסוגיה הזאת.

היו"ר מ' שחל:

תודה לסגן שר החקלאות. חברת-הכנסת ארבלי-אלמוזלינו, האם אתה מסכימה שההצעה תועבר לוועדת הפנים ואיכות הסביבה?

שושנה ארבלי-אלמוזלינו (המערך):

כן.

היו"ר מ' שחל:

תודה. אני מעמיד את ההצעה להצבעה.

ה צ ב ע ה

ההצעה להעביר את הנושא לדיון בוועדת הפנים ואיכות הסביבה נתקבלה.

(אחרי כן - צט)

183

סגן שר החקלאות מ' דקל:

אדוני היושב-ראש, חברי כנסת נכבדים, נציבות המים ממונהמטעם משרד החקלאות על כל עניני המים בישראל מכוח מערכות חוקים: חוק המים, תש"ט-1949, חוק מדידת המים, תשט"ו-1955, חוק פיקוח על קידוחי מים, תשט"ו-1955, וחוק הניקוז וההגנה מפני שטפונות, תשי"ח-1957.

חברי הכנסת, במאה השנים הראשונות להתיישבות החדשה של עם ישראל בארצו פותחו מקורות המים הטבעיים לצרכי שימוש ביתי, ובשלב יותר מאוחר - חקלאי ותעשייתי. קצב הפיתוח הגובר של מקורות המים באזור דל גשמים ודל נהרות הביא עד ניהרה לניצול יתר של מקורות המים הרב-שנתיים של ישראל.

מפעלי הפיתוח הגדולים של מדינת ישראל הם מפעל ירקון-נגב, מפעל המים הארצי, מפעל ייבוש החולה ומפעלים אזוריים בגליל העליון, עמק הירדן, בקעת בית-שאן, עמק חרוד ועמק יזרעאל, הקישון, מנשה ועוד. השלמת מפעלי פיתוח אלה הביאה לכך שכיום מספקים נחלי ישראל כ-750 מיליון קוב מים לשנה, מתוך צריכה כוללת של 1.7 מיליארד קוב לשנה.

מערכת מפותחת זו של ניצול מקורות מי הנחלים והנהרות בישראל מתבססת כיום יותר ויותר על ניצול מי הכנרת ומאגרי מים מצד אחד, וניצול מי שטפונות מצד שני. כל זאת כדי להקטין את הפגיעה בזרימה הטבעית של הנחלים.

חלק ממפעלי הפיתוח אשר הוקמו בראשית ההתיישבות בחבלי הארץ השונים עד שנות הששים הביאו לפגיעה משמעותית בנחלי ישראל. אולם עם הגברת המודעות מאז שנות השבעים לנושאי איכות חיים וסביבה בעולם ובישראל, נרתמו נציבות המים ומשרד החקלאות להגנת נחלי ישראל, תוך אספקת המים הנדרשים לצרכים ביתיים וחקלאיים. בשיתוף עם רשות שמורות הטבע וגורמים אחרים הוקמה מערכת ניטור נחלים אשר ממצאה מהווים בסיס לדיווח על מצבו של כל נחל מן ההיבט הסביבתי, ועל סמך ממצאים אלה פועלת נציבות המים לאכיפת החוק בנושא מניעת זיהום הנחלים.

ואולם באכיפת החוק אין די. יש למצוא בתכנון קפדני את האיזון העדין שבין השימוש במי הנחלים לאספקת מים לבין שמירתם כנחלים זורמים. נציבות המים ונציב המים היקצו לשורה ארוכה של נחלים מים לזרימה חופשית לצורך שמירת נופים, בעיקר בגולן, בגליל, באזור החוף ואף בנגב. ואולם אין די בכך.

מ' דקל

182

הגברת ההתיישבות ופיתוח המדינה הביאו להגדלת כמויות השפכים. פוטנציאל הביוב בישראל נאמד כיום בכ-250 מיליון קוב בשנה, והוא יכול להוות מקור נוסף לאספקת מים לצרכי חקלאות. אך אם אינו מנוצל בצורה ראויה - הוא מהווה מטרד אקולוגי קשה. הקמת מפעלי השבת שפכים בקישון ובגוש דן הנמצאים כעת בביצוע אמורים לפתור את מוקדי השפכים העיקריים במדינה, וזאת בנוסף למפעלים מקומיים המנוצלים כבר כיום להשקיית כ-100 אלף דונם קרקע חקלאית.

חובת טיהור השפכים מוטלת על המייצרים אותם, ומשרד החקלאות הוא רק שותף במציאת הפתרון לניצול אותם מקורות מים שוליים.

תכניות לשיקום חלק מנחלי החוף הוכנו בעבר, ובעיקר לגבי נחל הירקון שהוא הפרובלמיטי ביותר בכל המערכת הזאת. האוכלוסייה הגרה על גדות נחל הירקון גדולה, והשפכים מרובים.

אורה נמיר (המערך):

למה באמת משרד החקלאות לא עושה שום דבר?

סגן שר החקלאות מ' דקל:

אולם בגלל ריבוי הרשויות המוניציפליות לאורך הנחל לא הוחל עד כה בביצוע השיקום. נציבות המים נענתה לבקשת משרד הפנים להקמת "רשות נחל" אשר אמורה היתה לטפל בשיקום הירקון. בימים אלה החל נציב המים בהתארגנות לביצוע שיקום חלקי של הירקון. הוזמנה תכנית הנדסית אשר תושלם בחודש הקרוב, ואם לא תקום בינתיים "רשות נחל הירקון" יוחל בביצוע השיקום החלקי במסגרות הקיימות של נציבות המים, אשר הסדירו עד כה למעלה מ-2,000 ק"מ של נחלים ותעלות ברחבי המדינה.

משרד החקלאות איננו אחראי לנושא הזה. האחריות הישירה והפורמלית היא על משרד הפנים. משרד החקלאות יחד עם רשות שמורות הטבע ונציבות המים מנסים, במסגרת הקיימת ובתנאים כפי שהם, לשמור, על-מנת שהנזקים יהיו ככל האפשר יותר קטנים. למעשה, על-ידי הקמת המפעלים האזוריים להשבת מי השפכים, נגיע בהתחלת שנות התשעים למצב כזה שלא יהיה מי שפכים בנחלים שמשמשים גם כאתרים ומקומות של נופש ותיור. התהליך הוא ארוך מאד, אבל משרד החקלאות פועל, גם בגלל הצרכים הספציפיים של החקלאות, על-מנת להשיג מים נוספים. ובגלל הבעיות האקולוגיות, כל המערכות מעונינות להתקדם בנושא הזה מה שיותר מהר. ההוצאות הכספיות לכך מרובות ביותר.

מ' דקל

181

אהרן נחמיאס (המערך):

ברשותך, סגן השר, אני מבקש לתקן משהו. לפי חוק נציבות המים במידה והרשויות המקומיות לא מטהרות את המים, נציב המים צריך לעשות כן ולחייב את הרשויות המקומיות. אני אומר זאת כדי להעמיד דברים על דיוקם.

סגן שר החקלאות מ' דקל:

תודה עבור ההערה.

מאחר שהנושא הזה שייך למספר משרדים ולא רק למשרד החקלאות, בעיקר למשרד הפנים, אני מציע, אדוני היושב-ראש, להעביר את הנושא לדיון בוועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת. שם ילבנו אותו עם כל הגורמים כדי למצוא פתרונות טובים ומהירים לסוגיה הזאת.

היו"ר מ' שחל:

תודה לסגן שר החקלאות. חברת-הכנסת ארבלי-אלמוזלינו, האם אתה מסכימה שההצעה תועבר לוועדת הפנים ואיכות הסביבה?

שושנה ארבלי-אלמוזלינו (המערך):

כן.

היו"ר מ' שחל:

תודה. אני מעמיד את ההצעה להצבעה.

ה צ ב ע ה

ההצעה להעביר את הנושא לדיון בוועדת הפנים ואיכות הסביבה נתקבלה.

לשכת סגן שר החקלאות

8.1.84

תאריך

לכבוד
צחי ויזר
המסגרת החנוכית
גבעת חיים. 38 935
א.נ.,

סגן השר דקל בקשני להשיב על שאלותיך פפי שהוצגו במכתבך
מיום 21.12.83.

(א) חייב דקל לא הגיש אף לא שאילתא אחת במושב הנוכחי.
סגן שר אינו יכול להגיש שאילתות. כסגן שר הוא עונה על כל
השאלות המופנות למשרד החקלאות.

(ב) סגן שר בדרך כלל אינו חבר באף ועדה מוועדות הכנסת.

(ג) שכניט של חייב דקל במליאה: מימין אהוד אולמרט
משמאל- דן תיכון

אני תקווה כי סייעתי בידיך ומאחל לך הצלחה בלמודיך.

בכבוד רב,

~~קלוד מלכה
עוזר סגן השר.~~

1/2

OFFICE OF THE ATTORNEY GENERAL

DATE: _____

RECEIVED
JAN 10 1962

STATE OF MASSACHUSETTS
OFFICE OF THE ATTORNEY GENERAL

IN RE: [Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

BY: _____

~~[Illegible Signature]~~

21/12/83

179

צחי ויצר

המסגרת החינוכית
גזרת מ"ס ד 38935

לכבוד

מר מאיר זקן - סגן לר,
הכנסת ירושלים

שלום רב

אני תלמיד בת ה 11. ובמסגרת שורי אצרות
אנו לומדים על פרשת הכנסת.
אנחנו לקראת אס תואים להשיג את תשובה
על השאלות הבאות.
(א) כמה שאלות קשה קשה הכנסת הנוכחית.
(ב) באיזה וצרה או זעזוע גרם חבר ?
(ג) מי הם שבין האולם המליאה.

בתורה ובכבוד
צחי ויצר

(א) סגן שר פנימי וכו' לקום שאלות
בגלל כמקום שני חנו צורה על כל השאלות
המפורטות למטה הכוללות

(ב) סגן שר, קד"כ, סניגו חבר ועצה, מועצת
הכנסת.

(ג) אהוד מנור; דן תימן,

178

לכבוד
לשכת השב/סגן השר רמקלמן

הרינו מתכבדים להעביר אליכם את
הנוסח הלא-מתוקן של דברי השר (סגן
השר) במליאת הכנסת.

ישיבה 701

מיום 20.12.83

נודה לכם אם תחזירו את הנוסח
המתוקן בתוך שלושה ימים מיום
הישיבה, כדי לאפשר למערכת "דברי
הכנסת" להוציא-לאור את החוברת
לשבוע זה בתוך שבועיים.

בכבוד רב,

מערכת "דברי הכנסת".

מ' דקל

סגן שר החקלאות מ' דקל:

אדוני היושב ראש, חברי, כנסת נכבדים, אני הכנתי את התשובה להצעתו של חבר-הכנסת יעקב צור ועמדתי להתייחס בדברי לשני האספקטים של הבעיה: הזכות של השר למנות מנכ"ל חדש וההאשמה שהשתמע ממנה שכאילו יש כוונה של שינוי המדיניות הקרקעית במדינת ישראל. כדרכי, אני חושב כדרכי, רציתי להתייחס רק לענין הזה. אבל, אדוני היושב ראש, חברי הכנסת, אחרי ששמעתי את דבריו של חבר-הכנסת יעקב צור, אני שואל לא לנושא, אילו יהיו הנורמות של כנסת ישראל? יעלה כאן חבר כנסת ויגיד, כל עוד שזה כתוב בעתון האשמה עומדת? יעלו כאן חברי כנסת ויצטטו את כל העתונים, כל עיתון שמופיע בארץ ובחוץ לארץ ויגידו לחברי כנסת ולשרים, תשיבו על מה שכתוב, ועם זה אנחנו נלך להתמודד יום יום, שעה שעה, בכנסת, כאשר אנחנו רוצים דיון? נכון, יש חילוקי דעות, יכולות להיות גישות שונות, אבל זו הדרך? ולעשות פרסונליזציה מכל דבר, בזה התועלת? לאן אנחנו מובילים את עצמנו כאופוזיציה, כקואליציה, ככנסת? זאת ועוד, לצערי אני חייב להשתמש במושג הזה, התחסדות כזאת.

חברי הכנסת, הוויכוח יכול להיות ענייני וצריך להיות ענייני, ואם ישנן מגמות של שינוי מדיניות במינהל מקרקעי ישראל, צריך לדון עליהן בכנסת, אם צריך, ואין מגמות כאלה. אבל אפשר לדון על הנושא ולא לעשות מהנושא התקפות אישיות ובצורה כזאת שלמעשה אין מה להשיב, כי בעתון כתוב, ולמחרת צריך להוכיח שאין לי משפחה. ואינני רוצה לפרט יותר.

אינני רוצה גם להתייחס כל כך לסתירה בדבריו של חבר-הכנסת יעקב צור. ויש סתירה. מצד אחד הוא אמר בדבריו שמועצת מינהל מקרקעי ישראל, המורכבת מ-23 חברים, שיש בה 11 חברים שהם התמנו על ידי הקרן הקיימת לישראל - - -

שר המשפטים מ' נסים:

הם נתמנו על ידי הממשלה, לא על ידי הקרן הקיימת לישראל.

סגן שר החקלאות מ' דקל:

על ידי הממשלה בהמלצת הקרן הקיימת לישראל. זה מוסד ציבורי שיש שם נציגים מכל המגזרים - החקלאיים, העירוניים, התעשייתיים והממשלתיים. ורק מועצת המינהל יכולה לשנות מדיניות, כאשר הממשלה רוצה לשנות מדיניות זו. ופתאום הוא נותן כוח כל כך חזק, עוצמה כל כך גדולה לשר החקלאות עוד כשהיה סגן שר החקלאות, שהוא כבר החליט למכור קרקעות המדינה ושום דבר איננו עוצר בו, אין מועצת מינהל, אין ממשלה אם היא לא רוצה את המדיניות הזאת, אין כנסת, שר החקלאות הוא כל-יכול. חבר-הכנסת

או/רא

- 165 -

ישיבה רס"א - 20.12.83
הצעות לסדר-היום

מ' דקל

יעקב צור למען הקנטרנות שבהצעה מציג את זה כך ולא שם לב אפילו שהוא בעצמו אומר
דבר והיפוכו.

אחרי כן אד.

176

לכן אינני רוצה להיכנס לוויכוח, אבל אולי למען הגינות ולמען כבוד הכנסת אשתדל לענות בשני משפטים על הנושא האמיתי ולא על ההצגה הקנטרנית.

זכותו של שר לדאוג, בהתאם לסמכות, שיתמנה מנכ"ל של משרד, או של מינהל מקרקעי ישראל, שהוא יכול לשתף אתו פעולה. כרגע אינני נכנס לתכונות האישיות של מר מאיר שמיר כמנכ"ל מינהל מקרקעי ישראל. אבל זו הרי לא רק שאלה אמורפית או אבסטרקטית אם הוא מסוגל או איננו מסוגל למלא את התפקיד, אלא זו שאלה של יחסים בין אנשים, האם האחד יכול לעבוד עם השני. זו איננה קפריזה. מר מאיר שמיר כיהן כמנכ"ל מינהל מקרקעי ישראל בתקופה שבה השר פסח גרופר היה סגן שר החקלאות, ויש לו על מה להסתמך, והוא איננו צריך לפרט זאת. הפירוט איננו רלוונטי כי הוא איננו מוביל לשום מקום. אבל זוהי סמכותו גם אם אין לו על מה להסתמך - ואני אומר בכנות שיש לו על מה להסתמך. וטוב שהוא איננו מגיב על מה שמופיע בעתונות ואיננו מגיב ציבורית לגבי מה שיש לו להגיד על הניהול של מינהל מקרקעי ישראל כי לא זה הנושא.

השאלה השניה של שינוי המדיניות הלאומית, שהיא תמיד ממשלתית, אבל זוהי מדיניות לאומית של יעודי הקרקע והמטרות הקרקעיות, זוהי שאלה נכבדה מאד. שר איננו יכול לשנות אותה. יכולה להיות לו דעה, תפיסה, קונספציה, הוא צריך להעביר זאת בממשלה, ומועצת המינהל, וזה לא קפריזה אישית של אדם שהוא כל יכול. הוא איננו כל יכול.

לכן אני חושב שחבר-הכנסת יעקב צור, לא שירת את הנושא לא בהבאת הדברים ולא בצורת הצגת הנושא. וזו היתה הצעה שלדעתי לא היה צריך להעלות אותה בכנסת. וכיוון שהוא העלה אותה, אני מציע להסיר אותה מסדר היום של הכנסת.

שמעון פרס (המערך):

לא הבנתי האם יש שינוי במדינות או לא. מעניין לדעת.

סגן שר החקלאות מ' דקל:

ממשלת ישראל החליטה לפני מספר שנים למכור כ-100,000 דונם אדמה של שיכונים שאנשים גרים בהם. זו היתה החלטת ממשלה. מעבר לזה אין כל החלטת ממשלה אחרת.

174

סגן שר החקלאות מ' דקל:

אדוני היושב ראש, חברי, כנסת נכבדים, אני הכנתי את התשובה להצעתו של חבר-הכנסת יעקב צור ועמדתי להתייחס בדברי לשני האספקטים של הבעיה: הזכות של השר למנות מנכ"ל חדש וההאשמה שהשתמע ממנה שכאילו יש כוונה של שינוי המדיניות הקרקעית במדינת ישראל. כדרכי, אני חושב כדרכי, רציתי להתייחס רק לענין הזה. אבל, אדוני היושב ראש, חברי הכנסת, אחרי ששמעתי את דבריו של חבר-הכנסת יעקב צור, אני שואל לא לנושא, אילו יהיו הנורמות של כנסת ישראל? יעלה כאן חבר כנסת ויגיד, כל עוד שזה כתוב בעתון האשמה עומדת? יעלו כאן חברי כנסת ויצטטו את כל העתונים, כל עיתון שמופיע בארץ ובחוץ לארץ ויגידו לחברי כנסת ולשרים, תשיבו על מה שכתוב, ועם זה אנחנו נלך להתמודד יום יום, שעה שעה, בכנסת, כאשר אנחנו רוצים דיון? נכון, יש חילוקי דעות, יכולות להיות גישות שונות, אבל זו הדרך? ולעשות פרסונליזציה מכל דבר, בזה התועלת? לאן אנחנו מובילים את עצמנו כאופוזיציה, כקואליציה, ככנסת? זאת ועוד, לצערי אני חייב להשתמש במושג הזה, התחסדות כזאת.

חברי הכנסת, הוויכוח יכול להיות ענייני וצריך להיות ענייני, ואם ישנן מגמות של שינוי מדיניות במינהל מקרקעי ישראל, צריך לדון עליהן בכנסת, אם צריך, ואין מגמות כאלה. אבל אפשר לדון על הנושא ולא לעשות מהנושא התקפות אישיות ובצורה כזאת שלמעשה אין מה להשיב, כי בעתון כתוב, ולמחרת צריך להוכיח שאין לי משפחה. ואינני רוצה לפרט יותר.

אינני רוצה גם להתייחס כל כך לסתירה בדבריו של חבר-הכנסת יעקב צור. ויש סתירה. מצד אחד הוא אמר בדבריו שמועצת מינהל מקרקעי ישראל, המורכבת מ-23 חברים, שיש בה 11 חברים שהם התמנו על ידי הקרן הקיימת לישראל - - -

שר המשפטים מ' נסים:

הם נתמנו על ידי הממשלה, לא על ידי הקרן הקיימת לישראל.

סגן שר החקלאות מ' דקל:

על ידי הממשלה בהמלצת הקרן הקיימת לישראל. זה מוסד ציבורי שיש שם נציגים מכל המגזרים - החקלאיים, העירוניים, התעשייתיים והממשלתיים. ורק מועצת המינהל יכולה לשנות מדיניות, כאשר הממשלה רוצה לשנות מדיניות זו. ופתאום הוא נותן כוח כל כך חזק, עוצמה כל כך גדולה לשר החקלאות עוד כשהיה סגן שר החקלאות, שהוא כבר החליט למכור קרקעות המדינה ושום דבר איננו עוצר בו, אין מועצת מינהל, אין ממשלה אם היא לא רוצה את המדיניות הזאת, אין כנסת, שר החקלאות הוא כל-יכול. חבר-הכנסת

או/רא

- 165 -

ישיבה רס"א - 20.12.83
הצעות לסדר-היום

מ' דקל

173

יעקב צור למען הקנטרנות שבהצעה מציג את זה כך ולא שם לב אפילו שהוא בעצמו אומר
דבר והיפוכו.

אחרי כן אד.

לכן אינני רוצה להיכנס לוויכוח, אבל אולי למען הגינות ולמען כבוד הכנסת אשתדל לענות בשני משפטים על הנושא האמיתי ולא על ההצגה הקנטרנית.

זכותו של שר לדאוג, בהתאם לסמכות, שיתמנה מנכ"ל של משרד, או של מינהל מקרקעי ישראל, שהוא יכול לשתף אתו פעולה. כרגע אינני נכנס לתכונות האישיות של מר מאיר שמיר כמנכ"ל מינהל מקרקעי ישראל. אבל זו הרי לא רק שאלה אמורפית או אבסטרקטית אם הוא מסוגל או איננו מסוגל למלא את התפקיד, אלא זו שאלה של יחסים בין אנשים, האם האחד יכול לעבוד עם השני. זו איננה קפריזה. מר מאיר שמיר כיהן כמנכ"ל מינהל מקרקעי ישראל בתקופה שבה השר פסח גרופר היה סגן שר החקלאות, ויש לו על מה להסתמך, והוא איננו צריך לפרט זאת. הפירוט איננו רלוונטי כי הוא איננו מוביל לשום מקום. אבל זוהי סמכותו גם אם אין לו על מה להסתמך - ואני אומר בכנות שיש לו על מה להסתמך. וטוב שהוא איננו מגיב על מה שמופיע בעתונות ואיננו מגיב ציבורית לגבי מה שיש לו להגיד על הניהול של מינהל מקרקעי ישראל כי לא זה הנושא.

השאלה השניה של שינוי המדיניות הלאומית, שהיא תמיד ממשלתית, אבל זוהי מדיניות לאומית של יעודי הקרקע והמטרות הקרקעיות, זוהי שאלה נכבדה מאד. שר איננו יכול לשנות אותה. יכולה להיות לו דעה, תפיסה, קונספציה, הוא צריך להעביר זאת בממשלה, ומועצת המינהל, וזה לא קפריזה אישית של אדם שהוא כל יכול. הוא איננו כל יכול.

לכן אני חושב שחבר-הכנסת יעקב צור, לא שירת את הנושא לא בהבאת הדברים ולא בצורת הצגת הנושא. וזו היתה הצעה שלדעתי לא היה צריך להעלות אותה בכנסת. וכיוון שהוא העלה אותה, אני מציע להסיר אותה מסדר היום של הכנסת.

שמעון פרס (המערך):

לא הבנתי האם יש שינוי במדינות או לא. מעניין לדעת.

סגן שר החקלאות מ' דקל:

ממשלת ישראל החליטה לפני מספר שנים למכור כ-100,000 דונם אדמה של שיכונים שאנשים גרים בהם. זו היתה החלטת ממשלה. מעבר לזה אין כל החלטת ממשלה אחרת.

10/1
171

26.12.83

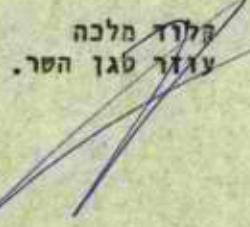
לכבוד
ועד הפעולה
של משפחות הנעדרים.

לכבוד
משפחת אלימלך
רח"י הבעל שם טוב 26
חולון, 58 301

א.נ.נ.

1. אנו מאשרים בתודה קבלה מכתבכם אל סגן השר דקל.
2. כמו כל עם ישראל גם אנו נדהמנו מן האסון שפקד אתכם ואנו משתתפים בצערכם.
3. מר דקל בקשני להודיעכם כי במסגרת תפקידו הבצועי בממשלה אינו יכול לטפל בבעיה זו הנוגעת ישירות למשטרת ישראל, אולם בעת הדיונים במליאת הכנסת יפעל ככל יכולתו על מנת לתת עדיפות לנושא זה כדי שתופעות מזעזעות ומסוכנות מסוג זה לא תחזרנה על עצמן במדינת ישראל.

בכבוד רב,

הלוד מלכה
עוזר סגן השר.

170

לכבוד

מב. הכנסת מיכאל קקא

בנין הכנסת

ירושלים

קקא

8הסיק

חגדון: רצח נאווה אלימלך בת 11 סבת-ים

נאווה יצאה את ביתה בשבת אח"צ ב- 20.3.1982 לבית חברתה מלי כהן שמתגוררת ברח' סמוך. הילדה לא הגיעה מעולם לבית חברתה וגופתה נמצאה לאחר 10 ימים של חיפושים בחוף תל-ברוך. עד היום הרוצח מתהלך חופשי. כל פניתיגו העלו חרס ולכן אנו הצטרפנו למסמחות הנעדרים לסם גיוס דעת קהל להפעלת לחץ על בית הנבחרים של מדינת ישראל.

אנו רואים בכנסת במישארת ובממשלת ישראל את האחראים הבלעדיים לפתרון התעלומה ויהי המחי אשר יהי. הציבור אליו פנינו מזופזע מהידיעה שהכנסת והממשלה לא נותנים עדיפות ותשומת לב כבירה למיקרים של פגיעות בילדים ברחובות הערים הגדולות.

אנו כמשפחה מסובלת מהאסון הכבד ביותר שמשפחה יכולה לזויפגע בו, פונים אליכם בבקשה לתת לבושה 'דיפנות מרכזית בכדי שמיקרים כגון אלה לא יחזרו על עצמם במדינת ישראל.

בברכה

אלימלך

משפחת אלימלך

כמי הבא שם 26

נוס' / 58301

03-846122 86

בברכה

כמי סטריקובסקי

ועד פעולה של משפחות הנעדרים

דמי סטריקובסקי

אלי שדייר.

יושב ראש הכנסת

ירושלים, כ"ה כסלו התשד"מ
1 דצמבר, 1983

לכבוד
סגן שר החקלאות
חה"כ מיכאל דקל
כ א ן

עמיתי חבר הכנסת דקל,

צר לי לקבוע כי מספר חברי הכנסת ובאי הבית המוזמנים על ידם מתעלמים מהוראות הלבוש בעונת החורף. זאת ועוד זאת; למרות ההוראות המפורשות, אנו עדים בזמן האחרון לריבוי התקהלויות במעברים שבין אולם המליאה, חדר האוכל והקפיטריה, המפריעות לעבודה התקינה ומטרידות, או מביכות חברי כנסת או אורחי הבית. כל אלה יוצרים חזות קודרת, הפוגעת בתדמיתה של הכנסת.

אכן, הנני בא להזכיר את ההוראות המחייבות:

"א. לבוש (במושב החורף)
על כל הבאים למשכן הכנסת, תחול חובת נעילת נעלים (איסור נעילת סנדלים). הנכנסים לאולם המליאה, לתאי היועצים וליציעים המיוחדים, יהיו לבושים מקטורן.
בשאר האזורים בכנסת, לרבות במזנונים - חולצה; לבישת מקטורן רצויה, אך לא חובה.

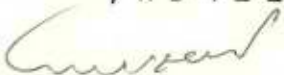
ב. התקהלויות במעברים ובכניסות לאולם המליאה ולמזנונים (קומה ג')
לאור הנסיון, מתבקשים חברי הכנסת להמנע משיחות במעברים ובכניסות למליאה ולמזנונים.
התקהלות גורמת להפרעה בתנועת העוברים, הטרדה לשרים ולחברי הכנסת ומהווה סיכון בטחוני.

אודה לך מאד אם תודיע, מבעוד מועד, לכל מוזמן על ידך מראש על האמור לעיל, למען מנוע אי הבנות ואי נעימויות לכל.

אמת, תדמיתה של הכנסת - כבית מחוקקים - נקבעת בראש ובראשונה בתוכן עבודתה התחקית היום-יומית, במהות הנושאים ותרבות הדיון במליאה, כבית הנבחרים המבטא את ריבונותו מעל לזרוע המבצעת. אך, חלילה לנו מלזלזל בהופעה החיצונית של הנבחרים שצריכה לבטא את הכבוד שהם רוחשים לבית הזה ולצורה האסתטית של האולמות והמתקנים בהם אנו פועלים.

אכן, אנו מצווים על שילוב האתיקה עם האסתטיקה ואעריך מאד אם תשתף פעולה במאמץ זה.

ב ב ר כ ה ,

מנחם סבידור

ת"ק 101

ה ח כ נ ס ת

חבר הכנסת
דב שילנסקי

168

ירושלים, כסלו התשמ"ד
דצמבר 1983

ח"כ נכבד,

כסגן השר הממונה על הטפול במניעת הירידה מהארץ הנני חרד וחושש מסימנים ראשונים של התגברות הירידה בתקופה הקרובה, וזאת לאחר שבשנתיים האחרונות ירד מספר היורדים מ- 30,000 בשנת 1980 ל- 6,500 בשנת 1982 היות ומניעת הירידה מהארץ הנה משימה לאומית מעבר לכל ענין מפלגתי, פוליטי או כחתי, הנני מצפה שכל חברי הכנסת, מכל המפלגות הציוניות יתמכו במאבק למניעת הירידה, ולכן הנני מוצא לנכון להביא לפניך את החומר המצ"ב

הקו המנחה אותי בפעולתי הוא שאת מירב המאמצים בנושא הירידה יש להשקיע כאן בארץ, למניעתה, וכך נחסור את הפעולה להחזרתם של היורדים

מנסיון השנים האחרונות אני ירא בעיקר מירידתם של צעירים משוחררי צה"ל בנסיון להתמודד עם מציאות עגומה זו, הוכנה כלשכתי הצעת חוק חיילים משוחררים הבאה בין היתר. לסייע לחייל המשוחרר בהשתלבותו בלמודים, עבודה ודיור.

הצעת החוק עברה גלגולים רבים עד שנוסחה סופית, לאור הערות של משרדי הממשלה השונים אני תקווה כי החוק יוגש בהקדם לכנסת, ותמיכתך תנתן לו

הריני מעביר את נוסח החוק לעיונך המוקדם, ואשמח לקבל את הערותיך.

בכבוד רב,

דב שילנסקי, ח"כ
סגן שר

167

פרק א' - כללי

בחוק זה -

"חייל משוחרר" - כל אחד מאלה :

הגדרות

- (1) מי ששוחרר לאחר שסיים את תקופת שירותו הסדיר בצבא-הגנה לישראל או במשמר הגבול על פי חוק שירות הבטחון התשי"ט-1959 (נוסח משולב) (להלן - חוק שירות הבטחון) וכן מי ששוחרר לפני שסיים את תקופת שירותו כאמור מחמת נכות כמשמעותה בחוק הנכים (תגמולים ושיקום), התשי"ט - 1959, (נוסח משולב) :
- (2) מי שלאחר תקופת השירות הסדיר שהוא חייב בו על פי חוק שירות הבטחון המשיך בשירות קבע במשך תקופה של לא יותר משלש שנים - גם תוך כדי שירות הקבע, ולענין סעיפים 5, 6, 8, 9 ו-10 - גם מי שהמשיך בשירות קבע כאמור במשך תקופה של יותר משלש שנים :

"עבודה מועדפת" - עבודה במקום עבודה, או בסוג עבודה, שקבעו שר העבודה והרווחה בהתייעצות עם שר האוצר ובאישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת :

"אזור התיישבותי מועדף" - אזור שקבעה הממשלה :

"מקצוע לימודים מועדף" - תחום לימודי על-תיכוני שקבע שר העבודה והרווחה בהתייעצות עם שר החינוך והתרכות ושר האוצר :

"הכשרה מקצועית" - הכשרה מקצועית לצורך עבודה מועדפת הניתנת במסגרת מוסד שקבע שר העבודה והרווחה בהתייעצות עם שר האוצר :

2. שר הבטחון רשאי לקבוע כי לענין חוק זה, או חלק ממנו, ייחשב חייל משוחרר גם מי -

- (1) שהתנדב לשירות בצבא-הגנה לישראל לתקופה שתיקבע :
 - (2) ששוחרר משירות סדיר בצבא-הגנה לישראל או במשמר הגבול לפני סיום התקופה שהוא חייב בה על פי חוק שירות בטחון.
- והכל בתנאים ובסייגים שייקבעו בתקנות.

3. הזכויות של חייל משוחרר לפי חוק זה, למעט הזכויות לפי סעיף 8, יינתנו במשך שלש שנים מהיום שנעשה חייל משוחרר.

פרק ב' - עבודה

4. חייל משוחרר יהיה זכאי, לעומת מי שאינו חייל משוחרר, לקדימות בשליחה לעבודה על ידי לשכות התעסוקה לפי חוק שירות התעסוקה, התשי"ט - 1959, בכל עבודה מועדפת שחל עליה זיקת חובה ללשכות שירות התעסוקה לפי החוק האמור :

זכות הקדימה לפי סעיף זה תהיה עדיפה על פני כל זכות קדימה לפי החוק האמור או על פיו וכן על פני כל זכות קדימה לפי חיקוק אחר.

5. (א) חייל משוחרר שהועסק בעבודה מועדפת באזור התיישבות מועדף, יהיה זכאי, במשך שלש שנים, לזיכוי במס הכנסה החל עליו עד לגובה הכנסה השווה לשכר הממוצע במשק.

(ב) הוראות סעיף זה באות להוסיף על זכויות חייל משוחרר לפי חוק מס הכנסה (הטבות לחיילים משוחררים) (הוראת שעה), התשמ"א - 1981, ולא לגרוע מהן.

- 166
6. במכרז לקבלת אדם לעבודה המתקיים על פי חיקוק, תינתן עדיפות לחייל משוחרר המשתתף במכרז, לעומת מי שאינו חייל משוחרר, ובלבד שמתקיימים בו כל דרישות הכשירות שפורטו במכרז והוא בעל נתונים למשרה הנדונה שאינם נופלים משאר המשתתפים.

עדיפות
בקבלה
לעבודה

פרק ג' - הכשרה מקצועית ולמודים

7. (א) חייל משוחרר יהיה זכאי, לעומת מי שאינו חייל משוחרר, לקדימו בקבלה להכשרה המקצועית מאת המדינה או מטעמה, ובלבד שמתקיימים בו תנאי הכושר האישי להכשרה הנדונה.
- (ב) חייל משוחרר יהיה זכאי לפטור משלשה רבעים של שכר הלימוד בעד הכשרה מקצועית: ניתנה ההכשרה שלא מאת המדינה או מטעמה, ישא אוצר המדינה בסכום שהופטר בו החייל המשוחרר.
- (ג) הוראות סעיף זה באות להוסיף על האמור בסעיפים 127 י"א, 127 י"ג ו-127 ס"ז לחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשכ"ח - 1968, ולא לגרוע מהן.
8. חייל משוחרר הלומד במוסד חינוך בישראל, במתנהל בפיקוחו או באישורו של משרד החינוך והתרכות, לשם השלמת השכלתו התיכונית, ישא אוצר המדינה בשלשה רבעים משכר לימודיו.
9. חייל משוחרר יהיה זכאי, לעומת מי שאינו חייל משוחרר, לעדיפות בקבלה למסלול לימודים פלוני במוסד להשכלה גבוהה, כמשמעותו בחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958, ובלבד שמתקיימים בו תנאי הכשירות הנתוגיה במוסד לאותו מסלול.
10. (א) חייל משוחרר שנתקבל ללימודים במוסד להשכלה גבוהה או במוסד על-תיכוני אחר שהכיר בו משרד החינוך והתרכות, יהיה זכאי להלוואה מאוצר המדינה בגובה שכר הלימוד, שתוחזר בתנאים נוחים יותר מהמקובל במשק ולא לפני חמש שנים לאחר שחדל להיות חייל משוחרר.
- (ב) חייל משוחרר שלמד מקצוע למודים מועדף והתגורר בתום לימודיו שלש שנים רצופות באזור התישכותי מועדף, לא יהיה חייב להחזיר את ההלוואה שקיבל.
- (ג) שר האוצר בהתייעצות עם שר החינוך והתרכות יקבע את הנוהל לקבלת ההלוואה ותנאיה.

פרק ד' - מכס

11. (א) חייל משוחרר יהיה זכאי מאוצר המדינה להחזר המס ששילם לרכישת מוצרי צריכה ביתיים בסיסיים בגובה המכס ומס קניה המוטל על מכשירים אלה.
- (ב) ההחזר יינתן לגבי מוצרים שקבע שר האוצר ובתנאים שקבע.

החזר
מכס
ומס קניה

פרק ה' - שכונ

12. חייל משוחרר יהיה זכאי להלוואה מאת המדינה או מטעמה לצרכי שכונ בשיעורים ובתנאים שקבע שר הבינוי והשיכון: הוראת סעיף זה אינן גורעות מזכותו של חייל משוחרר לקבל הלוואה מאת המדינה או מטעמה לפי כל הסדר אחר.

הלוואה
מיוחדת
לשיכון

פרק ו' - שונות

13. הממשלה ממונה על חוק זה.

פרופסורים ושואבי מים

עלותם לישראל. זו היתה עלית
של שכבת פרוסות. לכן היתה
סיבה לתהוות כזאת.
— זה נכון גם לפני בני
קדמת אירופה.

לא הפרופסורים שבאו לכאן

היו פראגה. התחילים במחזור

היו שואבי מים וסלא יבליבו

את המות. הראוי לי שיפוצר

אחד מאוניברסיטת ראטאש או

אך קוראים לעיר הזאת —

פז. שעה לישראל. נכון הרוז

שנינו לא שבנו אותם וזה הכל

הנלים. כי בכך תרשו את הדי

פירשם המספחתי והחברתי עד

להם והמנינו להם בנקים עד

מחאמים לחברת סוציאליסטית

במורה אירופה.

חיה פוליטית. זה לא בשכר
לם. מה שצריך להקור הוא ש
דוץ יהודי פוליד מוכרחים לר
הנרק המיד לראש הרור.

— המינים הוות הוא שבנו
מה. נקוד, שורשים של הדי
ליש?

זה לא נכון כזה אלא כפיש
להעלאת וכרונות ותו לא. נכון
הוא שתרומתם של יהודי גר
מיה למדע. לרפואה. למשפט,
לעיטול הפינאנסי ולמוזיקת
אנה עזרת בשום יום לפני
פרם.

— אם כן, אין כל סיבה
לתחשת קיפוח?

בראשית תמות העליה פור
מנה סבלו עקבות אלה שהיו
בצלי עמדות חטובות לפני

פרופסור שלטת ביטונות.
ראש המכון לחקר התבושות
מאוניברסיטת תל אביב. היה
פארה המינס.

— אלה טיבות מן המשה
השעית של המינס?

לא לנברי. אני התחד לר
וזם כנסים מדעים של משה.
לכחון היכנים סוציולוגים ו
הטואתיים ביום לעדות אחי
רה. כמינס הנכחי משמש
המכון לחקר התבושות אכסנית
בלנד.

— אך אלה נשברו את מי
קיים של הימים קטנות ה
כזה התחשק?

הימים לא שיטים לקילות
את הרי יודעת מה זה להיות

17 בנובמבר 1983

לכבוד
פרופ' שלמה סימוןסדן
מנהל המכון לחקר התפוצות
אוניברסיטת תל-אביב

א.נ.נ.

כתשובה למכתבך מתאריך 11 בנובמבר 1983 בעניין הפרסום בעיתון "דבר" (מירי פז 20.10.83) בנושא היחס הפוגע והמפלה כלפי יוצאי מרוקו בארץ, ברצוני לציין את העובדות הבאות:

- א. קיימתי בירור עם עיתון "דבר" והתשובה חד משמעית, הדברים-הפוגעים נאמרו כרוחם וכלשונם וזו הסיבה שלא היה בשום אופן מקום לפרסם הכחשה.
- ב. אני מתפלא על כך שאם לטענתך לא אמרת כלל את הדברים החמורים שפורסמו בשמך בצורה מפורטת ואם העיתון מסרב לפרסם הכחשה ועומד על כך שהדברים נאמרו על ידך, למה עד עתה לא מצאת לנכון לתבוע את העיתון על הוצאת דיבה חמורה ובכך לטהר את האוירה.
- ג. אם לקבל את גירסת העיתון לגבי הפרסום אני מביע בזאת את חרדתי לעובדה שאישיות במעמדך בתחום המחקרי ובתחום הציבורי מסוגלת להתבטא בצורה כה פוגעת וכה מפלה כלפי ציבור אנשים גדול הנאבק על זכויותיו ומעמדו בחברה הישראלית.
- ד. לפי מיטב הגיוני אדם שתחום עיסוקו והתמחותו הוא חקר יהדות ימי הביניים על תפוצותיה השונות המתבטא בראיון עיתונאי בצורה פוגעת כלפי קהילה יהודית כל שהיא, אינו רשאי מוסרית לשמש בתפקיד מנהלי וציבורי כמנהל המרכז לחקר התפוצות ועליו להסיק את המסקנות.
- ה. הגישה האפולוגטית של השוואה בין קהילה יהודית אחת לעומת קהילה יהודית שניה בפרקי זמן שונים מוכיחה על גישה לא מחקרית, פסולה וראויה לגינוי והיא לבטח מונעת ע"י מניעים לא אובייקטיביים אלא רגשיים וספוגים דעות קדומות מפלות.
- ו. אם חוקר כלשהו של תפוצות ישראל היה מתבטא בצורה פוגעת כלפי יהדות מרכז אירופה או מזרחה בהשוואה ליהדות מרוקו, הייתי מגנה אותו בצורה שלא משתמעת לשתי פנים ודורש הסקת מסקנות מרחיקות לכת לגביו.

לאור ההבהרות שקיבלנו מעיתון "דבר" אני עומד על דרישתי להסקת מסקנות מהתבטאויותיך בנדון שמשמעותם התפטרות מניהול המכון לחקר התפוצות באוניברסיטת תל-אביב והתנצלות על עצם הדברים שנאמרו על ידך בנושא יהדות מרוקו בהשוואה לקהילת יוצאי מרכז אירופה בארץ, בנושא הישיגיה של יהדות מרוקו בארץ ובארץ מוצאה ובנושא משקלה של יהדות פס בתולדות עם ישראל.

אני מצפה לתשובתך ולתגובה אמיצה מצידך.

בברכה,
ש.ל.
שאוּל בן-שמחון, יו"ר

- העתקים:
- זבולון המר - שר החינוך והתרבות
 - ח"כ אורה נמיר - יו"ר ועדת החינוך של הכנסת
 - ח"כ ירוחם משל - מזכ"ל ההסתדרות ויו"ר חברת העובדים
 - דני רוזוליו - מזכ"ל חברת העובדים
 - חנה זמר - עוזרת עיתון "דבר"
 - מירי פז - כתבת "דבר"
 - אריה דולציץ - יו"ר הנהלת הסוכנות היהודית
 - פרופ' מני - נשיא אוניברסיטת תל-אביב
 - פרופ' יורם דינשטיין - רקטור אוניברסיטת תל-אביב
 - משה שמיר - נשיא אגודת יידי אוניברסיטת ת"א
 - בנן גיטר - יו"ר הוועד המנהל א"א
 - אהרון שלוש - דיקן הסטודטים
 - יואל ידיר - יו"ר ועד העובדים
 - יוסי שפרלינג - יו"ר אגודת הסטודנטים
 - חברי כנסת

סגן שר החקלאות
מיכאל דקל

כ"ב בכסלו התשמ"ד
28 לנובמבר 1983

תאריך

162

לכבוד
מר צפורי מרדכי
שר התקשורת
משרד התקשורת
י-ט

שלום רב,

קבלתי את מכתבך בנושא כפר צבי-שלום.

עמותת כפר צבי שלום של עובדי משרד התקשורת מיועדת להתישבות באזור בית"ר,
אחר שקיבל את אשר וועדה השרים לעניני התישבות.

משרד השכון ייעד את השטח הנ"ל לישוב עירוני על מרכיביו.

גישתנו הבסיסית, שאמנם צריך שם לקום ישוב גדול אך בנוי לפי שיטת בני- ביתך עם
כל המשתמע מכך.

אנו מטפלים בנדון ובפגישתי עם הנהלת העמותה מסרתי את האינפורמציה הרלבנטית.

כמו כן הנני עומד להשתתף בימים הקרובים באסיפת המשתכנים.

בטוחני ששהוף הפעולה והסיוע מצדך יסייעו בהקמת הישוב.

בכבוד רב,

מיכאל דקל
סגן שר החקלאות
לעניני התישבות

העתק: חשר נאמן יובל - יו"ר ועדה השרים לעניני התישבות
מוטי שלום- יו"ר עמותת כפר צבי שלום.

DEPARTMENT OF THE INTERIOR
BUREAU OF LAND MANAGEMENT

OFFICE OF THE ASSISTANT
SECRETARY

RECEIVED
F. B. ...
...
...

TO:

...

...

...

...

...

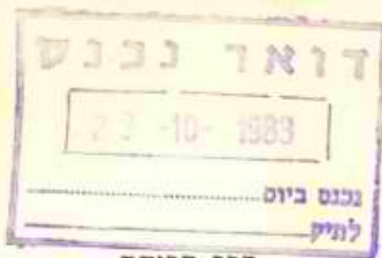
...

...

...

...

...

הכנסת

חבר הכנסת
דב בן-מאיר

13.9.83

161

לכבוד
ח"כ מנחם פרוש
יו"ר ועדת העבודה והרווחה
הכנסת
ירושלים

אדוני יו"ר הועדה,

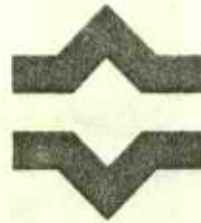
מצ"ב מכתבו של פרופ' י. בן-סירה, מנהל מחלקת העיניים של ביה"ח בילינסון,
המדבר בעד עצמו.

אני מבקש להעלות את הנושא לדיון דחוף בוועדת העבודה והרווחה של הכנסת.

דברכה רבה
ח"כ דב בן-מאיר

העתקים:
לשר הבריאות, מר אליעזר שוסטק
לחברי ועדת העבודה והרווחה
לפרופ' חיים דורון, יו"ר מרכז קו"ח
לד"ר רם ישי, יו"ר ההסתדרות הרפואית, רח' הפטמן 1 ת"א
לפרופ' בן-סירה, מנהל מחלקת עיניים, המרכז הרפואי בילינסון

א/

קופת חולים

לכבוד
ד"ר י. מור
מ"מ מנהל ביה"ח
כ א ז

המרכז הרפואי בילינסון

פתח תקוה
מיקוד 49100
טלפון 968211

אגף/מחלקה עיניים

תאריך 21.7.83

סימנו

חוסר אפשרות לבצע השתלות קרנית

הגדון

ד"ר נכבד,

ברצוני להודיעכם שעקב התגברות האלימות הדתית במדינתנו אין אנו מסוגלים להשיג חומר להשתלות קרנית.
אי לכך מספר חולים עם בעיות קרנית דחופות כבר התעוררו ומוסיפים להתעורר ללא תקנה בגלל מצב זה.
אני מנסה להשיג חומר תמורת תשלום מחו"ל, אולם דבר זה מסובך וכרוך בהוצאות רבות. מתברר שהמצב דומה בבתי חולים אחרים.
ברצוני להודיעכם שהאחריות למצב זה אינה יכולה להיות מוטלת רק על מחלקת העיניים אלא יש להעביר ולדרוש שנוי החוק בפורומים המתאימים שנושאים באותה אחריות למצב משוע זה.
הברירה שעומדת לפנינו היא לשלוח את החולים לחו"ל - על חשבון קופ"ח שאחר ושילוחם לבתי-חולים אחרים אינה אפשרית.

בכבוד רב

פרופ' י. בן-סירה
מנהל מח' עיניים

העתק: פרופ' ח. דורון, יו"ר מרכז קופ"ח
ד"ר פורת, מנהל האגף הרפואי, מרכז קופ"ח.
ד"ר קליין, מנהל אגף אשפוז, כאן.
מר גבתון, מנהל אדמיניסטרטיבי, כאן.
ועד רופאים, כאן.
ד"ר נמט, יו"ר אגוד רופאי עיניים.
ד"ר רם ישי, יו"ר ההסתדרות הרפואית

העתק

ט 320 הוברן

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ-ישראל תועד הפועל

159

לכבוד

ח.כ. מיכאל דקל

הכנסת

ירושלים

אנא, לעיונך.

ב ב ר כ ה,

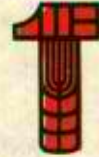
צבי נחנזוך
12/1/59

UNIVERSITY OF MARYLAND SYSTEM COLLEGE PARK MARYLAND

1967
MAY 15 1967
1967
1967

1967

כ"ה בתשרי תשמ"ד
2 באוקטובר 1983

158

לכבוד
שרי הממשלה
חברי הכנסת
חברי הועדה המרכזת
חברות מזכירות "נעם"ת"
חברי הועד-הפועל
מועצות הפועלים
ההסתדרויות והאגודים המיקצועיים

אנו מבקשים למסור לך לעיוןך את העתק המכתב ששלחנו,
בנושא חוק הגנת הדייר, אל מר דוד לוי, סגן ראש הממשלה ושר הבינוני
והשכונ, ואת העתק המכתב אל ח"כ ירוחם משל, מזכ"ל ההסתדרות.

ההסתדרות מתנגדת להצעות לבטול "חוק הגנת הדייר" או
לפגיעה במהותו של חוק חברתי וסוציאלי זה. עם זאת, החליטה הועדה
המרכזת להתנגד להעלאת שכר הדירה בדירות למגורים מוגנות החל
מ-1.11.83 בשיעור של 105%, ולפיי-כך תובעת ההסתדרות מהממשלה
להסתפק, בדירות אלו ובדירות "עמידר" בהעלאת שכר הדירה ב%70 לכל היותר
(הסיניטום שנקבע בתקנות).

בברכת חברים,

צבי נתנזון
יו"ר הועדה לחוק הגנת הדייר.

העתק: ח"כ י. משל מזכ"ל ההסתדרות
הח' ג. בן ישראל, יו"ר אגף
לארגון ומועצות הפועלים.

1951
 1952
 1953
 1954
 1955
 1956
 1957
 1958
 1959
 1960
 1961
 1962
 1963
 1964
 1965
 1966
 1967
 1968
 1969
 1970
 1971
 1972
 1973
 1974
 1975
 1976
 1977
 1978
 1979
 1980
 1981
 1982
 1983
 1984
 1985
 1986
 1987
 1988
 1989
 1990
 1991
 1992
 1993
 1994
 1995
 1996
 1997
 1998
 1999
 2000
 2001
 2002
 2003
 2004
 2005
 2006
 2007
 2008
 2009
 2010
 2011
 2012
 2013
 2014
 2015
 2016
 2017
 2018
 2019
 2020
 2021
 2022
 2023
 2024
 2025
 2026
 2027
 2028
 2029
 2030
 2031
 2032
 2033
 2034
 2035
 2036
 2037
 2038
 2039
 2040
 2041
 2042
 2043
 2044
 2045
 2046
 2047
 2048
 2049
 2050

ה' בתשרי תשמ"ד
12 בספטמבר 1983

157

לכבוד

מר דוד לוי

סגן ראש הממשלה

ושר השכון והבינוי

ירושלים

סגן ראש הממשלה הנכבד,

הועדה המרכזת של ההסתדרות הסמיכה אותנו לפנות לממשלה כדי להביא בפניכם את התנגדות ההסתדרות להעלאה הגדולה של שכר דירה החל מ-1 בנובמבר 1982 בשיעור המקסימלי של 105% בדירות למגורים מוגנות בבעלות פרטית ובדירות בניהול "עמידר" בשכונות ובעירות הפיתוח. כידוע לך, החליטה ועידת ההסתדרות ה-14 לפעול להמשך קיומו של "חוק הגנת הדייר" ולראות בדיור למגורים מוצר בר-פיקוח.

לפי כך החליטה הועדה המרכזת, בישיבתה מ-4.9.83:

"הועדה המרכזת התייחסה לנושא שכר הדירה המוגן על-פי חוק הגנת הדייר והחליטה להודיע לממשלה על התנגדותה להעלאת שכר הדירה בדירות מוגנות החל מ-1.11.83, בשיעור של 105%, ולתבוע להסתפק, בדירות אלו ובדירות "עמידר", בהעלאת שכר הדירה ב-70% לכל היותר.

כך הוחלט לתבוע מהממשלה לחזור בה, נוכח ההתייקרות התלולה, מביטולו של סעיף 47 בחוק הגנת הדייר, סעיף שכל עוד היה בתוקף - הגביל את האפשרות להעלאת שכר הדירה בשיעורים גבוהים.

הודגש כי מרבית הדיירים בדירות שבשכר דירה מוגן ובדירות שבניהול "עמידר" גרים בדירות קטנות וישנות של חדר עד שניים וחצי, כאשר המדובר לרוב בעובדים שכירים, גימלאים, אלמנות ומשפחות מיעוטות הכנסה לסוגיהן.

צויין, כי חברות גדולות וקבלנים קונים בתים פבעלי הבתים, ולאחר מכן לוחצים על הדיירים לעזוב את הדירות, הודגש כי ההסתדרות מתנגדת בתוקף לנישול דיירים מדירותיהם ותובעות מהממשלה לפעול למניעות כל פגיעה בדיירים.

אשר לבעלי הבתים המתפרנסים אך ורק משכר דירה מוגן, הנצע להקים קרן מיוחדת שתפצה אותם על אי העלאת שכר הדירה במלוא עליית שיעור מדד הוצאות המחיה".

עם זאת אנו מבקשים להדגיש את יוזמת ההסתדרות, בפנייתנו אל הממשלה, להקים ועדה צבורית בהשתתפות נציגי הדיירים, בעלי הבתים, הממשלה וההסתדרות, כדי לבחון את מכלול הבעיות ובמסרה להבטיח את קיום "חוק הגנת הדייר".

בהתחשב עם ההתיקרויות הגדולות והאינפלציה הדוהרת, יש הצדקה לתביעתנו, א לבטל את "חוק הגנת הדייר" ולא לפגוע במהותו של חוק חברתי וסוציאלי המגן על זכויות שכנה חלשה באוכלוסיה, שלא זכו לרכוש לעצמם שכון.

ב ב ר כ ה ,

צבי נחנזון
צבי נחנזון

יו"ר הועדה ל"חוק הגנת הדייר" בהסתדרות

גדעון בן-ישראל
יו"ר האגף לארגון ומועצות הפועלים

העתק: ח"כ ירוחם משל - מזכ"ל ההסתדרות

כ"א באלול תשמ"ג
30 באוגוסט 1983

156

לכבוד
ח"כ ירוחם משל
מזכ"ל ההסתדרות
כ א ו

משל שלום רב,

אנו מבקשים את הועדה המרכזת להודיע לממשלה על התנגדות ההסתדרות להעלאה הגדולה של שכר-הדירה, החל מ-1 לנובמבר 1983, בשיעור המקסימלי של 105% בדירה למגורים מוגנות - ולחבוע כי בדירות אלו ובדירות בניהול "עמידר", לא יעלה שכר-הדירה ביותר מ-70%, כפי שנקבע בתקנות שאושרו על-ידי משרד השכון והבנוי.

כידוע, מתנגדת ההסתדרות בתוקף, לביטול הסעיף המהותי, סעיף 47, בחוק הגנת הדייר המגביל העלאת שכר-הדירה ל-33%. עם ביטול הסעיף המגביל העלאת שכר-הדירה, לפי יוזמתו של השר דוד לוי - הותקנו באשורה של הממשלה תקנות המאפשרות למשרד השכון ולבנוי העלאה גדולה של שכר-דירה. בניגוד לחביעת ההסתדרות, אישרה הממשלה לפני שנה, העלאת שכר-הדירה בשיעור גבוה של 105% בדירות למגורים מוגנות ובשיעור של 90% בדירות בניהול "עמידר" בשכונות ובעירות פיתוח.

בהתחשב עם התייקרויות הגדולות והאינפלציה הדוהרת יש הצדקה לתביעתנו לממשלה לחזור בה מביטול הסעיף בחוק המגביל העלאת שכר-דירה בדירות למגורים ולא להגדיל את שכר-הדירה החל מ-1 לנובמבר 1983 מעבר ל-70% - (מינימום בתקנות).

מראוי להדגיש את העובדות:

- א. 71.4% - מרביתם של הדיירים המוגנים, לפי הסקר שנערך עוד לפני 10 שנים (!) גרים בדירות קטנות וישנות של חדר עד 2½ חדר - ורק 6% גרים בדירות מעל ל-4 חדרים.
 - ב. למעלה מ-80% מהדיירים שילמו דמי-מפתח ורבים מהותיקים משלמים שכר-דירה במשך שנים.
 - ג. בדירות בניהול "עמידר" בשכונות ובעירות הפיתוח ובדירות המוגנות בערים מתגוררים לרוב עובדים שכירים, מיעוטי הכנסה, פנסיונרים, אלמנות וזוגות צעירים, שלא זכו לרכוש לעצמם שכון. זאת, שכבה חלשה באוכלוסייה שאין להטיל עליה שכר-דירה גבוה.
- ההסתדרות מחייבת המשך קיומו של "חוק הגנת הדייר" ורואה בדירות למגורים מוצר בר-פיקוח. לכן הצענו, כי מכלול הבעיות של דיירים ובעלי בתים, ב"חוק הגנת הדייר" יחברר בועדה משותפת בהשתתפות נציגי הממשלה, ההסתדרות, בעלי הבהים והדיירים.
- לדעתנו, יש להסמך את האגף לארגון ומועצות הפועלים ואת הועדה ל"חוק הגנת הדייר" בהסתדרות, להביא בפני הממשלה את עמדת ההסתדרות.

בברכה
חברים,

צבי נתנזון

גדעון בן-ישראל
יו"ר האגף לארגון ומועצות פועלים

יו"ר הועדה ל"חוק הגנת הדייר" בהסתדרות

1951
1952
1953
1954
1955

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

נשיא התאחדות התעשיינים בישראל

תל-אביב, ו' בתשרי תשמ"ד
13 בספטמבר 1983
לנ - 103/395

כבוד סגן השר מיכאל דקל,

הנדון: השחיקה המתמשכת בכדאיות היצוא בשנת 1983 ותחילת 1984

ירידה של קרוב ל- 8.5 אחוז ביצוא התעשייתי בחודשים ינואר - אוגוסט 1983 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, חליבת להדאיג כל אדם במדינת ישראל. נתוני חודש אוגוסט 1983 שפורסמו השבוע המצביעים על ירידה של קרוב ל- 16 אחוז ביצוא התעשייתי בהשוואה לחודש המקביל אשתקד, מהוים המשך ואף החרפה של מגמה זו.

הירידה ביצוא התעשייתי היא פועל יוצא של הקטנת כדאיות היצוא כתוצאה מפגיעה חמורה ברווחיותו. די אם נציין כי בשנת 1983 צפויה שחיקה של למעלה מ- 25 אחוז ברווחיות היצוא התעשייתי בהשוואה לשנת 1980, כאשר ברבע האחרון של 1983 השחיקה תגיע לשיעור של כ- 40 אחוזים.

הקטנת כדאיות היצוא במחצית השניה של שנת 1983 נגרמה כתוצאה מהרעת תוכנית בטוח שער, והעלאת הריבית בקרנות היצוא.

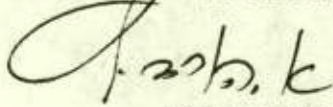
על בסיס רווחיות היצוא הנמוכה בסוף 1983 כפי שצויין לעיל מתוכננים שני צעדים נוספים בתחילת 1984 שיביאו לפגיעה משמעותית נוספת ביצוא:
א. הרעה בתוכנית בטוח שער כתוצאה מהזזת הבסיס והגדלת הפרמיות.
ב. הקטנת הערכים המוספים ליצוא.

שני צעדים אלו יגרמו להערכתנו לנטל של 210 מליון דולר על היצוא התעשייתי בשנת 1984 ויקטינו בצורה משמעותית ביותר את כדאיות היצוא. כתוצאה מצעדים אלו תקטן רווחיות היצוא ב- 65% בהשוואה לשנת 1980.

קשה לי להאמין כי מדינת ישראל רוצה ואף יכולה להרשות לעצמה שנה שלישית רצופה של ירידה ביצוא התעשייתי המהווה את פוטנציאל העיקרי של מטבע חוץ למדינה.

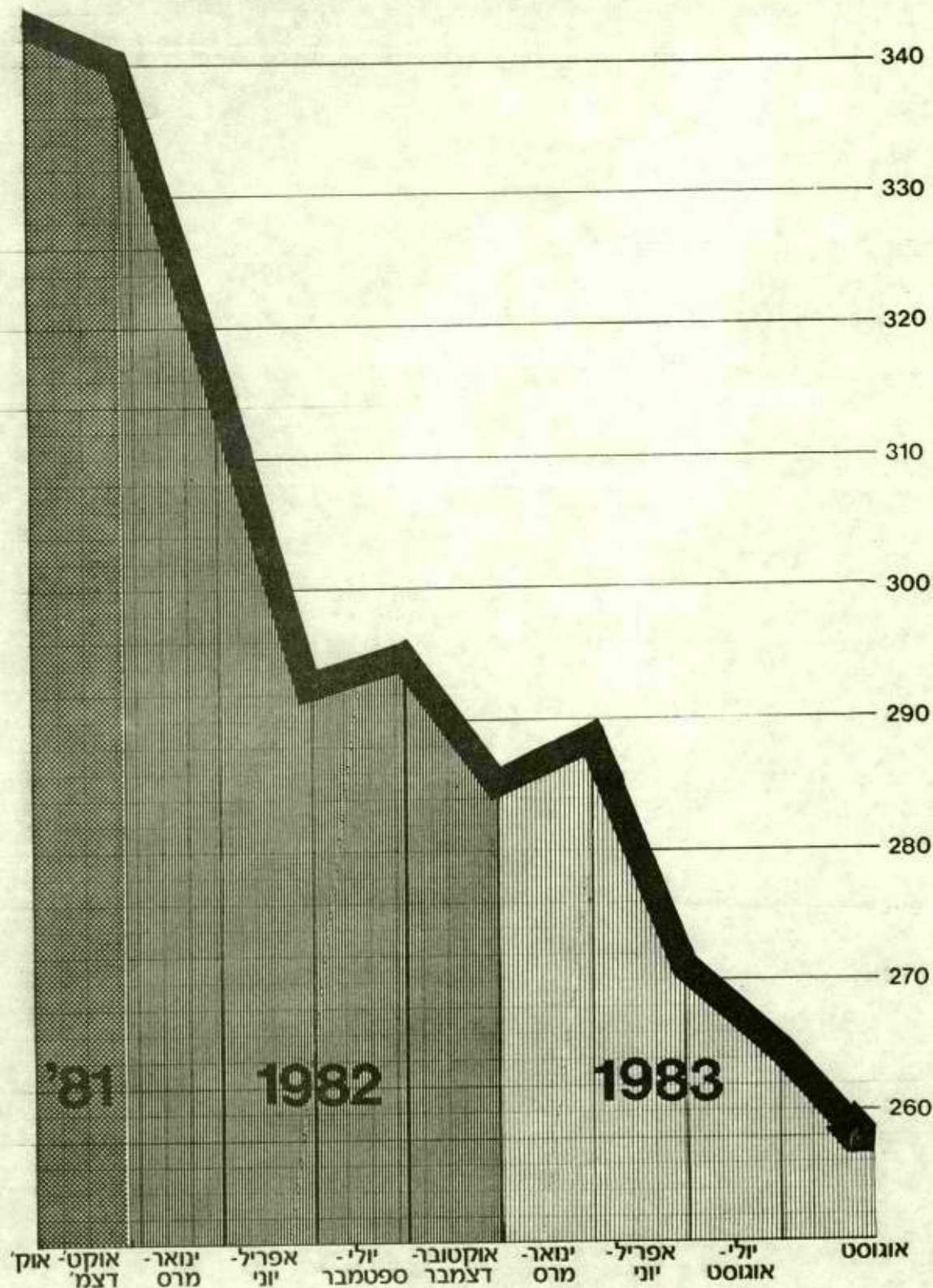
אני פונה אליך בקריאה של הרגע האחרון לעשות כל שביכולתך כדי להביא לכיטול הגזרות הפוגעות ביצוא התעשייתי.

בברכת גמר תלמה טובה

אלי הורביץ

יצוא תעשייתי למעט יהלומים (מיליוני דולרים, נתונים מנוכי עונתיות, ממוצע חודשי)

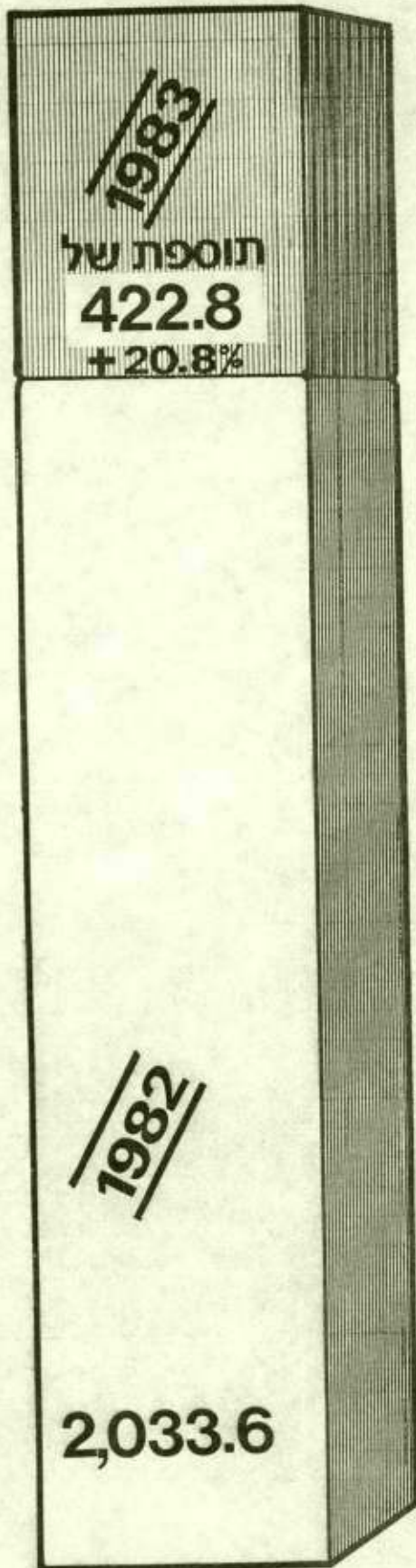
אוקטובר '81 - אוגוסט '83: ירידה של 27.8%

154

מזכ"ל

העליה
בגרעון המסחרי,
ינואר-אוגוסט '83
(במיליוני דולרים)

הגרעון המסחרי

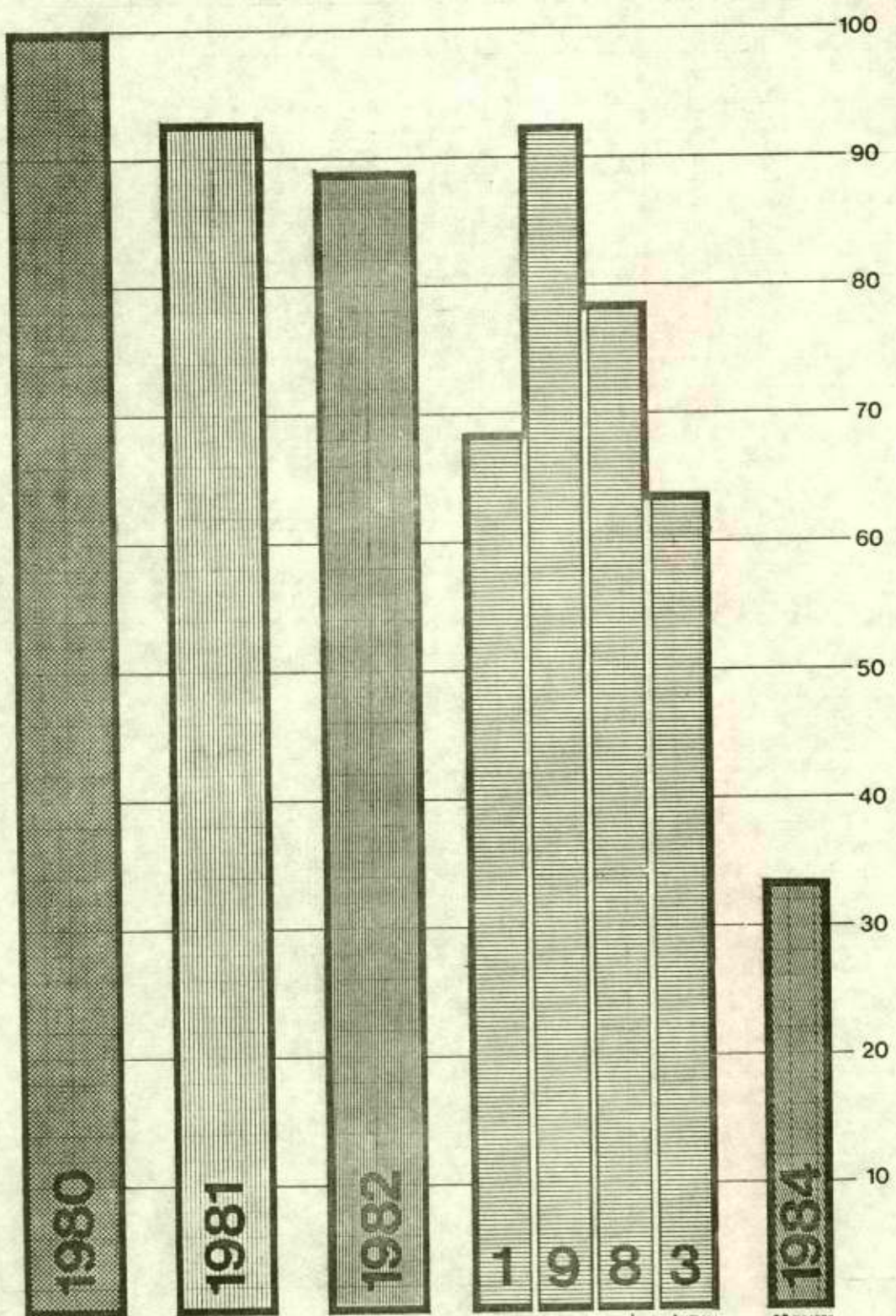

הגרעון ללא דלק

153

מדד כדאיות היצוא התעשייתי

152

* בנהחה שיבוצעו המהלכים המתוכננים לתחילת 1984 בתחום ביטוח שער ומימון היצוא.

מ.ח.מ.

סגן שר החקלאות

תאריך 3.8.83

לכבוד
מר יצחק בנגל
קצין הכנסת
ירושלים

א.נ.

כידוע לך, מאושפז סגן השר דקל בכי"ח בתל השומר
לפיכך מצאתי לנכון לפנות אליך בשמו על מנת להסדיר
העודת כניסה לכנסת לרב יואל צובנר - מנ"כל מוסדות
קרלין.

כבוד הרב מבקר בכנסת לעיתים תכופות בצורה בלתי
מוגדרת

מר דקל קבל על עצמו לטפל בענייניהם השונים של
מוסדות קרלין ומכאן הקשר אל הרב צובנר.

למרות שהרב אינו עובד משרד החקלאות, בקשני מר
דקל, לעשות כל מאמץ על מנת להסדיר לו העודת כניסה
לכנסת

אודה לך על הענותך החיובית.

בכבוד רב

קלוז מלכה
עוזר סגן השר

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

CHICAGO, ILLINOIS

OFFICE OF THE
DEAN OF THE FACULTY

Dear Mr. [Name]:

I am pleased to inform you that your application for the position of [Title] has been reviewed and your qualifications are highly regarded.

We are currently in the process of reviewing all applications and will contact you again once a final decision has been reached.

Thank you for your interest in joining our faculty. We look forward to the possibility of working with you.

Sincerely,
[Signature]

[Name]

[Title]

[Address]

[Phone Number]

דואר נכנס

24-07-1983

נכנס ביום
לתיק

ה כ נ ט ת
=====

חבר הכנסת
צבי רנר

לכבוד
חברי סיעת הליכוד בכנסת.

10.7.83

ח.נ.,

לאור הויכוח במרכז תנועת החרות והויכוח הטלויזיוני בין סגן השר מר ח. קופמן לבין ח"כ יגאל כהן אורגד, בנושא המדיניות הכלכלית של הממשלה אני מוצא לנכון להביא לתשומת ליבכם מספר נקודות.

בשנתיים האחרונות, לא דן כל פורום שהוא במצב המשק במדינה, לא החטיבה הליברלית, לא חטיבת חרות, לא לעם ואף לא הליכוד או הקואליציה - וממילא אין כל גיבוי לשר האוצר במדיניותו הכלכלית.

אילו היו נערכים דיונים מסוג זה, יתכן מאוד שפני הדברים היו שונים והיינו מונעים את הויכוחים הפומביים.

יחד עם זאת ברצוני להעיר לח"כ יגאל כהן אורגד מרכז סיעתנו בועדת הכספים של הכנסת, שמאז שאני מכהן כחבר ועדת הכספים, דהיינו כשנתיים, הוא לא מצא לנכון ולו פעם אחת לכנס את חברי הועדה לשם דיון מעמיק בבעיות משך וכלכלה. זו למעשה אחת הסיבות להעדרותי משיבות הועדה.

על אף כל פניותי הרבות לח"כ כהן אורגד, הן במכתבים והן במברקים לא זכיתי לקבל תשובה אחת נאותה. ברור איפוא, שח"כ כהן אורגד לא יוכל לבוא בטענות לאחרים כל זמן שהוא עצמו אינו ממלאן - שכן הוא כבחינת נאה דורש - אך לא נאה מקיים.

על ח"כ כהן אורגד לדעת שהמצב הכלכלי הנוכחי לא התחיל השבוע - הוא נמשך מסיבות שונות משך תקופה ארוכה ואין זכותו של ח"כ אורגד מרכז סיעתנו בועדת הכספים להתריע נגד אחרים על אי-שיתוף פעולה והתיעצות, כאשר הוא עצמו במעשיו בועדת הכספים משמש דוגמא לכך.

ברצוני להזכיר, שבזמנו קיבל עליו ח"כ כהן אורגד טיפול בפיצוי-הכספי של מפוני סיני. אני בטוח שהוא מילא תפקיד זה על הצד הטוב ביותר, אולם למען הסדר הטוב כלום לא היה מקום לדווח לוועדה או לכל פורום ליכודי אחר על כך? יש להצטער שלא כך עשה.

בכבוד רב,

צבי רנר

התאחדות

חבר הכנסת

הכנסת

ס. כהן אבידב.

ירושלים, י"ז באב חשמ"ג
27.7.83

149

לכבוד
מר מנחם סבידור
יו"ר הכנסת,
ירושלים.
יו"ר נכבד,

ביום שני 25.7.83, התקיימה ישיבת הנשיאוח בשעה 13.30, בתחילתה נחקבלה החלטה לא להעלות את החוק הידוע כחוק הארכיאולוגיה ביום שני 25.7.83, אלא ביום שלישי 26.7.83. אני לא נכחתי בתחילת הישיבה, הגעתי באיחור, ומאחר ולא הייתה ידועה לי החלטה זו העליתי את החוק שנ"ל ביום שני בסוף הישיבה.

אתה וח"כ משה שחל האשמתם אותי בקנוניה מאחר וידעתי על החליטה זו, אני דוחה סכל וכל את טענתכם זו ואוכיח זאת:

1. בשעה 12.00 הייתי בועדת החינוך עד שעה 13.00.
2. בשעה 13.00 נכחתי בפגישה בחדרו של היו"מ מר משה בוטון, בהתאם לאישורו המצורף עד שעה 13.50.
3. הגעתי באיחור של 20 דקות לישיבה אשר בתחילתה נחקבלה כפי הנראה ההחלטה האמורה.

ובכן, צדקתי ואני מקוה אדוני היו"ר כשם שהיה לך "אומץ" לבטל החלטתי בטענה של הונאה, יהיה לך האומץ וגם לח"כ משה שחל להכות על חטא ולאמר סעינו, ואז ניתן לאמר מודה ועוזב ירוחם.

בכבוד רב,

ח"כ מאיר כהן אבידב.

העמק: - חברי הכנסת.

148

מזכר

(להתכתבות פנימית במשרדי הממשלה)

27/7/83	התאריך	אל:	א"ז מאיר כהן
	חוק מס'	מאת:	שרה קולמן - הינד מילר
		הענין:	

לפי בקשתך ברניי גאלר טומאויק 25/7/83

בין היום' = 73 צ"כ סיוול מאה = 73 דינר

ק"מניי מאה במברי מה גו אמן א"מ לניו

דינר

בזכר

~~שרה קולמן~~
הינד מילר

תל-אביב, יח' בסיון תשמ"ג
30 במאי 1983
לנ - 103/171

147

לכבוד
ח"כ מיכאל דקל
סגן שר החקלאות
הכנסת
ירושלים.

כבוד סגן שר החקלאות,

התאחדות התעשיינים בישראל משקיעה מאמצים בלתי פוסקים להחדיר את תודעת קניית תוצרת ישראל לאזרח הישראלי.

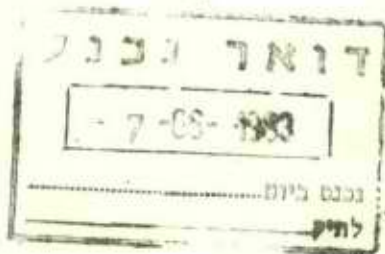
בחקופה האחרונה אנו נתקלים בקשיים בנושא זה. לכן, אנו סבורים, כי מן הראוי שיעשה מאמץ שכל התשורות שתנתנה לעובדים בראש השנה תשמ"ד תהיינה על טהרת תוצרת הארץ. יהיה בכך צעד סמלי לחזק את הקשר בין האזרח הישראלי לבין התעשייה הישראלית מחד גיסא ולסייע גם למפעלים ישראלים רבים הנתקלים בקשיים גדולים למכור את תוצרתם מאידך גיסא.

נודה לך אם כנבחר העם תתן ידך להצלחת מבצע "כחול לבן" בראש השנה.

התאחדות התעשיינים תשמח לסייע לך בכיצוע המטרה הנ"ל.

תודה על שיתוף הפעולה.

ככבוד רב,
אלי הורביץ

1) 3/2/83
2) 23/5/83

מ' דקל

סגן שר החקלאות מ' דקל:

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, כנראה שאנחנו חלוקים בדעות לא רק בנושאים המדיניים. אנחנו גם חלוקים בדעה איך לבצע דברים.

אריה נחמקין (המערך):

איך מנהלים מדיניות.

סגן שר החקלאות מ' דקל:

אני לא רוצה לחזור לוויכוח ההיסטורי משנות העשרים והשלושים, האם הכל צריך להיות ממוסד על-ידי מוסדות ממשלתיים-ציבוריים - אז על-ידי מוסדות ישוביים - או גם ליזמה הפרטית יש מקום במירקים הרחב והגדול של עשייה בארץ-ישראל.

אני בדעה, וזו גם דעת הממשלה וזו גם התפיסה הבסיסית שלה, נוסף לנושא הקשור להתיישבות ביהודה ושומרון, על זכותנו וחוכתנו, שבדרכי הפעולה יש לשלב ביהודה ושומרון ובכל מקום במדינת-ישראל את היזמה הפרטית.

אל יבהילו אותי עם המלה "ספרות". מלת הקסט הזו, שאף אחד אינו יודע בדיוק מה מסתתר מאחוריה. האם ספרות זה כשאתה מרוויחה 20% או 50% - אני עדיין אינני יודע אם במקרה זה יש ספרות והבה לא נחטט יותר מדי בענין מחירים ורווחים.

יעקב ז'אק אמיר (המערך):

למה לא?

סגן שר החקלאות מ' דקל:

אני מתייחס עכשיו לשאלה קונקרטית. שפעם נקיים דיון על ספסרות, מי הרוויח ומי לא, נעשה זאת. לא מאחורי סיסמה אלא לגבי מהות העניין.

אדוני היושב-ראש, על-פי מדיניות הממשלה אנחנו מיישבים ורוצים ליישב ביהודה ושומרון ובחבל עזה מה שיותר יהודים ובזמן הקצר ביותר והמהיר ביותר. אני לא אכנס לסוגיה למה. אתם יכולים להסכים אתנו, אתם יכולים להגיד שזה מיותר ואין צורך. זו השקפה פוליטית, זה ויכוח פוליטי. אבל בהתאם להשקפתנו אנחנו רוצים ליישב ביהודה ושומרון מה שיותר יהודים ובזמן הקצר ביותר שאפשר לעשות זאת.

יעקב גיל (המערך):

מאיפה תביא יהודים, תגיד לי?

יעקב צור (המערך):

זה לא הנושא על סדר-היום ואני מתמקד על הנושא.

קריאות:

- - -

אחרי-כן שא

מ' דקל

144

עוזי ברעם (המערך):

- - -

היו"ר מ' שחל:

חבר-הכנסת עוזי ברעם, תשב ותקרא קריאות-ביניים. חבר-הכנסת ז'אק אמיר, אני מבקש. אתם לא יכולים להפריע לסגן השר במקהלה. אי אפשר.

סגן שר החקלאות מ' דקל:

ידידי חברי הכנסת, הרי זה לא יעצור מבעדי להציג את הבעיה כפי שאני מכין אותה, למרות קריאות-הביניים וההפרעות.

יעקב גיל (המערך):

גם אתה נוהג לקרוא קריאות ביניים.

סגן שר החקלאות מ' דקל:

אני לא מתרעם על זה. הפעולה הזאת נעשית על ידי מוסדות מיישבים, על ידי משרדי ממשלה, בשילוב של יזמים פרטיים. על פי החלטת הממשלה מותר לכל יהודי לרכוש קרקעות ביהודה ושומרון.

השאלה היא הרי עקרונית וגם ציונית בתחום העקרון: האם לכן אדם פרטי אסור לרכוש אדמה? בארצות-הברית מותר לו, בצרפת מותר לו, ובמדינת ישראל ובארץ-ישראל אסור לו? מאין אתם לקחתם את הנורמה הזאת? הרי אתם לא מתכוונים ברצינות לזה, מפני שאחרת אפשר להסביר שמאחורי הנורמה יש איזושהי תפיסת עולם שאיננה יהודית.

אני אגיד לכם למה אתם אומרים שאסור ליהודים פרטיים לקנות אדמות ביהודה ושומרון ולמכור אדמות אלה.

מ' דקל

143

אהרן נחמיאס (המערך):

תחזור כך מתפיסת עולם יהודית ותגיד תפיסות שונות.

סגן שר החקלאות מ' דקל:

תפיסות שונות. קיבלתי. אני אגיד לכם למה אתם מעלים את זה. לא רק בגלל התפיסה האידיאולוגית הסוציאליסטית שיכולה להיות מוצדקת, אלא בגלל התפיסה הפוליטית. אתם תחפשו כל תג, כל סעיף, כל נושא שאפשר יהיה לעצור, לנסות לנגח את הממשלה, לנסות לעצור את התהליך. זה לא ילך.

הרי אנחנו קנינו אדמות בישוב היהודי על ידי מוסדות, על ידי פרטיים ועל ידי אישים שאנחנו היום מעריצים אותם ואנחנו קוראים רחובות על שמותיהם. מי לא זוכר את יהושע חנקין? או מי לא יודע? ולא תמיד בדרך הטובה והמסודרת ביותר.

אדוני היושב ראש, חברי הכנסת, לגבי מה שאמר כאן חבר-הכנסת יעקב צור, שאותן אדמות שנקנות ונמכרות על ידי הסוחרים הפרטיים הן כאילו אדמות לא שלהם וזוהי ספסרות או רמאות - לא היו דברים מעולם.

אמצעי התקשורת, חברי כנסת מהמערכת הפוליטית של המערך כמוכן שהם מחפשים עילות כדי לנגח את הממשלה אני יכול להגיד כאן מעל הבמה הזאת במלוא האחריות.

יעקב צור (המערך):

פליאה אלבק לא צודקת.

סגן שר החקלאות מ' דקל:

אני כרגע אינני דן על פליאה אלבק. זה דיון לחוד. אני יכול להגיד במלוא האחריות שלי כסגן שר, הציבורית והמינהלית, שאין אף מקרה אחד מכל אותם המקומות שאתם עשיתם עליהם את ה"עליהום" הגדול, שאין לו מסמכים על האדמות האלה.

מ' דקל

142

יעקב צור (המערך):

בשביל מה לו המסמך?

סגן שר החקלאות מ' דקל:

המסמך הראשון שהם אמנם קנו את האדמה ושהאדמה נמצאת ברשותם. היום יש לכל אחת מהחברות האלה היתר עיסקה מהממשל הצבאי עם מפות, על גודל השטח ומקום השטח. אין אף מקרה אחד לא כזה. אני לא אומר שמחר לא יכול להיות מקרה.

פנחס גולדשטיין (הליכוד):

אתה מדבר על העתיד או על העבר?

סגן שר החקלאות מ' דקל:

על העבר. אז אני קבעתי את עמדותי באחריות מלאה, לא בשביל לטשטש כאן דברים, באחריות מלאה ומוחלטת.

שולמית אלובי (המערך):

עכשיו נותנים לזה לגיטימציה.

סגן שר החקלאות מ' דקל:

לא עכשיו נותנים לזה לגיטימציה, זה לגיטימי.

שולמית אלובי (המערך):

כולל מה שנלקח בכוח, כולל מה שכתוב שלוש פעמים.

גאולה כהן (התחיה):

היגענו למצב שהם יעלו הצעה כזאת לסדר היום.

מ' דקל

141

סגן שר החקלאות מ' דקל:

אבל היום אחרי שהנושא קיבל את התנופה שאנחנו מאד גאים בה ומאד שמחים עליה, יש מקום, כמו בכל דבר ודבר, להכניס סדרים מינהליים ואחרים בשביל להיות בטוחים יותר.

אדוני היושב ראש, כמובן שאני דוחה מכל את תביעתו של חבר-הכנסת יעקב צור כאילו יש מעשים בלתי-חוקיים במכירת האדמות ביהודה ושומרון.

דב שילנסקי (הליכוד):

בתל-אביב אין דברים כאלה?

סגן שר החקלאות מ' דקל:

הצעתו של חבר-הכנסת יעקב צור הוגשה מבלי לבדוק את העובדות ומבלי לשאול את משרדי הממשלה. היא הוגשה על בסיס של קריאת עיתונים ופרסומים אחרים.

יעקב גיל (המערך):

משרד המשפטים הוא לא משרד ממשלתי.

יעקב צור (המערך):

אדוני היושב ראש, אני מבקש. אתה לא יכול לקבוע כיצד אני למדתי את הנושא.

סגן שר החקלאות מ' דקל:

אתה לא יכול לקבוע כיצד אני מבין את הנושא.

היו"ר מ' שחל:

חבר-הכנסת יעקב צור, אני מבקש לשבת. מה זה נקרא הוא לא יכול לקבוע? אני מאד מצטער. חבר-הכנסת יעקב צור, סגן השר רשאי לקבוע. אתה יכול לא להסכים אתו.

מ' דקל

יעקב גיל (המערך):

השאלה אם הוא יכול לקבוע שמשרד המשפטים איננו משרד ממשלתי.

היו"ר מ' שחל:

אני מצטער, רבותי, אני לא מבין את זה. אתם נמצאים בכנסת, יש חילוקי דעות. הוא רשאי לומר דבר, אתה לא מסכים אתו. אתה לא יכול להגיד לו "אתה לא יכול להגיד". הוא יכול כן להגיד, כל עוד הוא מתבטא במסגרת פרלמנטרית.

אני אבקש שם משתי חברות הכנסת, גאולה ושולמית, להפסיק את הוויכוח הזה.

פנחס גולדשטיין (הליכוד):

אני יודע גם מי מסר לו את העובדות האלה.

היו"ר מ' שחל:

חבר-הכנסת גולדשטיין, אותך אני קורא לסדר.

סגן שר החקלאות מ' דקל:

לפי עניות דעתי זהו חלק של מסע פוליטי נגד ההתיישבות ביהודה ושומרון, שאיננו תואם את התפיסה של התנועה המיישבת, הקיבוץ המאוחד, שחבר-הכנסת יעקב צור מייצג אותה כאן בכנסת. אני עדיין לא תופס איפה חל השינוי של התפיסה הפוליטית-אידיאולוגית בקשר להתיישבות בארץ-ישראל. אני עדיין אינני יודע, אבל חברים ילמדו אותי.

יעקב גיל (המערך):

בהתיישבות של אמת לא חל שום שינוי.

מ' דקל

סגן שר החקלאות מ' דקל:

אני עדיין אינני יודע. לכן לפי עניות דעתי, זה נעשה בשביל צרכים פוליטיים. לגיטימי, אבל לא צריך להתייחס לזה יותר מדי ברצינות.

אני רוצה לחזור למשרדנו, משרד החקלאות. אנחנו רוצים שהדברים יהיו יותר מסודרים, לא דווקא ביהודה ושומרון, גם מהצד הזה של הקו הירוק. בכלל במערכות כלכליות ישנם מקרים שוליים שהדברים יכולים לא להתנהל כפי שרצוי ומישהו יכול לצאת נפגע מזה.

לכן משרד החקלאות היה הראשון שדאג להודיע לציבור הרחב, עוד לפני כמחצית השנה, בהודעות לעיתונות, לבדוק את העיסקות, האם יש כל המסמכים לאותם האנשים שמציעים את האדמה.

לפני למעלה משבוע ימים, בעקבות המודעות שהתנוססו בעיתונות, דאג שוב משרדנו להודיע לציבור על נוהלי בדיקה של רכישת קרקעות. כבר ב-22 למאי הודענו לציבור באמצעות הודעה לעיתונות כי על הרוכשים לבדוק את הקרקע ואת המסמכים הדרושים לפני ביצוע כל עיסקה. זאת בשביל להיות בטוח. לא מפני שהיא איזה שהוא מקרה של רצון של מישהו לרמות, למכור אדמה לא שלו, להתעשר ולברוח לחוץ-לארץ. לא היו דברים מעולם. אני מקווה גם שלא יהיו דברים מעולם. בכל אופן, אנחנו הזהרנו.

העיתונות, לא כל העיתונות, והטלוויזיה מצאו בנושא הזה שלל רב. טוב, זו העיתונות. יש לנו הרכה מאד טענות לעיתונות הזאת.

דב שילנסקי (הליכוד):

אני רוצה להגיד לך שגם בתל-אביב וגם בנתניה קורים מקרים שמוכרים קרקעות לא מסודרות. זה יכול לקרות בכל מקום. לכן יש בתי משפט.

היו"ר מ' שחל:

אדוני סגן השר שילנסקי, אני מוכן להציע לך לקום לדבר.

דב שילנסקי (הליכוד):

זו קריאת-ביניים.

מ' דקל

היו"ר מ' שחל:

לא מקובל, אדוני סגן השר, הרי אתה לא שואל אותו שאלה. אני מניח שיש לך מספיק הזדמנויות להיפגש כדי שתוכל לעזור לו בהנמקות. הוא מסתדר לבד.

אחרי כן מה.

138

מ' דקל

סגן שר החקלאות מ' דקל:

בתאריך 13 במאי 1983 הוציא המשרד חוזר לכל היזמים הפרטיים ביו"ש והודיע להם את ההודעה הבאה: "לא ימכור יזם קרקע לצורך הקמת ישוב אלא אם כן התקיימו כל התנאים הבאים: א. קיבל אישור מקמ"ט נכסים המאשר זכותו - בעלותו על אותו השטח; ב. ועדת השרים לענייני התיישבות אישרה הקמת ישוב על הקרקע, כפי שהופיע בסעיף א'; ג. קיבל את כל האישורים המתאימים כולל סעיפים א' ו-ב', כדי למנוע בעיות, על ציבור הרוכשים לבדוק כמה דברים אצל הקונים".

אבל חבר-הכנסת צור, אדוני היושב ראש, לא דיבר היום רק על העניין של הקרקע. הוא נכנס גם לסוגייה כמה עולה מחיר פיתוח. כנראה שהוא קרא היום בעתון "הארץ", שמחיר פיתוח ביהודה ושומרון צריך לעלות 3,000 דולר. עד כמה שלי ידוע, כ-10,000 דולר אי-אפשר לפתח קרקע בכפר יונה, שלא לדבר על הטרשים של יהודה ושומרון.

כאשר מישהו שואל על מחירי פיתוח, אומרים לו את מחיר הפיתוח ואין מסתירים. אנחנו עומדים לרשותו של כל אדם אשר פונה למשרד החקלאות או למינהל מקרקעי ישראל ואנחנו נותנים את האינפורמציה המדוקדקת. עם ישראל הוא עם חכם, אמרת. עם חכם איננו קונה דבר שאיננו יודע מה הוא קונה.

יוסי שריד (המערך):

תקימו קרן פיצויים. זה העיקר.

סגן שר החקלאות מ' דקל:

אנחנו ניישב את יהודה ושומרון גם בלי קרן פיצויים. אנחנו ניישב את יהודה ושומרון מפני שעם ישראל רוצה בכך, מפני שיש יהודים שרוצים לשבת שם ומפני שאנשים מכינים את המשמעות הפוליטית של ישיבה ביהודה ושומרון. אם יהיו לנו מקרים שוליים, אז מדינת ישראל וממשלת ישראל לא תתן ליפול לנושא התיישבותי כל כך גדול וכל כך חשוב.

אריה נחמקין (המערך):

כפי שהיה בפיתחת רפיח.

מ' דקל

סגן שר החקלאות מ' דקל:

אדוני היושב ראש, אני יכול לקבוע, כפי שאמרתי בהתחלת דברי, כי אינני מכיר ולא שמעתי עד עתה על קונה אחד שבא למשרדנו או למשרד אחר בתלונה כי הניח כספו על קרן הצבי.

היו"ר מ' שחל:

סליחה, אדוני סגן השר. אני מבקש שם בפינה השמאלית, חבר-הכנסת בר-זוהר, אני לא מתנגד שתשב במקום שאתה יושב, אבל בתנאי שזה יהיה בשקט.

סגן שר החקלאות מ' דקל:

הפרסום השלישי שאיננו אמיתי ואיננו מהימן גרם נזק רב לענין ההתיישבות והצג בצורה שלילית את היזמים הפרטיים, דבר שאיננו מגיע להם, כשאנחנו אומרים להם: תמשיכו במלאכה מפני שאתם עושים חלק של עבודה חשובה מאוד, ותצליחו במלאכה הזאת.

אין זאת אומרת שהרוכשים לא צריכים לכדוק את כל המסמכים המתאימים המצויים ברשותם של היזמים. כאמור, רכישת קרקעות היא עבודה קשה, מורכבת ומסובכת ונועדה לגאול קרקעות בשביל העם היהודי. כרוכים בה אלמנטים בטחוניים רבים שהשתיקה יפה להם, ואין ברצוני להרחיב על כך את הדיבור מעל כימה רשמית כבימת הכנסת.

אני רק אביא שתי דוגמאות הידועות לכולנו: לפני כחודש וחצי נרצח המוכתר של סלפית אחרי שבוצעה עיסקת קרקעות בשטח שהוא באחריותו. לפני כשנה נרצח אחד מנכבדי הכפר נעלין בשל הפרסום על עסקת הקרקעות. לכן, לפי עניות דעתי, לא היה במקום להביא בכלל את כל הנושא הזה לדיון לפני מליאת הכנסת. אין אנחנו יכולים להופיע מעל הבימה הזאת ולהגיד את הכל, כפי שאף פעם, גם בשנות ה-20, אי-אפשר היה להגיד הכל על רכישת קרקעות.

יוסי שריד (המערך):

מה זה, שוק שחור שאי-אפשר לדבר עליו בריש גלי?

סגן שר החקלאות מ' דקל:

מפני שהדיון היה מיותר וההצעה מיותרת אני מציע להסיר את הצעתו של חבר-הכנסת צור מסדר היום של הכנסת.

היו"ר מ' שחל:

תודה. אני מבין שיש הצעה אחרת של חבר-הכנסת תופיק טובי.

אני מצטער, חבר-הכנסת וילנר, אתה לא תוכל לדבר במקומו. הרשות היא אישית. היא איננה ניתנת להעברה לאחר, עם כל הכבוד. אני חושב שיושבי ראש אחרים טעו כאשר חשבו להעביר הצעה בין הסיעה.

תופיק טובי (החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון):

מי ביקש להעביר?

היו"ר מ' שחל:

חבר-הכנסת תופיק טובי רשום אצלי להעביר לוועדה. אתה רוצה לנמק - אתה תוכל לנמק. אינך יכול להעביר את הזכות הזאת. זו לא חזקה של סיעה.

תופיק טובי (החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון):

מי ביקש להעביר?

היו"ר מ' שחל:

חבר-הכנסת תופיק טובי, מודפס אצלי כאן "חבר-הכנסת תופיק טובי - לוועדה". קם חבר-הכנסת וילנר, כשקראתי בשמך, משום מה הוא קם. לא קראתי בשמו. הבנתי שהוא רצה להחליף אותך. אני מודיע שהוא לא יכול לדבר במקומך. אם אתה רוצה לדבר - בבקשה.

סגן שר החקלאות מ' דקל:

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, הנושא העומד לדיון הכנסת אינו אך ורק המסע של אמצעי התקשורת המוניים, והכתובים והלא כתובים, נגד ההתיישבות ביהודה ושומרון. לפי עניות דעתי הנושא העומד לדיון הוא: מה הן הנורמות הציבוריות ומה הן הנורמות העתונאיות שמוחר להשתמש בהן בשביל להשיג הישגים פוליטיים בשביל ליצור תהליך של סנסציה?

אחרי כן - רש

133

כל תקופה - והמכשירים שלה. בשנים 1977 עד 1979, בהן היה לי כבר הכבוד להיות חבר הכנסת, שמענו מעל כמה זו וקראנו באמצעי התקשורת לא על התיישבות ביהודה ושומרון מבחינה תפיסתית, אידיאולוגית, ביצועית אלא לעג בלשון: "לינת לילה", "ערי פוטיומקין" - וההיסטוריה הרוסית יודעת מה זה אומר, "קרוואנים להזזה", "אשקוביות שמתכוונים בין כה וכה לסלקן יום אחד" - ממש זלזול. ובתקופת הזלזול הזה, אדוני היושב-ראש, מאוד כאב לנו. יש לנו חזון, יש לנו אמונה, אבל כשיש זלזול סימן שאנו עדיין איננו יושבים על קרקע מוצקה.

בשלב יותר מאוחר עברו לשיטה אחרת, שיטת ההשמצה. אינני רוצה להרחיב את הדיבור על הדברים שאמרה חברת-הכנסת שולמית אלוני. חבר-הכנסת חנן פורת תאר כאן את דבריה. אבל אני רוצה להרחיב את הדיבור על השאלה מה מותר לחברי הכנסת, מה מותר לי, לך, לחברים היושבים כאן, עד איזה גבול, או אולי אין גבול? אולי הכל מותר? אולי מותר להגיד דברים נכונים ולא נכונים? בדוקים ולא בדוקים?

והרי אלה כמעט עלילות. הדברים שציטט חבר-הכנסת חנן פורת מן הפרוטוקול היו עלילה. עד מתי? עד היכן? מצד אחד אנו שומעים בכנסת מדי פעם בפעם מחברים שהיוקרה של הכנסת חשובה ויקרה להם, על נורמות התנהגות, על דמוקרטיה שצריכה למצוא את ביטויה בתוך הכנסת, על ריסון עצמי, על סבלנות ועל סובלנות. מצד שני, עמדה כאן חברת-הכנסת שולמית אלוני ודיברה כפי שדיברה.

יש כאן כנראה שיתוף פעולה מלא במודע או בלא מודע בין אמצעי התקשורת לבין כמה מחברי הכנסת בנושא של יהודה ושומרון. אינני אומר שאמצעי התקשורת לא צריכים לכתוב מה שהם מוצאים לנכון. מותר להם. אבל צריך גם להיות איזון. עתון איננו עסק פרטי לחלוטין. איך אמר חבר-הכנסת יעקב צור? עתון איננו ענין ספסרי. לעתון יש אחריות ציבורית מסויימת, מפני שהוא מכוון את דעת הקהל. דבר זה נכון לגבי עתון, לגבי רדיו, לגבי טלוויזיה. היה צריך להיווצר איזון פנימי בעתון או אצל הכתב עצמו אחרי מה שקרה עם מעצרו של אותו כחור מקרית-ארבע שהיה חשוד כרצח אמיל גרינצווייג הי"ד, ואחרי הכותרת הגדולה, חייב הדבר מאמר ראשי של העורך שיסביר כי גם בעתון יכולה לקרות טעות. אבל לפחות איזו שהיא התייחסות מיוחדת של כתב אחר, אולי אפילו התייחסות מכוונת מצד העתון, שתסביר כי היתה טעות, וזה קורה, כי כולנו בני אנוש, בני תמותה. אבל דבר כזה לא נעשה. והרי זה עתון שיש בו כתבים מכל גווני הקשת.

מ' דקל

העתונות מבליטה תופעות שליליות, אם יש כאלה, אפילו אם הן שוליות, בהתנהגות יהודים מיהודה ושומרון. יכול להיות שיש כאלה, הרי בסך הכל כולנו בני אנוש. אבל באיזו הכלטה עושה זאת העתונות, באיזה תענוג, באיזה דגש. לעומת זאת, אם זה אינו תואם את התפיסה הפוליטית---

יעקב גיל (המערך):

האם העתונות עומדת כאן למשפט היום?

סגן שר החקלאות מ' דקל:

אדוני היושב-ראש, אני במבקש לחזור על הכותרת של ההצעה לסדר-היום: מסע בכלי התקשורת כנגד ההתיישבות ביהודה ושומרון. כלומר, אני מדבר לנושא.

כאמור, כאשר ישנן דברים שליליים העתונות מבליטה אותם. אבל את הצד השני של המטבע אין העתונות מבליטה ואין היא מתייחסת אליו בצורה אובייקטיבית. לדאבונו, היו ביהודה ושומרון הרכה מאוד קרבנות בין יהודים בשנים האחרונות. היה הרצח בבית "הדסה", היה הרצח של טלאמה בסמטאות חברון, היה הרצח של אסתר אוחנה והיו אחרים. זה נשכח מהר. זו היתה סנסציה שצריך היה לעבור עליה, מוכרחים היו לכתוב עליה אבל לא הרגישו צורך להתייחס אליה יותר מדי.

אני לא ראיתי גם חברי כנסת יפי נפש, ואני אומר זאת במוכן החיובי של המלה, שיקומו ויגידו: הרי מה שנעשה ביהודה ושומרון זה נמש ונדליזם. תסעו לאורך כביש חוצה שומרון ותראו את השלטים של הממשלה, של המדינה ושל חברות פרטיות, כיצד הם מרוחים כצבע אדום ושחור ויש עליהם סממאות עם דברי גנאי. ואלה אנשים שאומרים כי הם העלית של החברה הישראלית. ומה שהיה באפרת? אי-אפשר להגיד: אנחנו לא הינו מעורבים בזה, אחרים עשו זאת. מי שהיה שם, צריך היה לדעת מה הולך לקרות או לפחות למה זה עלול להתפתח, אם כי הוא אולי לא התכוון לזה.

העתונות נוהגת כפי שהיא נוהגת, אבל הדיון הוא בכנסת. אנחנו איננו יכולים לדון ולשפוט כאן את העתונות. זה בסמכותנו המוסרית, אבל לא בסמכותנו הפורמלית. אנחנו בהחלט יכולים לדון על נורמות של מותר ואסור לחברי הכנסת בהצגת נושאים פוליטיים גם אם אנו חלוקים בדעותינו עליהם, אבל צורת ההצגה צריכה להיות נדונה.

מ' דקל

131

אדוני היושב-ראש, אני מציע להעביר את הנושא לדיון לוועדת החוקה, חוק ומשפט, לדיון על נורמות התנהגות של חברי הכנסת, בגין הצעתו של חבר-הכנסת חנן פורת. תודה.

היו"ר מ' שחל:

תודה.

חבר-הכנסת חנן פורת, האם אתה מסכים להצעה להעביר את הנושא לדיון בוועדה?

חנן פורת (התחיה):

אני מסכים.

היו"ר מ' שחל:

אני מבין שאין הצעה אחרת. חבר-הכנסת שבח וייס, אני שואל אותך כי לא היה לי ברור.

שבח וייס (המערך):

אין.

היו"ר מ' שחל:

ובכן, חברי הכנסת, אנו עוברים להצבעה.

מי להצעה להעביר את הנושא שהעלה חבר-הכנסת חנן פורת לוועדת החוקה, חוק ומשפט, ירים ידו.

ה צ ב ע ה

ההצעה להעביר את הנושא לדיון בוועדת החוקה, חוק ומשפט נתקבלה

מ' דקל

130

סגן שר החקלאות מ' דקל:

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, הנושא העומד לדיון הכנסת אינו אך ורק המסע של אמצעי התקשורת המוניים, והכתובים והלא כתובים, נגד ההתיישבות ביהודה ושומרון. לפי עניות דעתי הנושא העומד לדיון הוא: מה הן הנורמות הציבוריות ומה הן הנורמות העתונאיות שמותר להשתמש בהן בשביל להשיג הישגים פוליטיים בשביל ליצור תהליך של סנסציה?

אחרי כן - רש

129

כל תקופה - והמכשירים שלה. בשנים 1977 עד 1979, בהן היה לי כבר הכבוד להיות חבר הכנסת, שמענו מעל במה זו וקראנו באמצעי התקשורת לא על התיישבות ביהודה ושומרון מבחינה תפיסתית, אידיאולוגית, ביצועית אלא לעג בלשון: "לינת לילה", "ערי פוטיומקין" - וההיסטוריה הרוסית יודעת מה זה אומר, "קרוואנים להזזה", "אשקוביות שמתכוונים בין כה וכה לסלקן יום אחד" - ממש זלזול. ובתקופת הזלזול הזה, אדוני היושב-ראש, מאוד כאב לנו. יש לנו חזון, יש לנו אמונה, אבל כשיש זלזול סימן שאנו עדיין איננו יושבים על קרקע מוצקה.

בשלב יותר מאוחר עברו לשיטה אחרת, שיטת ההשמצה. אינני רוצה להרחיב את הדיבור על הדברים שאמרה חברת-הכנסת שולמית אלוני. חבר-הכנסת חנן פורת תאר כאן את דבריה. אבל אני רוצה להרחיב את הדיבור על השאלה מה מותר לחברי הכנסת, מה מותר לי, לך, לחברים היושבים כאן, עד איזה גבול, או אולי אין גבול? אולי הכל מותר? אולי מותר להגיד דברים נכונים ולא נכונים? בדוקים ולא בדוקים?

והרי אלה כמעט עלילות. הדברים שציטט חבר-הכנסת חנן פורת מן הפרוטוקול היו עלילה. עד מתי? עד היכן? מצד אחד אנו שומעים בכנסת מדי פעם בפעם מחברים שהיוקרה של הכנסת חשובה ויקרה להם, על נורמות התנהגות, על דמוקרטיה שצריכה למצוא את ביטויה בתוך הכנסת, על ריסון עצמי, על סבלנות ועל סובלנות. מצד שני, עמדה כאן חברת-הכנסת שולמית אלוני ודיברה כפי שדיברה.

יש כאן כנראה שיתוף פעולה מלא במודע או בלא מודע בין אמצעי התקשורת לבין כמה מחברי הכנסת בנושא של יהודה ושומרון. אינני אומר שאמצעי התקשורת לא צריכים לכתוב מה שהם מוצאים לנכון. מותר להם. אבל צריך גם להיות איזון. עתון איננו עסק פרטי לחלוטין. איך אמר חבר-הכנסת יעקב צור? עתון איננו ענין ספסרי. לעתון יש אחריות ציבורית מסוימת, מפני שהוא מכוון את דעת הקהל. דבר זה נכון לגבי עתון, לגבי רדיו, לגבי טלוויזיה. היה צריך להיווצר איזון פנימי בעתון או אצל הכתב עצמו אחרי מה שקרה עם מעצרו של אותו בחור מקריית-ארבע שהיה חשוד ברצח אמיל גרינצווייג הי"ד, ואחרי הכותרת הגדולה, חייב הדבר מאמר ראשי של העורך שיסביר כי גם בעתון יכולה לקרות טעות. אבל לפחות איזו שהיא התייחסות מיוחדת של כתב אחר, אולי אפילו התייחסות מכוונת מצד העתון, שתסביר כי היתה טעות, וזה קורה, כי כולנו בני אנוש, בני תמותה. אבל דבר כזה לא נעשה. והרי זה עתון שיש בו כתבים מכל גווני הקשת.

העתונות מבליטה תופעות שליליות, אם יש כאלה, אפילו אם הן שוליות, בהתנהגות יהודים מיהודה ושומרון. יכול להיות שיש כאלה, הרי בסך הכל כולנו בני אנוש. אבל באיזו הכלטה עושה זאת העתונות, באיזה תענוג, באיזה דגש. לעומת זאת, אם זה אינו תואם את התפיסה הפוליטית---

יעקב גיל (המערך):

האם העתונות עומדת כאן למשפט היום?

סגן שר החקלאות מ' דקל:

אדוני היושב-ראש, אני במבקש לחזור על הכותרת של ההצעה לסדר-היום: מסע בכלי התקשורת כנגד ההתיישבות ביהודה ושומרון. כלומר, אני מדבר לנושא.

כאמור, כאשר ישנן דברים שליליים העתונות מבליטה אותם. אבל את הצד השני של המטבע אין העתונות מבליטה ואין היא מתייחסת אליו בצורה אובייקטיבית. לדאכוננו, היו ביהודה ושומרון הרבה מאוד קרבנות בין יהודים בשנים האחרונות. היה הרצח בבית "הדסה", היה הרצח של סלאמה בסמטאות חברון, היה הרצח של אסתר אוחנה והיו אחרים. זה נשכח מהר. זו היתה סנסציה שצריך היה לעבור עליה, מוכרחים היו לכתוב עליה אבל לא הרגישו צורך להתייחס אליה יותר מדי.

אני לא ראיתי גם חברי כנסת יפי נפש, ואני אומר זאת במובן החיובי של המלה, שיקומו ויגידו: הרי מה שנעשה ביהודה ושומרון זה נמש ונדליזם. תסעו לאורך כביש חוצה שומרון ותראו את השלטים של הממשלה, של המדינה ושל חברות פרטיות, כיצד הם מרוחים בצבע אדום ושחור ויש עליהם סממאות עם דברי גנאי. ואלה אנשים שאומרים כי הם העלית של החברה הישראלית. ומה שהיה באפרת? אי-אפשר להגיד: אנחנו לא היינו מעורבים בזה, אחרים עשו זאת. מי שהיה שם, צריך היה לדעת מה הולך לקרות או לפחות למה זה עלול להתפתח, אם כי הוא אולי לא התכוון לזה.

העתונות נוהגת כפי שהיא נוהגת, אבל הדיון הוא בכנסת. אנחנו איננו יכולים לדון ולשפוט כאן את העתונות. זה בסמכותנו המוסרית, אבל לא בסמכותנו הפורמלית. אנחנו בהחלט יכולים לדון על נורמות של מותר ואסור לחברי הכנסת בהצגת נושאים פוליטיים גם אם אנו חלוקים בדעותינו עליהם, אבל צורת ההצגה צריכה להיות נדונה.

127

אדוני היושב-ראש, אני מציע להעביר את הנושא לדיון לוועדת החוקה, חוק ומשפט, לדיון על נורמות התנהגות של חברי הכנסת, בגין הצעתו של חבר-הכנסת חנן פורת. תודה.

היו"ר מ' שחל:

תודה.

חבר-הכנסת חנן פורת, האם אתה מסכים להצעה להעביר את הנושא לדיון בוועדה?

חנן פורת (התחיה):

אני מסכים.

היו"ר מ' שחל:

אני מבין שאין הצעה אחרת. חבר-הכנסת שבח וייס, אני שואל אותך כי לא היה לי ברור.

שבח וייס (המערך):

אין.

היו"ר מ' שחל:

ובכן, חברי הכנסת, אנו עוברים להצבעה.

מי להצעה להעביר את הנושא שהעלה חבר-הכנסת חנן פורת לוועדת החוקה, חוק ומשפט, ירים ידו.

ה צ ב ע ה

ההצעה להעביר את הנושא לדיון בוועדת החוקה, חוק ומשפט נתקבלה

126

סגן שר החקלאות מ' דקל:

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, מצפון למשאבי-שדה יושבות 17 משפחות משבט אל-עזזמה, המשפחות פונו לשם על-ידי צה"ל בשנת 1980 לאחר שטענתן בעתירה לבג"ץ, שהם יושבים כל ימי חייהם בחלוצה, נידונה, נמצאה לא נכונה ונדחתה. המשפחות הועברו, באופן זמני, לאזור משאבי-שדה, בתיאום עם מינהל מקרקעי ישראל, למטרות רעייה וצורפו לשאר אנשי הצוות אל-עזזמה אשר ישבו שם באותה תקופה באישור המינהל, הם הועברו לתקופה מוגבלת של חודשיים.

בתום תקופה זו סירבו לעזוב את האזור, תוך כדי הגשת תביעת-בעלות החדשה במקום אחר, הפעם על אדמות קיבוץ רביבים ומושב אשלים, כל זאת במרחק כ-15 קילומטר מערבה למקום ישיבתם הנוכחי, וכ-8 קילומטר דרומה מהמקום בו טענו בבג"ץ שהם יושבים כל חייהם.

מאחר וסרבו לעזוב את השטח, ולאור הסכמת מינהל מקרקעי ישראל לשיבתם במקום, לא היו בחזקת "פולשים טריים", ולא ניתן היה לסלקם על-פי חוק סילוק פולשים התשמ"א-1981.

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, היחידה לפיקוח בשטחים הפתוחים, הסיירת הירוקה, של מינהל מקרקעי ישראל פנתה לבית-משפט מוסמך בתביעה לסילוק ידם מהשטח. תביעה זו נידונה עתה בבית-משפט השלום בבאר-שבע, והדיון טרם נסתיים. מובן מאליו כי מינהל מקרקעי ישראל, אשר פנה לבית-משפט, לא עשה ואינו עושה כל פעולה לסילוקם מהשטח, והוא ממתין לתוצאות בית-המשפט. אין כל צו מניעה בתיק זה.

אדוני היושב-ראש, למשפחות אלה עדרים, והורעים נוהגים להיכנס אתם לשטחי אש, הכניסה לשטח אש מהווה עבירה על תקנות ההגנה שעת חירום, ויש בה משום סיכון חי הרועים ועדריהם. לאחר שורה של פלישות לשטח אש ופינויים נידון הדבר בבית-המשפט המחוזי בבאר-שבע, במהלך הדיון ניתנה הודעה, כי מינהל מקרקעי ישראל מאפשר לבעלי העדרים להמשיך לרעות את עדריהם באדמת המדינה עד תום הליכי המשפט, הובהר לבעלי העדרים על-ידי בית-המשפט המחוזי, כי אסור להיכנס בשום תנאי ובאף מקרה לשטחי אש.

בשבוע שעבר הוכנסו שני עדרים על-ידי רועיהם לשטח אש, במקום המרוחק כ-8 קילומטר צפון-מזרח למקום ישיבתם הנוכחי, שהוא מקום המרוחק כ-15 קילומטר ממקום תביעת הבעלות שלהם וכ-25 קילומטר מערבה מהמקום בו טענו בבג"ץ, שבו חיו כל ימי חייהם. העדרים פונו מתוך שטח האש על-ידי צה"ל בסיוע היחידה לפיקוח בשטחים פתוחים, על-פי החוק, להגנת חייהם ולהגנת רכושם. וכל זאת על-מנת לאפשר לצה"ל המשך האימונים בשטח. כנגד הרועים הוגשו תלונות במשטרה על-ידי הצבא על כניסה לשטח סגור,

אדוני היושב-ראש, למרות העובדה שעל-פי תקנות ההגנה העדרים האלה מותרים, הרי הם נמסרו לבעליהם למחרת היום, לאחר תשלום הוצאות הובלתם ואחזקתם. הדבר נעשה לפני משורת-הדין. לדאבונו, פלישות לשטחי אש מבוצעות לעתים קרובות. הסכנה לחיי הרועים ולעדריהם גדולה, ויש הרבה פגיעות ברכוש, בגוף ובנפש כתוצאה מכניסות אלה. צה"ל, בסיוע היחידה לפיקוח בשטחים פתוחים, הסיירת הירוקה, עושים מאמצים למנוע פגיעות אלה.

להצעתו של חבר-הכנסת הנכבד תופיק זיאד אין כל בסיס, שכן לא נטען דבר אודות בעלות על השטחים שהם שטחי אש ושמהם פונו. כל טענותיהם המשפטיות נידונות בבתי-המשפט השונים, וכל טענה על נישול אין בה כל ממש.

אדוני היושב-ראש, אני מציע להסיר את ההצעה מסדר-היום של הכנסת.

היו"ר מ' שחל:

תודה. הצעה אחרת לחבר-הכנסת אלעזר גרנות.

50 השל"ו, נ. בקל

השל"ו
124

~~חשובה להצעה לסדר יום של ח"כ חופיק טובי בעינין~~

~~17 משפחות משבט אל עזמה.~~

~~להלן התגובה:~~

ההצעה והתלונה הסרות כל בסיס עובדתי.

סידורי ה"י"ה, אב"י הכנסות
מצפון למשאבי שדה יושבות 15 משפחות משבט אל עזמה.

המשפחות פונו לשם ע"י צה"ל בשנת 1980. לאחר שטענתם בעתירה

לבג"ץ, שהם יושבים כל ימי חייהם בחלוצה נידונה, נמצאה

כ"ס נכונה
כדבר שקד ונדחתה.

המשפחות הועברו, באופן זמני, לאיזור משאבי שדה, בתאום

עם מינהל מקרקעי ישראל, למטרות רעייה וצורפו לשאר אנשי השבט

אל-עזמה אשר ישבו שם באותה תקופה באיזור מינהל מקרקעי ישראל.

הם הועברו לתקופה מוגבלת של חודשיים.

בחום תקופה זו סרבו לעזוב את האיזור, תוך כדי הגשת תביעה

בעלות חדשה במקום אחר, הפעם - על אדמות קיבוץ רביבים ומושב

אשלים.

1941

1. The first part of the report...

2. The second part...

3. The third part...

4. The fourth part...

5. The fifth part...

6. The sixth part...

7. The seventh part...

8. The eighth part...

9. The ninth part...

10. The tenth part...

11. The eleventh part...

12. The twelfth part...

13. The thirteenth part...

14. The fourteenth part...

15. The fifteenth part...

123

כל זאת במרחק כ-15 ק"מ מערבה למקום ישיבתם הנוכחי אצ
וכ-8 ק"מ דרומה מהמקום בו טענו בבג"ץ שהם יושבים
כל ימי חייהם.

מאחר וסרבו לעזוב את השטח ולאור הסכמת מינהל מקרקעי
ישראל לישיבתם במקום, לא היו בחזקה "פולשים טריים", ולא
ניתן היה לסלקם על פי חוק סילוק פולשים התשמ"א - 1981.

ר"כ

"היחידה לפיקוח בשטחים הפתוחים" (הסיירת הירוקה) של מינהל
מקרקעי ישראל פנתה לבית משפט מוסמך בחביעה לסילוק ידם
מהשטח. חביעה זו נידונה עתה בבית משפט השלום בבאר-שבע
והדיון טרם נסתיים. מובן מאליו כי מינהל מקרקעי ישראל אשר
פנה לבית משפט לא עשה ולא עושה כל פעולה לסילוקם מהשטח
וממתין לחוצאות בית המשפט. אין כל צו מניעה בתיק זה.

1

of the

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

122

- 3 -
תל אביב

למשפחות אלה עדרים והרועים נוהגים להכנס איתם לשטחי אש.
 הכניסה לשטח אש מהווה עבירה על תקנות ההגנה שעת חרום ויש בה
 משום סיכון חיי הרועים והעדריים. לאחר שורה של פלישות לשטח אש
 ופינויים נידון הדבר בבית-המשפט המחוזי בבאר-שבע. במהלך
 הדיון ניתנה הודעה כי מינהל מקרקעי ישראל מאפשר לבעלי העדרים
 להמשיך לרעות את עדריהם באדמת המדינה עד תום הליכי המשפט.
 הובהר לבעלי העדרים על-ידי בית המשפט המחוזי, כי אסור להכנס
 בשום תנאי לשטחי אש.

בשבוע שעבר הוכנסו שני עדרים על-ידי רועיהם לשטח אש במקום
 המרוחק כ-8 ק"מ צפון-מזרח למקום ישיבתם הנוכחי שהוא מקום
 המרוחק כ-15 ק"מ ממקום תביעת הבעלות שלהם וכ-25 ק"מ מערבה
 מהמקום בו טענו בבג"ץ שבו חיו כל ימי חייהם.
 העדרים פונו מתוך שטח האש על-ידי צה"ל בסיוע היחידה לפיקוח
 בשטחים פתוחים על פי החוק, להגנת חייהם ולהגנת רכושם.

The first part of the report deals with the
 general situation of the country and the
 progress of the work done during the
 year. It is followed by a detailed
 account of the various projects and
 the results achieved. The report
 concludes with a summary of the
 work done and a list of the
 persons who have assisted in the
 work.

The second part of the report deals with
 the financial statement of the
 year. It shows the income and
 expenditure of the organization
 and the balance sheet at the
 end of the year. It also shows
 the assets and liabilities of the
 organization.

The third part of the report deals with
 the administrative work of the
 year. It shows the work done
 in the various departments and
 the results achieved. It also
 shows the work done in the
 various committees and the
 results achieved.

121

כל זאת על מנת לאפשר לצה"ל המשך האימונים בשטח. כנגד
הרועים הוגשו תלונות במשטרה על-ידי הצבא על כניסה לשטח

סגור.
אדוני היום

למרות של פי תקנות ההגנה העדרים מותרים הרי שנמסרו לבעליהם
למחרת היום לאחר תשלום הוצאות הובלתם ואחזקתם. הדבר נעשה
לפנים משורת הדין.

לדאבונו פלישות לשטחי אש מבוצעות לעיתים קרובות, הסכנה לחיי
הרועים ולעדריהם גדולה ויש הרבה פגיעות ברכוש, בגוף ובנפש
כתוצאה מכניסות אלה.

צה"ל בסיוע היחידה לפיקוח בשטחים פתוחים (הסיירת הירוקה)
עושים מאמצים למנוע פגיעות אלה.

הצעתו של ח"כ ~~הדסה~~ הנכבד אין לה כל בסיס שכן לא נטען
דבר אודות בעלות על השטחים שהם שטחי אש ומהם פונו.

כל טענותיהם המשפטיות נידונות בבתי המשפט השונים וכל הטענה
על נישול אין בה כל ממש.

de van de een naar de andere...
...
...
...
...
...

...
...
...
...
...

...
...
...
...
...

...
...
...
...

...
...
...
...

...
...
...
...

(120)

אזרחי 381

אברהם

הבנים

אברהם אבינו

אברהם אבינו

אברהם אבינו

אברהם אבינו

אברהם אבינו

אברהם אבינו

אברהם אבינו

אברהם אבינו

אברהם אבינו

אברהם אבינו

אברהם אבינו

אברהם אבינו

אברהם אבינו

82-77733

GAVRIEL LÖWY
LAW OFFICES

GAVRIEL LÖWY, LL. B.
JUDITH WOHLFEILER, LL. B.

19, WEIZMAN ST., TEL-AVIV
PHONE 22 98 72

שרותי המשפטים, תל אביב
64286 (טל. מלחמה)
288237 טל.

נב ר י א ל ל ו י
משרד עורכי דין

נב ר י א ל ל ו י, עו"ד
יהודית וולפיינר, עו"ד

רחוב ויצמן 19 תל אביב
טל פון 22 98 72

כנסת

119

TEL-AVIV, 14.02.83, תל אביב,

REF. 1: מס':

לכבוד
מר מנחם בגין
ראש הממשלה
ממשלת ישראל
ירושלים

אדוני ראש הממשלה,

הנדון: הצעה לתיקון חוק ועדות חקירה, תשכ"ט
מתן אפשרות לערער

כמי שמכהן כיועצה המשפטי של סיעת הליכוד בכנסת, מרשה אני לעצמי לפנות אל כבודו בהצעה דחופה להורות על תיקון חוק ועדות החקירה, תשכ"ט על-ידי מתן אפשרות למי שנפגע ממצאי הוועדה, מסקנותיה או המלצותיה, לערער על כך בפני בית-המשפט העליון בהרכב מיוחד של חמישה שופטים.

הגעתי למסקנה זו לאחר עיון מדוקדק, כמשפטן, במסקנות הוועדה מחד גיסא, ובתגובות הציבור על רבדיו השונים מאידך גיסא.

תחושת העוול שחשים נפגעי הדו"ח קיבלה, לדעתי, ביטוי קיצוני עקב העובדה כי בניגוד לכל הליך שבו נענש אדם, ושעליו ניתנת לו האפשרות לערער במיוחד בשאלות של מסקנות ועונש, הרי ממצאי הוועדה הפכו לפתע להיות סופיים מבלי שניתן לערער עליהם.

למיטב הבנתי לא זו היתה כוונת המחוקק והסיבה שלא נקבעה ערכאת ערעור היתה משום שבמקור הכוונה היתה שהממשלה עצמה תהיה מעין ערכאת ערעור (או הרהור), ולכן השתמש המחוקק בטונח דין-וחשבון ולא החלטה או הכרעה. יצויין כי אף נושא ההמלצות של ועדת החקירה הוא אופציונלי בלבד, שכן סעיף 19 לחוק ועדות החקירה מציין מפורשות כי רק אם תמצא לנכון, תרסיף הוועדה לדין-וחשבון שלה המלצות.

במציאות התברר כי לאור העובדה שועדות החקירה דנות בנושאים שבהם מעורבת הממשלה עצמה או חלק ממרכיביה, אין היא חופשיה להרהר אחר מסקנות הוועדה והיא למעשה חייבת ליישם אותן כלשונון והדו"ח הופך להיות פסק-דין סופי לכל ענין ודבר.

118

הצעד הראשון להתאמת חוק ועדות החקירה למציאות בשטח, נעשה לאחר דו"ח ועדת אגרנט בשנת תשל"ט על-ידי תיקון סעיף 15 לחוק אשר חייב את ועדת החקירה להודיע למי שעלול להפגע ממצאיה או מסקנותיה כי יש לו אפשרות להופיע בפניה ולשטוח טענותיו ואין לקבוע ממצאים פוגעים בטרם ניתנה לו ההזדמנות לטעון כאמור.

אלא שאליה וקוץ בה, שכן השימוש בסעיף 15 איפשר לוועדה לקבוע ביתר חופשיות מסקנות והמלצות מרשיות, מבלי שבמקביל נפתחה הדרך בפני מי שנפגע לערער.

בדקתי במספר חוקים שבהם מתנהלים הליכים בדומה להליכים המתקיימים בפני ועדת חקירה (כגון אי-תלות בסדרי דין ובדיני ראיות), ובחוקים הללו לא רק שניתנת אפשרות לערער בפני בית המשפט- המחוזי, אלא אף ניתן ברשות לערער לפני בית- המשפט העליון.

ראה לדוגמא את חוק נכי רדיפות הנאצים תשי"ז-1957 הקובע כי לוועדות על-פי אותו חוק יהיו "כל הסמכויות שאפשר להעניק לוועדת החקירה לפי סעיף 5 לפק' ועדות חקירה" (פקודה שהיתה בתוקף בטרם הוחק החוק הנוכחי) וכנ"ל לגבי חוק הנכים (תגמולים ושיקום) תשי"ט-1959.

גם חוק לשכת עורכי-הדין לדוגמא (ס' 71 שבו) מאפשר לנאשם או לקובל לערער על פסק-דין של בית-הדין המשמעתי הארצי לפני בית- המשפט העליון.

באם המחוקק היה מתכוון לכך כי דו"ח ועדת החקירה יהיה סופי ללא אפשרות לערער, היה עושה זאת מפורשות כפי שלא היסט לעשות זאת במקרים אחרים. ראה לדוגמא סעיפים 152 לחוק התכנון והבניה בו נקבע כי "החלטתה של הועדה המחוזית תבוא במקום החלטת הועדה המקומית ותהיה סופית", או בסעיף 12 לתוספת הראשונה לחוק התכנון והבניה הקובע כי אחרי החלטת ועדת הערר של המועצה הארצית לתכנון ובניה, אין ולא כלום. יודגש כי גם באותם מקרים שבהם השתמש המחוקק במילה "סופית" היה זה בהתייחס לשלב ערעור ולא לשלב הראשוני של השמיעה.

אי לכך הפתרון שאני מציע הוא לאפשר למי שנפגע מדו"ח ועדת החקירה לערער בפני פורום משפטי.

הואיל ועל-פי ס' 4 לחוק ועדות החקירה קיימות שתי אפשרויות להרכב ועדת חקירה - האחת כי בראשה יעמוד שופט בית- המשפט העליון והשניה כי בראשה יעמוד שופט של בית-משפט מחוזי, וזאת לפי אופי נשוא החקירה, הצעתי היא כי במקרה הראשון יהיה הערעור בפני פורום של חמישה שופטים עליונניים ובמקרה השני בפני פורום של שלושה שופטים מחוזיים.

לאור אופי הכללים בערעור שבהם אין בית- המשפט לערעורים מתערב (אלא במקרים קיצוניים) בממצאים עובדתיים, אין כל חשש כי הערעור ימשך זמן רב ועל כל פנים ניתן להבטיח אף זאת בהוראה טכנית חוקית מתאימה.

117

לי נראה כי תיקון לחוק ברוח הצעתי יזכה בתמיכת מירב חברי הכנסת, שכן הוא עולה בקנה אחד עם ערכי הצדק ומיצוי הדין המקובלים על כולם. אודה לכבודו עבור התייחסותו להצעתי ותגובתו בהתאם.

לכבוד,

גבריאל לוי

- עותקים: 1. שר המשפטים - מר משה נסים
2. היועץ המשפטי לממשלה - פרופ' יצחק זמיר
3. ח"כ שרה דורון - יו"ר חטיבת הליברלים
4. ח"כ רוני מילוא - יו"ר חטיבת חרות
5. ח"כ אברהם שפירא - יו"ר הקואליציה
6. ח"כ אלי קולאס - יו"ר ועדת חוקה חוק ומשפט

116

ה כ נ ס ת

חבר הכנסת
צבי רנר

18.1.83

לכבוד
התנועה למען ארץ ישראל הטובה
ליזי עו"ד א. אבנרי
אבן סינא 18
חיפה - 33111

ג.א.

קבלתי עותק מכתב מיום 23.12.83 שנשלח אל יו"ר הכנסת מר סבידור ובו מביעה התנועה
למען ארץ ישראל הטובה את מורה רוחה העמוקה מהתנהגות חברי-הכנסת.

בנושא זה ברצוני להעיר.
אני יושב במליאה כחבר-כנסת מן המניין במשך שנה ומחצה ואני שומע את התבטאויות
חברי-כנסת ישראל.
נכון שקריאות הביניים הן דבר מקובל אולם אישית חושב אנוכי שיש מקום לחוקק חוק
אשר יבטל נוהג פסול זה.

האמת היא שההפרעות הנגרמות על ידי מספר חברי-כנסת הן תוצאה מרצונם של אותם
חברים לזכות בפרסום. הגעתי למסקנה זו לאחר שנוכחתי במספר ישיבות אשר לא סוקרו
באמצעי התקשורת ואמנם אותם חכ"ם ישבו בשקט.

אני ממון ובטוח שאם הטלויזיה בסיקוריה תתעלם מההתבטאויות של חברי-הכנסת,
ומקריאות הביניים הסונות - תעלם התופעה.

לצערנו, הטלויזיה נוטה להבליט תופעות אלה במיתכוון - כדי להביאן לפרטום
לפני האיבור הרחב, טכן כלסונם זהו "סקופ עתונאי" וכאן מקור הבעיה.

במבור רב,

ח"כ צבי רנר

עותק: כל חברי כנסת ישראל.

10/10/10

Dear Sir,

I am writing to you regarding the matter of the...

Yours faithfully,

מס' 115

115

המועצה המקומית

בית שמש

יז' בטבת תשמ"ג

2 בינואר 1983

לכבוד

חברי הכנסת

כנסת ישראל

ירושלים

א.ג.נ.

רצ"ב הצעת חוק, הגנה על נבחרים ציבור.

אודה לך על תמיכתך להצעה.

בכבוד רב,

יהודה בן זאב, עו"ד
ראש המועצה המקומית

העתק: ראשי ערים ועיירות.

העתק

114

ט" באדר ב' תשמ"א
15 במרץ 1981

1. שם החוק: הגנה על נבחר ציבור.

2. הגדרות:

נבחר ציבור, כל אדם אשר נבחר לשרת את הציבור על פי כל דין בבחירות דמוקרטיות על פי כל חוק ודין, לרבות, חברי כנסת, שרי ממשלה, ראשי ערים ומועצות מקומיות, סגני ראשי ערים ומועצות, חברי ועד הפועל של ההסדרות הכללית, הלאומית, העממית המאוחדת, חברי מוסדות ערים ומועצות מקומיות, מזכירי מועצות פועלים וחברי המזכירות והמליאה שלהם.
נזק כספי כל נזק הנגרם בתוצאה ישירה למעשה או מחדל שבעשה כלפי נבחר ציבור, עקב וכתוצאה ממילוי תפקידו, ואשר ניתן לאמנו אותו בכסף או בשוה כסף.

נזק גופני, כל נזק אשר ניתן לפיצוי על פי חוק פיצויים לנפגע מאדנות דרכים ואשר אינו מכוסה ע"י המוסד לביטוח לאומי.

בני משפחה או קרוב בקרבת דם לנבחר הציבור, אשה, בעל, ידועה בציבור בן, בת (לרבות בן מאומץ או מוחזק כמשפחה אומנת ע"י נבחר הציבור), אחים ואחיות, הורים והורי אשת הנבחר או בעל הנבחרת.

ביטוח חיים ביטוח חיים הנעשה ע"י כל חברת ביטוח המוכרת במדינת ישראל על פי דין.

ביטוח רכוש כל רכוש נכסי דלא נידיי או נכסי נידיי ובכלל זה דירת מגורים תכולת בית בדירת מגורים של כל אחד מנבחר הציבור או בני משפחותיהם וקרוביהם.

3. נבחר ציבור יהיה זכאי לביטוח נזקי גוף ונזקי רכוש שלו ושל בני משפחתו.

התשלום עבור ביטוח זה יעשה ע"י קופת המדינה, או קופת העיריה או קופת המועצה המקומית, או קופת ההסתדרות או קופת מועצת הפרעלני הכל לפי הענין.

4. נפגע בגופו או ברכושו נבחר ציבור, יהיה זכאי לפיצויים מאת חברת הביטוח בה החליט הגוף המשלם לבטח את הנבחר. הכיסום יכסה את דמי הטיפול הרפואי ואישפוזו של נבחר הציבור עקב וכתוצאה מפגיעה בו.

5. גובה הביטוח יהיה בו כדי לכסות את כל נזקיו הגופניים והרכושיים של נבחר ציבור.

6. השרים המופקדים לביצוע חוק זה יהיה שר הפנים.

7. שר הפנים בהתייעצות עם שר האוצר והמשפטים יתקין תקנות לביצוע חוק זה בכל הנוגע למועד החלתו, טכומי הביטוח וכל הערוך בביצועו.

מטרת החוק: להגן על נבחר ציבור, אשר נבחרו על פי כל דין ולבטחם מפני כל סיכון בעבירות נגד הגוף, הרכוש ובני משפחותיהם.

113

דברי הסבר: לא פעם נתקל עובד ציבור הנבחר על פי כל דין באידימים ובמעשה אלימות נגד גופו הוא, ונגד בני משפחתו, על מנת לאלצו לעשות דבר שאינו חייב לעשותו על פי כל דין, או שאם חייב לעשותו בזמנו הוא, נדרש הוא תחת לחצים כאלה לעשותו בסדר עדיפות שלא היה עושה כן אם היתה בידו הברירה והבחירה החופשית.

הפגיעה בנבחר ציבור ובני משפחותיהם וכן השחתת רכושם, עקב ותוך כדי מילוי תפקידם נעשה לאחרונה חזון נפרץ אשר יש לשרשו ממנהגיה ותפוסיה של הדמוקרטיה הישראלית. כך נפגע בנו של ראש מועצת יוקנעם תינוק בן 6 חודשים נשרף רכושו של סגן ראש עיריית עפולה לשעבר וכדומה. על פי החוק הקיים אין סעד משפטי או פיצוי כספי על נזקים מסוג זה, אם נעשו כנגד גופם ורכושם של נבחר ציבור, או אם נעשו כנגד בני משפחותיהם.

נבחר ציבור רבים הביעו לאחרונה את החשש כי האלימות הנעשית כלפם תרתיע אותם ואת אלה המתכוונים לשרת את הציבור בעתיד, מלהגיש מועמדותם למשרה או לשירות כל שהוא.

מטרת חוק זה להבטיח טיפול רפואי וכיסוי נזקים גופניים ורכושיים של נבחר ציבור ובני משפחותיהם. אומנם אין בפיצוי הכספי כדי לפצות את הנפגע בדרך כלל, אך יש בו משום מתן בטחון שנבחר הציבור לא יופקר לחסדי שמים אם יפגע חלילה ממעשי אלימות כאלה.

יהודה בן זאב, עו"ד
ראש המועצה המקומית
בית שמש
טבת 57

א.נ.

1. רקע:

העובדה העקרונית שהכנסת בוחרת מתוכה ממשלה, גורמת באופן טבעי שהבחירות לכנסת מושפעות ישירות מהבחירה העתידית לממשלה, וכך נוצרת תלות הדדית בין כנסת לממשלה, המטשטשת את המושג של הפרדת רשויות.

מצב זה גרר מציאות שלטונית לא הולמת המתכטאת בתופעות הבאות:

- א. קיים במידה רבה שחברי כנסת נבחרים על-פי הזדהותם עם מנהיגות המפלגה. מנהיגות זאת הופכת לממשלה וחברי הכנסת פועלים בצילה.
- ב. לעתים חברי הכנסת חייבים להחליט על משמעת קואליציונית שלא תואמת את שקול דעתם.
- ג. קורה שמתקבלים חוקים שהנם תוצאה בלעדית של הסכמים קואליציוניים בממשלה.
- ד. מנגנוני הכנת החוקים נמצאים בידי משרדי הממשלה, לכן הממשלה הופכת בפועל למחוקק העיקרי.
- ה. הכנסת עסוקה במידה רבה במאבקים פנימיים על השליטה והרכבת הממשלה במקום עיסוק בבעיות עקרוניות.
- ו. תלות הממשלה בכל מרכיבי הקואליציה הופכת אותה ללא יציבה ונתונה ללחצים מפלגתיים.

כאמור תופעות הנ"ל מעידות על העדר הפרדת הרשויות, ולדעתי זהו מצב המתחייב מהיות הבחירות לכנסת ולממשלה קשורות זו בזו.

2. בפניתי, ברצוני לעורר את המגמה להפרדה בין הכנסת לממשלה, לשתי רשויות עצמאיות עם מטרות ודרכי פעולה שונות. כאשר:

א. כנסת קובעת עקרונות וחוקים, מקימת אמצעי בקורת על הרשויות המבצעות, כל זאת ללא לחצי מעורבות, על פי שקול דעת חופשי, ועל פי מגוון מיצג של הדעות הרווחות בצבור.

ב. ממשלה - פועלת ומפעילה מדיניותה, מנהלת את מוסדות וגופי המדינה על פי חוקי הכנסת.

לדעתי נתן להביע לכך רק ע"י שתתקימנה בחירות נפרדות לממשלה ולכנסת.

לכן פניתי אליך כבוד חבר הכנסת, על מנת שתאפשר חקיקה מתאימה.

יצחק ממן
פ.ל.ר.

Miss Renee Balaban
39 Stevens Avenue
Old Bridge, N.J. 08857
September 24, 1982

To All Members of the Israeli Knesset:

I am writing this letter in hopes that it will be read to all the members of the Israeli Knesset.

Ladies and Gentlemen, I too am a Jew. One living in America but working to raise funds for Israel through many organizations in hopes that one day Israel will be able to stand on her own two feet and not bow down to outside pressures. Parliaments all over the world argue about one thing or another, however, none of them are televised around the world. None of them show the division within the ranks. Israel and its people within and without are always being used as a scape goat. No one cares if we live or die...no one cares about our welfare but ourselves. No where in the World did a victor of wars have to give back captured territory. No where in the World did Countries allow the media to bring in television cameras to distort the issues. Why then are you allowing such nonsense? First of all we see you yell at one another, resign positions, talk about the government especially in a time of crisis. This is done behind the scenes and not airing dirty linen over television.

Israel needs secure borders. You had to do what you did. Therefore you cannot allow outside pressures to break you apart and make Israel agree to conditions which would be bad for her safety. Israel cannot give back Jerusalem and some of the occupied land. Why do you not make this territory part of Israel thereby allowing no discussion about captured territory? Everyone else does it.

I wrote a letter to Prime Minister Begin and I feel it necessary to get this information to you. Every day of my life, I fight for the right of a secure Israel. I and many like me have to write newspaper articles, give interviews, and tell the public that Israel is not the bad guy. I am your people and you are my people. Together we must stand united before the World who hates us.

I only ask that at this time you grow together and stand firm so that no more land is returned...so that no more Israelis die...so that the World will know we will not bow our heads any more.

We must strike fast and furious to defend our people. But your help is a must. May I suggest that you ban television and foreign newspaper reporters while you decide to fight amongst one another. Thank you.

Sincerely,

Renee Balaban
Renee Balaban

109

הגדרות (1) בחוק זה -

"השר" - שר העבודה והרווחה;

ניו
כנסת

"משפחה ברוכת ילדים" - משפחה שיש בה לפחות ארבעה ילדים לרבות ילד חורג וילד מאומץ ולמעט נער ונערה נשואים - ולענין סעיף 4 לפחות שלושה ילדים כאמור - כשאחד מההורים, או בן או בת של הורה כאמור, משרתים או שרתו בצבא ההגנה לישראל, במשטרה, בשירות בתי הסוהר, בשרות צבאי שהוכרז על-פי סעיף 1(א)(2) לחוק חיילים משוחררים (החזרה לעבודה), התש"ט - 1949 או שירות לאומי או שנקבע על-ידי השר בתקנות.

חוק הביטוח הלאומי - חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), תשכ"ח - 1968 והתקנות לפיו;

"שכר ממוצע" - כמשמעותו בסעיף 1 לחוק הביטוח הלאומי;

"הכנסה" - הכנסה שבעדה מגיעים דמי ביטוח על-פי חוק הביטוח הלאומי.

"תשלום חודשי" - התשלום החודשי האמור בסעיף 3.

"ילד" - מי שנתמלאו בו התנאים האמורים בפסקאות (1) עד (3) לסעיף 5 לחוק הביטוח הלאומי, ובלבד שלענין הוראות סעיף 3 יראו כילד רק מי שנתמלאו בו התנאים האמורים בסעיף קטן (א) להגדרת "ילד" שבסעיף 104 לחוק הביטוח הלאומי.

(2) (א) לא יהא אדם זכאי להטבה כלשהי לפי חוק זה - סייגים לזכאות

(1) אם הוא אינו תושב ישראל;

(2) לגבי הטבה שאינה תשלום חודשי או הטבה אחרת שנקבעה ע"י השר בתקנות - אם ההכנסה החודשית הממוצעת של המשפחה ברוכת הילדים שעליה הוא נמנה עולה על ההכנסה החודשית המקסימלית לתשלום דמי ביטוח שנקבעה לאחרונה על-פי סעיף 167ב לחוק הביטוח הלאומי לפני מועד הגשת בקשתו להטבה כאמור; לענין סעיף זה "ההכנסה החודשית הממוצעת" - הכנסתם של כל בני המשפחה ברוכת הילדים שעליה נמנה המבקש הטבה כאמור, במשך ששת החדשים שקדמו לתאריך שבו נקבעה לאחרונה ההכנסה המקסימלית לתשלום דמי ביטוח כאמור, מחולקת ל-6.

(ב) מי שבקשתו להטבה לפי חוק זה נדחתה מכח הוראות פסקה (2) לסעיף קטן (א) אינו זכאי להגיש בקשה נוספת להטבה שהפסקה האמורה חלה עליה תוך תקופה שקבע השר בתקנות, בין לגבי כלל ההטבות כאמור ובין לגבי סוג הטבות או הטבה מסויימת.

(ג) השר רשאי לקבוע בתקנות הוראות משלימות לחישוב ההכנסה לענין סעיף קטן (א).

(א) (3) תשלום חודשי
 בעד כל ילד הנמנה על משפחה ברוכת ילדים ישולם תשלום חודשי בשיעור של 10% מהשכר הממוצע כפי שהוא לגבי אותו חודש בנכודי קיצבת הילדים המשתלמת בגין אותו ילד על-פי חוק הביטוח הלאומי (להלן - קיצבת הילדים).

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) יבואו במשך שלוש שנים מיום תחילתו של חוק זה, במקום השיעור הנקוב בסעיף קטן (א), השיעורים הבאים:-

1) לגבי השנה הראשונה שמיום תחילתו של החוק המוצע - סכום השווה ל-7% מהשכר הממוצע בעד הילד השלישי במשפחה וסכום השווה ל-9% מהשכר הממוצע בעד הילד הרביעי ובעל כל ילד נוסף.

2) לגבי השנה השניה שמיום תחילתו של החוק המוצע - סכום השווה ל-8% מהשכר הממוצע בעד הילד השלישי במשפחה וסכום השווה ל-10% מהשכר הממוצע בעד הילד הרביעי ו כל ילד נוסף.

3) לגבי השנה השלישית שמיום תחילתו של החוק המוצע - סכום השווה ל-9% מהשכר הממוצע בעד הילד השלישי במשפחה וסכום השווה ל-10% מהשכר הממוצע בעד הילד הרביעי וכל ילד נוסף.

(ג) לענין סעיף זה יראו את יום 31 באוגוסט לאחר שמלאו לילד פלוני 18 שנה ביום שבו נפסקת הזכאות לתשלום חודשי.

(ד) השר יקבע בתקנות הוראות בדבר דרכי ומועדי ביצוע התשלום החודשי.

104

4) משפחה ברוכת ילדים תהא זכאית להלוואה לצרכי הטבת תנאי הדיור שלה, הכל בשיעורים ובהתאם לכללים ומבחנים שיקבע השר בתקנות לאחר התייעצות עם שר הבינוי והשכון, בשים לב למספר הילדים במשפחה, הכנסת המשפחה, צפיפות הדיור של המשפחה וכיוצא באלה; בתקנות כאמור ייקבע בן המשפחה שיקבל הלוואה כאמור, וכך הדרכים והתנאים לקבלתה, לרבות מתן בטיחות, ותנאי פרעונה ויכול שתיקבע זכאות לענין עיקר זה גם לילד הגילו מעל האמור ובהגדרת "ילד" שבסעיף 1.

הטבות
בדיור

5) משפחה ברוכת ילדים שילדיה לומדים בבית ספר יסודי או על-יסודי תהא זכאית למענק למטרת סיוע במימון הוצאות הקשורות בלימודים או בפעילות אחרת במסגרת בית הספר; שיעור המענק, ייעודו, הדרכים והתנאים והמועדים לנתינתו ייקבעו בתקנות שיתקין השר לאחר התייעצות עם שר החינוך והתרבות בשים לב למספר הילדים במשפחה הלומדים בבית ספר כאמור.

סיוע
לחינוך

6) תלמיד במכינה קדם אקדמאית או במוסד להשכלה גבוהה שהינו בן למשפחה ברוכת ילדים יהא זכאי למענק למטרת מימון שכר הלימוד במכינה או במוסד כאמור בהתאם לכללים, מבחנים ותנאים שיקבע השר בתקנות לאחר התייעצות עם שר החינוך והתרבות.

סיוע
להשכלה
גבוהה

7) ילדי משפחה ברוכת ילדים והוריהם יהיו זכאים להנחה בדמי כניסה למופעי תרבות ואומנות המתקיימים בסיוע המדינה, הכל בשיעורים ובהתאם לכללים, מבחנים ותנאים שיקבע השר בתקנות.

הנחה
במופעי
תרבות
ואומנות

8) משפחה ברוכת ילדים שילד מילדיה מוחזק בפנימיה תהא זכאית להשתתפות בהוצאות החזקת הילד בפנימיה בשיעורים ובהתאם לכללים, מבחנים, ותנאים שיקבע השר בתקנות.

סיוע
בהחזקת
ילדים
בפנימיה

9) משפחה ברוכת ילדים תהא זכאית למענק למטרת מימון חלקי של רכישת מוצרי בית חיוניים; המוצרים שעבורם יינתן המענק, שיעור המענק והתנאים, הדרכים והמועדים לנתינתו, ייקבעו על-ידי השר בתקנות.

סיוע
ברכישת
מוצרי
בית
חיוניים

10) משפחה ברוכת ילדים תהא זכאית להנחה בשיעור של 50% מתשלום מס, ארנונה, היטל או תשלום חובה אחר שהוטלו על אחד מבני המשפחה לפי פקודת העיריות או פקודת המועצות המקומיות, לפי כללים, מבחנים, דרכי חישוב ותנאים שיקבע השר בתקנות לאחר התייעצות עם שר הפנים; בתקנות כאמור ייקבע על איזה מס, ארנונה, היטל או תשלום חובה אחר תינתן ההנחה.

הנחה
בתשלום
מסים
עירוניים

- 11) משפחה ברוכת ילדים תהא זכאית להנחה בדמי הנסיעה באוטובוס ציבורי או ברכבת, בשיעור ובהתאם לכללי, מבחנים ותנאים שייקבעו על-ידי השר בתקנות לאחר התייעצות עם שר התחבורה; בתקנות כאמור ייקבעו דרכי נתינת ההנחה ומי מבני המשפחה יהיה זכאי לה.
- 12) משפחה ברוכת ילדים תהא זכאית להנחה מהתשלום עבור צריכת חשמל ביתית בשיעור של 25% ובהתאם לכללים, דרכי חישוב, מבחנים ותנאים שיקבע השר בתקנות לאחר התייעצות עם שר האנרגיה והתשתית.
- 13) לא הוכח יום לידתו של אדם, חזקה עליו לענין חוק זה שנולד ב-15 לחודש לידתו, ואם לא הוכח החודש, חזקה כאמור שנולד ב-1 באפריל של שנת לידתו.
- 14) הוראות חוק הבטוח הלאומי שלהלן יחולו לגבי ההטבות לפי חוק זה באופן הבא:-
 (א) לגבי תשלום חודשי - הוראות פרק ז';
 (ב) לגבי ההטבות כאמור למעט תשלום חודשי - הוראות הסעיפים 135, 136, 137ב, 138, 140 ו-142;
 (ג) לגבי ההטבות כאמור לרבות תשלום חודשי - הוראות בסעיף 116.
- 15) לבית דין אזורי כמשמעותו בחוק בית הדין לעבודה, תשכ"ט-1969, תהיה סמכות ייחודית לדון ולפסוק בכל תובענה הנובעת מחוק זה.
- 16) בתוספת השניה לחוק בית הדין לעבודה, תשכ"ט-1969, בסופה, ייוסף: "חוק משפחות ברוכות ילדים, התשמ"ב - 1982".
- 17) אחרי סעיף קטן (ב) לסעיף 66 לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש) יבוא:-
 (ג) הוראות סעיף קטן (א) יחולו גם לגבי בני זוג שלהם משפחה ברוכת ילדים כמשמעותה בחוק משפחות ברוכות ילדים, התשמ"ב-1982 אף אם אין לאחד מבני הזוג הכנסה כאמור בסעיף הקטן האמור, ולענין החישוב הנפרד של המס יראו כהכנסת אותו בן זוג - מחצית מהכנסתו של בן הזוג השני, והכנסת בן הזוג השני תקטן, לענין זה, כדי מחציתו.

(ד) אשה נשואה או אשה שלהם משפחה ברוכת ילדים כמשמעותה בחוק משפחות ברוכות ילדים, התשמ"ב - 1982, והכנסת אחד מבני הזוג קטנה ממחצית הכנסת בן הזוג השני, רשאים לדרוש כי לענין החישוב הנפרד של המס כאמור בסעיף קטן (א), תוגדל הכנסתו של אותו בן זוג עד כדי מחצית מהכנסת בן הזוג השני, והכנסת בן הזוג השני תקטן, לענין זה, באותו שנים".

פקוח 18) מי שהוסמך לכך על-ידי השר רשאי להכנס בכל עת סבירה לכל מקום שיש לו יסוד להניח שנמצא בו אדם התובע הטבה כלשהי על-פי חוק זה או בן משפחתו לשם חקירה בקשר לתביעה כאמור, לדרוש כי יוצג בפניו כל מסמך שלדעתו יש לו קשר לתביעה כאמור, ולחקור כל אדם בכל ענין הנוגע לחוק זה, ובלבד שלא יידרש אדם לתת תשובה או עדות העלולות להפלילו.

עונשין 19) המקבל במיזמה הטבה כלשהי על-פי חוק זה או התקנות לפיו, דינו - מאסר שנה.

ביצוע ותקנות 20) (א) השר ממונה על ביצועו של חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו, לרבות בדבר -

- 1) נוהלים, מועדים, טפסים ודרכים להגשת תביעה להטבה על-פי חוק זה, וההחלטה לגביה;
- 2) חובת אדם התובע הטבה על-פי חוק זה למסור למי שיוסמך לכך על-פי התקנות כל מידע שיידרש לשם בירור תביעתו או אימותה לרבות מסמכים הקשורים בכך;
- 3) הנפקת תעודה המעידה על זכאות להטבות לפי חוק זה.

(ב) תקנות לפי הסעיפים 4 - 12 טעונות אישורה של ועדת העבודה והרווחה של הכנסת.

מימון 21) (א) הטבות המוענקות על-פי חוק זה ישולמו מאוצר המדינה ויכנתנו באמצעות רשויות המדינה או גופים אחרים - הכל כפי שנקבע בחוק זה או בתקנות לפיו.

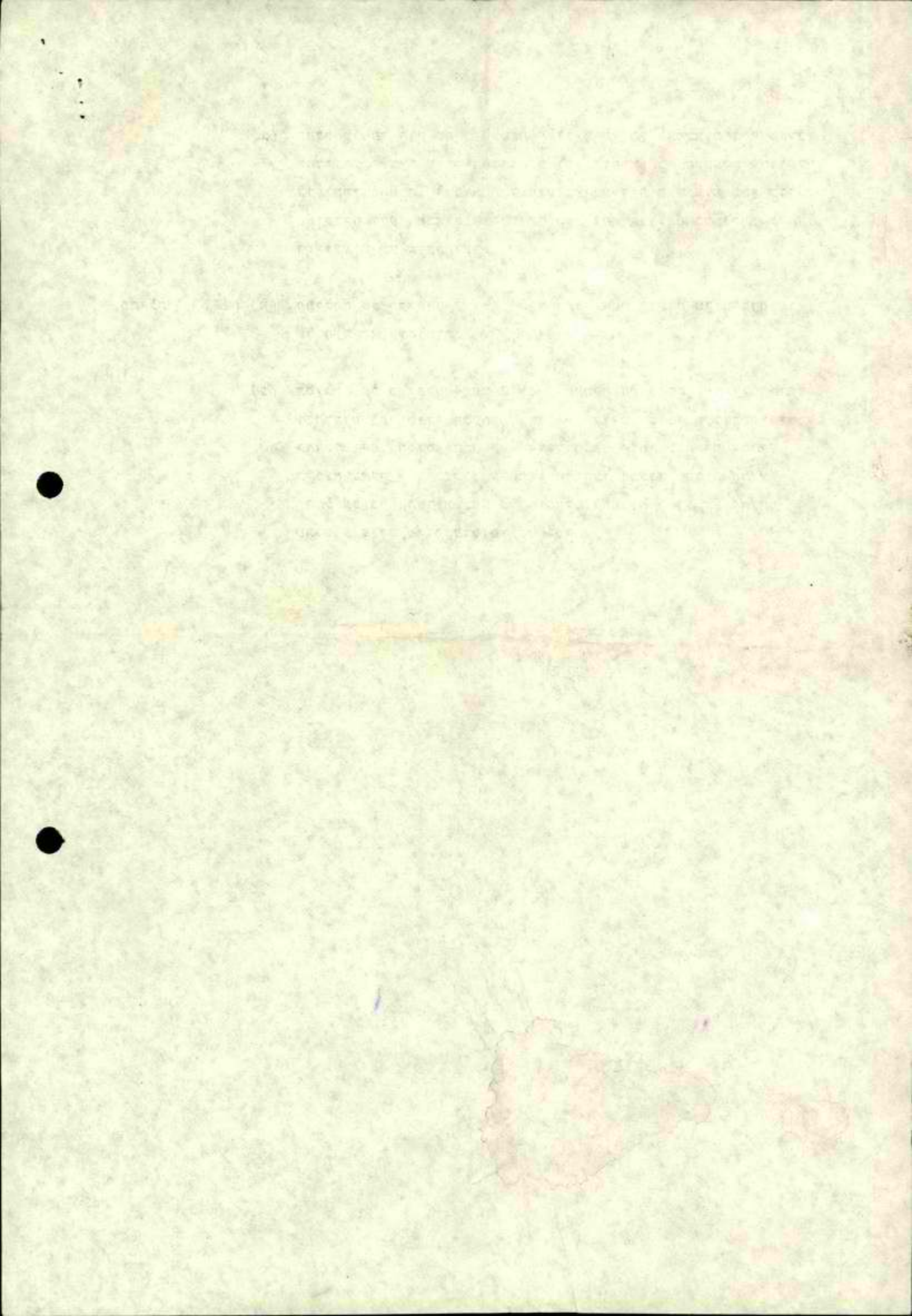
(ב) התשלומים החודשיים ישולמו באמצעות המוסד לביטוח לאומי; אוצר המדינה יעביר למוסד לביטוח לאומי מדי חודש בחדשי את כל הכספים הדרושים לו כדי לבצע את התשלומים החודשיים לפי החוק, לרבות ההוצאות המינהליות הנובעות מביצוע התשלומים החודשיים.

104

(ג) נקבע על-פי חוק זה כי הטבה פלונית תינתן באמצעות גוף שאינו המדינה, יעביר אוצר המדינה לאותו גוף את כל הכספים הדרושים לו למתן ההטבה, לרבות ההוצאות המינהליות הנובעות מכך בדרך, במועדים ולפי תנאים שיקבע שר העבודה והרווחה בתקנות, לאחר התייעצות עם שר האוצר.

תחילה (א) (22) תחילתם של סעיפים 3 ו-18 היא כתום ששה חדשים מיום פרסומו של חוק זה ברשומות.

(ב) תחילתם של סעיפים 4 עד 12 ו-17 תהיה במועדים מאוחרים יותר ובהדרגה לפי סוגי משפחות ברוכות ילדים, סוגי הטבות, איזורים גאוגרפיים, הכנסת המשפחה, גודל המשפחה או מבחנים אחרים כיוצא באלה - הכל כפי שיקבע השר בצו ובלבד שהחוק המוצע יחול על כל ההטבות ועל כל הזכאים להטבות לפיו לא יאוחר מתום 5 שנים מיום פרסומו ברשומות.

103

תיק כנסת

השר יצחק מודעי

י"א בתשרי תשמ"ג
28 בספטמבר 1982

א.נ.,

הנדון: דו"ח הועדה לבירור הנושא של פרטום שמותיהם של
אנשים החשודים בביצוע עבירות פליליות

אני מתכבד להעביר אליך העתק מהחלק האופרטיבי של הדו"ח הנידון שענינו
פרשת דיבת ח"כ חשאי.

לדעתי רצוי, כי כל אזרח וטוב בישראל ובעיקר איש ציבור, יקרא את הממצאים
ואת המסקנות.

אכן, קשה להאמין כי בישראל של 1982 יכולה פרשה מבישה כזו לקרות.

ב ב ח כ ה
י. מודעי

דו"ח הועדה

מבוא

1. ביום 17 לינואר 1982 שר הפנים ד"ר יוסף בורג, שר המשפטים משה נסים ושר החינוך והתרבות זכרון המר, מינו אותנו לשמש ועדה על פי רוב מינוי שזה לשונו:

"הנכם מתמנים כזה לכהן כועדה לבירור הנושא של פרסום שמות של אנשים שמועלים נגדם חשדות או האשמות בדבר ביצוע עבירות פליליות, או פרסום מהלכי בדיקה וחקירה של חשדות או האשמות כאלה, לפני הגשת כתב אישום לבית המשפט.

הועדה תתייחס, בין היתר, לענין הפרסומים על ידי גורמים שונים בפרשת החשד שהועלה על-ידי חבר הכנסת יהודה חשאי נגד השר יצחק מודעי.

כבוד השופט (בדימי) דוד בבין יהיה יושב ראש הועדה.

הועדה מתבקשת להגיש מסקנותיה והמלצותיה תוך תודעיים ימים."

2. הועדה מונתה בעקבות פרשיה (שתקרא להלן לשם הקיצור - "פרשת מודעי-חשאי") אשר בה חבר הכנסת יהודה חשאי העלה חשד של ביצוע מעשים פליליים על ידי השר יצחק מודעי בתפקידו כשר האנרגיה ובעקבות הפרסום שניתן להשר זה. הוברר בינתיים שלא היה יסוד לחשדות שהועלו נגד השר מודעי, אשר בצדק בא בטרוניה קשה על העוול הנורא שנגרם לו ולבני משפחתו.

הועדה הוקמה בעיקר כדי להציע מה ניתן לעשות על מנת למנוע אירועים מסוג זה בעתיד. כפי שיובהר להלן, היה כאן מקרה בו חבר הכנסת יהודה חשאי העלה חשד שלא היה לו יסוד והענין התגלגל ככדור שלג הצובר נפה בהודעות מטעם המשטרה ובפרסומים בכלי התקשורת, וכפרט בטלוויזיה.

פרק שני

60. כאמור, ועדה זו הוקמה בעקבות פרשת מודעי-חשאי והועדה נתבקשה להתייחס גם לפרשה זו. פרק זה דן בפרשה זו ביתר פירוט, לאחר שכזמנו פורסט דו"ח ביניים כפי שכבר נאמר.

61. ביום 26.8.1981 הגיש חבר הכנסת יהודה חשאי ליו"ר הכנסת שאילתא מופנית לראש המחלה מנוסחת כלשונו זו:
" הנדון: עמלה לשר יצחק מודעי עבור עסקת נפט

נודע לי ממקור מהימן כי השר יצחק מודעי קיבל עמלה עבור עסקת הנפט שעשה למען המדינה בתפקידו כשר האנרגיה והתשתית. ברצוני לשאול את כבודו:

1. האם מידע זה הגיע לידיעתך בדרך כלשהי?
2. האם נכון כי זו הייתה אחת הסיבות להימנע מלתת לו להמשיך בתפקידו כשר האנרגיה?
3. אם לא, האט תהיה מוכן לנקוט בהליכי בדיקה כדי לאמת או להפריך מידע זה שברשותי וככל הנראה ידוע לעוד כמה גורמים?

בברכה,

יהודה חשאי "

62. מר סכידור, יו"ר הכנסת, לאחר התייעצות עם היועץ המשפטי לכנסת, החליט לפטול את השאילתא ורשם עליה "לא מאשרים את השאילתא". יו"ר הכנסת אינו נוהג לנמק בכתב את הסיבה לסירוב לאשר את השאילתא, והסבר לפסילה ניתן בעל פה לחבר הכנסת שהגיש את השאילתא על ידי מזכיר הכנסת או משנהו. יו"ר הכנסת מאמין שאמנם כך נעשה גם במקרה זה. למחרת נסע יו"ר הכנסת בתפקיד לחוץ לארץ וח"כ מאיר כהן מילא את מקומו.

63. ביום 1.9.1981 הגיש ח"כ חשאי שאילתא מתוקנת מופנית לראש המחלה כזו הלשונו:

הנדון: שאילתא

101

...א.

1. האם נכון הדבר כי בעסקאות נפט מסוימות שנעשו על ידי תושלת ישראל לרכישת נפט בגורמי חוץ בשנים 81-77 ניתנו עמלות מנוגדות לחוק לשר בממשלת ישראל?
2. האם נכון הדבר כי השר האמור הינו מר יצחק מודעי?
3. האם הובא לידעתך עניין זה?
4. האם נכון הדבר כי בגלל זאת לא מונה מר מודעי לשר האנרגיה והתשתית בממשלה הנוכחית?

ככבוד דב,

חייב יהודה חשאי "

64. שאילתא זו נפטלה על ידי חייב מאיר כהן אשר ביום 6.9.1981 כתב תכתב לחייב חשאי בו הודיע לו כי השאילתא נפטלה על פי סעיף 93 לתקנון הכנסת מאחר שיש בה "חריצת מטפט על שר בממשלת ישראל חור נקיבת שמו".

65. ביום 2.9.1981 פורסמה השאילתא המתוקנת בעתונות. בהופעתו לפנינו אמר חייב חשאי שהשאילתא לא נמסרה לעתונות לפרסום על ידו וגם לא על ידי איש מטעמו. לעומתו אמר מר טכידור, יו"ר הכנסת, שבדיונים שהיו לו במרוצת הזמן עם חייב חשאי בענין הפרסום ובהצעות לפשרה לחיסול הפרשה, לא הכחיש לפניו חייב חשאי שהוא מסר את השאילתא לפרסום. לפני הפרסום נשאל השר מודעי והגיב בדחיית החשד שהועלה נגדו. תוכן השאילתא שודר ברדיו עם תגובת השר ועורסם בעתונות כלי תגובתו. בו ביום פורסמה הודעה מטעם לשכת ראש הממשלה בה נאמר: -

"א. לא הגיעו שום ידיעות או "שמועות" אל ראש הממשלה על עמלות אשר כביכול היבל שר או שר האנרגיה לשעבר מר יצחק מודעי בקשר עם עסקות הנפט של מדינת ישראל.

ב. השר מודעי הוא שביקש להשתחרר מתפקידו כשר האנרגיה. ראש הממשלה ניסה לשכנעו כי יוסיף לשרת כתפקידו, אך משעמד השר מודעי על בקשתו נתמנה לשר בלי תיק ויהיה חבר בוועדת השרים לענייני בטחון לכשחקום."

חייב חשאי אמר כי ביום 3.9.1981 נשאל ע"י כתב "על המשמר" והשיב לו "אין לי שום דבר אישי נגד השר מודעי וכי ראש הממשלה יכול היה להשיב לי כמלה אחת - לא נכון, וכל הענין היה יורד מסדר היום. העובדה שלא קיבלתי תשובה מעוררת כי השדות כרדיטי".

66. ביום 3.9.1981 פנה השר מודעי לחייב איתן לבני, יו"ר ועדת הכנסת, וביקשו לפעול בענין זה, בו הוכחה שמו לשוא, על מנת "לבער את הרע הזה מקרבנו". חייב לבני קבע ישיבה של ועדת הכנסת לדון בענין ביום 14.9.1981, בפגרה, ומסר לנו שלא הצליח לקבוע מועד מוקדם יותר מאחר נחייב חשאי טען שהוא עסוק. ביום 14.9.81 ביקש חייב חשאי שעורך דין יתלווה אליו ויהיה נוכח בישיבת ועדת הכנסת, אבל בקשתו זו נדחתה. הישיבה התקיימה ובסיומה נתקבלה ההחלטה להלן כריגמ חירי האופוזיציה שלא התנגדו: -

" 1) ועדת הכנסת שמעה את הסבריו של ראש מינהל הדלק ושוכנעה כי לשר האנרגיה לא היתה ואין שום השפעה על חוזים ספציפיים של מדינת ישראל לרכישת נפט.

2) ועדת הכנסת קובעת כי לא הוצגו בפניה ע"י חייב חשאי כל נתונים שהם התומכים בגירסתו כפי שהוצגה בשאילתא.

3) ועדת הכנסת תביעה את צערה על הפגיעה בשמו הטוב של השר מודעי עקב הפרסומים האמורים."

67. כו אמר לך חייב לכני שכראשית אותה ישיבה היחה רוח הדברים לעשות נסיון לחסל את הפרשה על ידי התנצלות חייב חשאי, אך זה לא הסכים ואמר שיש לו כיסוי ומסתכנים לתמור בתוכן השאילתא וכי המסתכנים נמצאים בחוץ לארץ ויידרשו 10 ימים להבאתם ארצה, והוא יביא אותם.

68. ביום 1.10.1981 נפרסם בעתונות מפי חייב חשאי כי יש לו אמון מלא במקורות שמסרו לו את המידע על פיו הגיש את השאילתא, וכי ועדת הכנסת אינה ביה משפט ואין לה סמכות לחרוץ דין.

69. ביום 6.10.1981 פנה השר מודעי בבקשה ליועץ המשפטי לממשלה לפעול להסרת חסינותו של חייב חשאי כדי שיוכל לתבעו לדין. ביום 16.10.1981 השיב היועץ המשפטי לשר כי על פי החוק אין אפשרות להסיר חסינותו של חבר כנסת בגין מעשים הקשורים במילוי תפקידו ולכן לא יוכל להיענות לבקשה. יחד עם זאת ציין היועץ המשפטי שראוי לחבר כנסת לרסן את עצמו ולא לתת פרוסום למידע שבידו בדרך של שאילתא בכנסת במקום להגיש את החומר ואת התלונה למשטרה לטיפול כחוק. הוא גם מציין את הליקוי שבחוקר הוראה בחקנון הכנסת שיאפשר הבאת חבר כנסת לדין משמעתי כאשר הוא משתמש לרעה בחסינותו ומוציא לשון הרע בדרך של הגשת שאילתא ללא יסוד.

70. ביום 3.11.1981 כתב השר מודעי מכתב ליו"ר ועדת הכנסת עם עותק מכתבו של היועץ המשפטי לממשלה, והוסיף שעברו הרבה יוחר מעשרה ימים מאז הישיבה מיום 14.9.81 וחייב חשאי לא הביא כל חומר וגם לא הגיש כל תלונה למשטרה, ולכן מבקש השר לנקוט נגד חייב חשאי בצעדים משמעתיים.

71. לאחר הימים הנוראים שאל חייב לבני את השר מודעי אם הוא מסתפק בהחלטת ועדת הכנסת והשר השיב בשלילה. נסיונות לקבוע ישיבה נוספת של ועדת הכנסת לא עלו יפה עד שנקבעה ישיבה ליום 4.1.1982 וחייב לבני אמר שהדחיה הארוכה נגרמה על ידי טיעונו של חייב חשאי שהוא עסוק בימים בהם הוצע להקבוע ישיבה. לישיבה הזמנו השר מודעי וחייב חשאי.

72. בינתיים נעשו נסיונות מצד יו"ר הכנסת לשכנע את חייב חשאי לפרסם התנצלות שתתפק את השר מודעי ותסיים את הפרשה. הוא קיים כמה שיחות בארבע עיניים עם חייב חשאי אשר לא הסכים להצעות, ואף טען שעוד יוכיח שהוא צודק וכי "אם לא ירדו ממנו ידע להשיב התקפה". באחת השיחות נזכר גם חייב לבני ואמר שאם יש לחייב חשאי מסמכים מפלילים, חובתו למסרם ליועץ המשפטי לממשלה או למשטרה.

73. ביום 22.11.1981 בשלושה חדשים לאחר הגעת ופרסום השאילתא, פנה חייב חשאי למשטרה ומסר לה מכתב מודפס ללא חתימה. בו הועלה החשד שייחס לשר מודעי בדבר קבלת עמלות בעסקות נפט של המדינה בעת שהיה שר האנרגיה. מכתב זה נמסר לזווקר, מפקח יצחק כו משה, ממחלקת חקירות והונאה, וחבר הכנסת חשאי השיב לכמה שאלות הבהרה של זווקר המשטרה ואלה נדרשמו על ידו בלי חתימת חייב חשאי. קיבלנו עותק של המכתב ושל דברי חייב חשאי כפי שנדרשמו על ידי הזווקר ולא נפרסם את תוכנם בהיותם מסווגים במשטרה כחומר מודיעיני שאינו לפרסום. נסתפק לומר שוב מה שאמרנו בדו"ח הביניים שאנו מסכימים עם דברי היועץ המשפטי לממשלה, שעוד יוזכר להלן, שהשמועות עליהן מסר חייב חשאי למשטרה "עוסקות בעיקר בסדרי הרכישה של דלק, ואין בהן ראיה או מידע קונקרטי המצביעים על כך שהשר מודעי קיבל עמלות או טובות הנאה אחרות מעסקות הנפט של מדינת ישראל". המכתב ותשובות חייב חשאי לשאלות הזווקר סווגו במשטרה כחומר מודיעיני ולא כתלונה המצדיקה פתיחת תיק חקירה.

99

74. כאשר קיבל את מכתבו של חייב חשאי, התקשר יו"ר הכנסת ביום 23.11.82 עם המפכ"ל המשטרה ושאל אותו בנדון, והמפכ"ל השיב לו כי לא נמסרה כל תלונה למשטרה, ואילו לגבי מסירת חומר מודיעיני כללי אין המשטרה מוסמכת לגלות חומר כזה ואין הוא יכול לומר אם נהקבל חומר כזה.

75. בישיבת ועדת הכנסת מיום 4.1.1982 לא נזכר חייב חשאי. כמה דקות מספר לפני התכנסות הועדה הופיע חייב חשאי והסר מכתב הנושא תאריך 3.1.1982 מועד ליו"ר הועדה וחבריה; במכתב נאמר כי ביום 23.11.82 מסר מכתב ליו"ר הכנסת בו הודיע לו שמסר למשטרה את המידע שבדון. כן נאמר במכתב שאין לוועדת הכנסת סמכות לדון בענין ואין טעם בדיוניה בענין זה. חייב חשאי מסר את המכתב והלך לו. יו"ר ועדת הכנסת הודיע בתחילת הישיבה, כי באותו בוקר נשאלה המשטרה והשיבה שלא נמסרה לה תלונה. לאחר דיון קיבלה ועדת הכנסת את ההחלטה להלו: - "ועדת הכנסת קובעת שנעשתה עוולה חמורה לשר יצחק מודעי בעקבות פרסום שאילתא שהוגשה ע"י חייב י. חשאי שנפסלה.

הועדה קובעת כי לא הונח על שולחנה כל חומר או מסמך אינפורמציה לביסוס השאילתא למרות פנייתו במשר הודשים ארוכים. כן לא נמסר מידע למשטרה למרות פניות הועדה לחייב חשאי לעשות כן, אם בידו חומר כו"ל. לכן קובעת הועדה באופן זה שמעניי כי הגשת השאילתא היתה פוגעת, בלתי דאווה מלכתחילה וכי אין כל כסיס לטענות שנכללו בה והועדה רואה את השר מודעי זכאי מכל רבכ. הוועדה מגנה את התופעה ומביעה מורת רוחה מן המעשה שנעשה ע"י חייב י. חשאי."

76. באותו יום (4.1.82) הודיע חייב חשאי כי שמע על הכתב שנשלח על ידי מבקר המדינה לראש הנמשלה בענין החשד שהועלה נגד השר מודעי, למחרת פרסמה לשכת ראש המשלה הודעה בה הוכחש שמכתב כזה נשלח ע"י מבקר המדינה וגם לשכת ומבקר המדינה הכחישה משלוח מכתב כזה.

77. ביום 4.1.82 היה בידי הטלוויזיה מידע על מה שאירע באותו יום בוועדת הכנסת, לרבות דברי המפכ"ל של המשטרה שנמסרו לוועדה. הטלוויזיה התכוונה לשר את הידיעה ב"מכתב" כשעה 9 בערב יחד עם תגובת השר מודעי. באותו יום שמעו פרקליט המדינה והמפכ"ל שידור ברדיו בו נמסר על החומר שמסר חייב חשאי למשטרה בענין השר מודעי. עוד לפני כן הסביר המפכ"ל ליו"ר הכנסת שקיימת אבחנה במשטרה בין חומר מודיעיני שהיא אוספת במאגר מודיעיני שישהש לעת מצוא, לבין תלונה או חומר המצדיק פתיחת חקירה משטרתית. המשטרה ראתה ב"חומר" שנמסר לה על ידי חייב חשאי חומר מודיעיני ותו-לא, וחומר זה לא הצדיק לדעתה פתיחת חקירה. לאחר השידור הנ"ל ברדיו וגילוי על ידי חייב חשאי של פרטים על תוכן החומר שמסר למשטרה שראתה אותו כחשוי, התקשרו למשטרה חברי ועדת הכנסת ואנשי כלי התקשורת, לרבות הרדיו והטלוויזיה, וביקשו את תגובת המשטרה, והטלוויזיה היתה הלווחצת העיקרית. המפכ"ל העריך שיש מקום להגיב בענין מאחר והוא הודיע שאין תלונה, ומאידך גיסא שודרה ברדיו הידיעה מטעם חייב חשאי על תלונה שהוגשה. המפכ"ל טילפן אל ניצב קרתי ראש אגף החקירות שהיה בישיבה בה השתתף גם פרקליט המדינה; ניצב קרתי התייעץ עם פרקליט המדינה שהציע לו לומר שאין תגובה מצד המשטרה, אבל אם רוצה המשטרה להגיב כדי לא ליצור רושם שאמת בדברי חייב חשאי הא יכולה להסביר שקיבלה מידע כלשהו, חומר מודיעיני ולא ראיות, וכי המשטרה מחייחסת לחומר זה כאל כל חומר מודיעיני. ניצב קרתי טילפן, שב ואמר לפרקליט המדינה שנתן הוראות בהתאם. כאן ייאמר כי מי שהיה אז פרקליט המדינה אמר בדבריו לוועדה כי הוא הופתע באותו ערב לשמוע את התוספות ששודרו בנדון מטעם המשטרה.

76. בחצי שעה לפני מועד שידור "מבט" בטלוויזיה, התקשר ראש לשכת המפכ"ל אל דן סממה מהטלוויזיה ומסר לו הודעה מטעם המשטרה, וזה לפון ההודעה:

"בתגובה לדבריו של חשאי בענין השר מודעי, הודיע ראש אח"ק קרתי, כי ככלל משטרת ישראל אינה מושפת את מקורותיה ותוכן ידיעות מודיעיניות הנמסרות לה. מאחר וחשאי חשף את עצמו כמי שמסר מידע למשטרה, מאשרת המשטרה באופן יוצא מן הכלל כי אמנם מסר חשאי מידע המתייחס לשר מודעי, הוא מסר מידע בלבד אולם לא העביר חומר. המידע מטופל על ידה באמצעים שונים. הקירה גלויה טרם החלה."

79. עוד לפני קבלת הודעת המשטרה, בסביבות השעה 16.00, פגש חיים יבין מהטלוויזיה בשר מודעי ואמר לו שהוא מחפש אותו כי בדצוננו לקבל ממנו תגובה לידיעה שחייב חשאי מסר תלונה נגדו למשטרה, והשר השיב לו שיוזר ועדן הכנסת הודיע לו ששאל והוברר לו שחייב חשאי לא הגיש תלונה וגם לא חומר ראיות. לאחר קבלת הודעת ראש לשכת המפכ"ל של המשטרה רצה דן סממה לשדר את הידיעה כימבט" בשעה 21.00 ונעשה ניסיון לאתר את השר מודעי ולקבל את תגובתו במשר מחצי השעה שנותרה. הוראה להפסיק את השר מודעי ניתנה למזכירה ולחיים יבין שהיה בכנסת, אבל הם לא הצליחו לאתר את השר עד למועד שידור "מבט".

80. השידור של מבט בשעה 21.00 כאותו ערב נפתח בשידור ההודעה להלן, בהודעה ראשונה, ללא תגובה של השר מודעי: -

"היחידה הארצית לחקירות הונאה כראשותו של חזן ניצב בנימין זיגל אוספת מידע מודיעיני על חשדות נגד השר יצחק מודעי. כתכנו לעניני משטרה דן סממה מוסר כי המשטרה החלה לאסוף חומר לאחר שלפני חודשיים מסר חבר הכנסת יהודה חשאי ידיעה מודיעינית לפיה קיבל מודעי כהיותו שר האנרגיה עמלות לכיסו, על עסקות נפט שעשתה מדינת ישראל. ראש אגף החקירות במשטרה אישר הערב לראשונה כי המשטרה מטפלת במידע זה באמצעים שונים. הוא ביקש להדגיש כי חבר הכנסת חשאי מסר למשטרה מידע אך לא העביר חומר כתוב. ניצב קרתי אמר כי המשטרה טרם פתחה בחקירה גלויה. עובדות אלה לא היו היום לפני ועדת הכנסת כאשר גינתה היום פה אחד את חבר הכנסת יהודה חשאי. ועדת הכנסת גינתה את חשאי בעקבות יוזמתו של חבר הכנסת אליהו שפיזר על שמאשים את השר מודעי בקבלת הטבות כספיות בעסקות דלק. על הנזיפה הגיב כר חבר הכנסת יהודה חשאי. "

(כאן שודרה תגובת חייב חשאי)
קריין החדשות המשיך:

"השר מודעי אמר הערב לכתבנו כי יושב ראש הכנסת ויושב ראש ועדת הכנסת הודיעו לו שבדקו אצל המפקח הכללי של המשטרה והתברר כי לא הוגשה כל תלונה נגדו וכן לא הוגש חומר ראיות בידי חבר הכנסת חשאי, ואולם, כאמור, לכתבנו נמסר כי היחידה הארצית לחקירות הונאה אוספת מידע מודיעיני על חשדות נגד השר יצחק מודעי."

81. בשעה מאוחרת יותר באותו לילה ביקשה המשטרה מדן סממה לתקן את ההודעה ששודרה על ידי מחיקת שני דברים והם שהמשטרה מטפלת במידע "באמצעים שונים" **וכן** ש"חקירה גלויה טרם החלה" ולשדר הודעה מתוקנת, אבל דן סממה סירב להיענות.

לאחר השידור של "מבט" איתרו העורכים את השר מודעי וקיבלו ממנו את תגובתו להודעה כפי ששודרה, ובשידור של "כמעט חצות" שודרה בטלוויזיה ההודעה להלן: -
"היחידה לחקירות הונאה כראשותו של חזן ניצב בנימין זיגל מטפלת במידע מודיעיני שלפיו חשוד השר יצחק מודעי בקבלת עמלות על עסקות נפט שעשתה ממשלת ישראל. כתכנו לעניני משטרה דן סממה מוסר כי היחידה לחקירות הונאה החלה לטפל בחומר זה בעקבות מידע שזוטר לפני חודשיים חבר הכנסת

יהודה חשאי.

חבר הכנסת חשאי אמר הערב כי לפי ידיעתו חקרה לשכת מבקר המדינה בנושא זה והחשדות נגד השר מודעי הועברו במכתב אל ראש הממשלה. מבקר המדינה היוצא הדוקטור יצחק נבנצאל אמר הערב כי ידוע לו שיש נושא כזה אם כי הוא איננו זוכר. השר יצחק מודעי אמר הערב, טלחשדות ולהחשדות אין שום יסוד. הנושא ניתן לבדיקה מהירה במינהל הדלק שהוא אחראי לביצוע כל הרכישות. מנהל מינהל הדלק וכל הנוגעים בדבר יודעים שלשר לא היתה כל נגיעה לשום רכישת דלק שהיתה במדינת ישראל. עובדות אלה ניתנות לבדיקה בשעות מועטות. השר מודעי אומר כי הודעת המשטרה היא תמורה. עליה יצטרכו האחראים לתת דין וחשבון.

הידיעה שנמסרה בטלוויזיה בשם המשטרה, אמר השר מודעי, היתה סלקטיבית וטנסציונית במכוון ועל כן יצטרכו האחראים בטלוויזיה לתת דין וחשבון. כוונתי, אמר **השר מודעי לפעול** ככל הכוח על מנת להפסיק את המנהג של שפיכות דמים בחיינו הציבוריים.

82. בשעות הבוקר של יום 5.1.82 נשאל השר מודעי אם הוא מוכן להתראיין בתוכנית "מוקד" והשיב בחיוב ונאמר לו שהמראיינים יהיו יעקב אחימאיר, חיים יבין ונסיט משעל, ולא דן סממה. בשידור "מבט" בשעה 21.00 באותו ערב שודרה הודעה מתקנת בענין הודעת המשטרה, כזו הלשון: -

"המשטרה הציגה היום לפני היועץ המשפטי לממשלה את המידע שנמסר לה על ידי חבר-הכנסת חשאי. דובר המשטרה מסר לפני דקות אחדות לכתבנו דן סממה כי המידע שנמסר על-ידי חבר-הכנסת חשאי לא ייחס לשר מודעי קבלת עמלות או טובות הנאה אחרות מעטקות נפט של מדינת ישראל. 'פיכר', אומר דובר המשטרה, מידע זה אינו מצריך פתיחת חקירה על-ידי המשטרה. דובר המשטרה הוסיף כי המידע של חבר-הכנסת חשאי לא נחמך על-ידי חומר ראיות כלשהו, וחשאי לא היה מוכן למסור למשטרה את המקורות שמסרו לו, לדבריו, מידע זה. המשטרה, אומר הדובר, אינה נוהגת למסור מידע חסוי שאינו בגדר של תלונה, ולפיכך השיב מפכ"ל המשטרה כאשר נשאל, כי לא הוגשה כל תלונה וכי אינו יכול להתייחס לחיוב או לשלילה לגבי מידע הפרסומים שראו אור ביממה האחרונה, אומר דובר המשטרה, על האשמות נגד השר מודעי, ואמינותו של המידע שמסר חבר-הכנסת חשאי, אינם מוסמכים. דברי דובר המשטרה."

83. כאותו לילה רואיין השר מודעי בתוכנית "מוקד" והוא דחה מכל וכל את החשדות ואמר ששופכים את דמו ודם בני משפחתו.

84. ההודעה ששודרה ב"מבט" ביום 4.1.82 הכילה דברים נוספים על פעולות המשטרה, כגון **החקירה על ידי היחידה** להונאות בראשות תת-ניצב זיגל מעל ומעבר למה שנכלל בהודעת ראש לשכת המפכ"ל. ובענין זה טען דן סממה שקיבל את הידיעות הנוספות משלושה מקורות, וביניהם קצין בכיר במשטרה. מנכ"ל רשות השידור יוסף לפיד, קיבל לדבריו, מדן סממה, פרטים והתקשר עם אחד משלושת המקורות, הקצין הבכיר במשטרה, וזה אישר לו, לדברי מר לפיד, את דברי דן סממה. אנשי רשות השידור לא הסכימו לגלות לנו את שם הקצין ולאחר שמסרנו פרטים אלה לניצב קרתי, קיבלנו תשובה שהמשטרה לא הצליחה לגלות את זהות הקצין.

85. ביום 5.1.82 פורטמה ב"מעריב" הודעה ממקור בכיר במשטרה שהיא מתיחסת ברצינות למידע ואיננה מזלזלת בחומר שנמסר לה.

86. ביום 6.1.1982 פורטמה ושודרה הודעה של היועץ המשפטי לממשלה שבדק את הענין ואת "החומר" שמסר ח"כ חשאי למשטרה, וזהו לשון הודעת היועץ המשפטי: -

"היועץ המשפטי לממשלה עיין כוזמר אשר נמסר על-ידי חבר כנסת חשאי בקשר לשר מודעי ואלה הערותיו:

1) חבר כנסת אשר לדעתו יש כידו מידע המטורר חמד בדבר ביצוע עבירה פלילית, ע"י שר או אדם אחר, מן הראוי שימסור את המידע למשטרה בהקדם, כדי שהמשטרה תוכל לחקור בדבר באופן חשאי ויעיל, כנדרש. פרסום מידע זה ברבים, בדרך של שאילתא או באמצעות העתונות, עלול לפגוע ואולי אף לסכל את האפשרות של עריכת חקירה יעילה וכן לגרום עוול לאדם נגדו מכיוון המידע.

2) חייב חשאי הגיש את השאילתא שלו ככנסת בנוגע לשר מודעי כיום 2.9.81. חייב חשאי לא מסר כל מידע בעניין זה למשטרה או ליועץ המשפטי לממשלה, ולא ביקש שתיערך חקירה בעניין לפני שהגיש את השאילתא שלו ככנסת. הוא פנה למשטרה בעניין זה רק כ-3 חודשים לאחר שהגיש את השאילתא בכנסת.

3) עיון במידע שנמסר ע"י חייב חשאי למשטרה מוביל לשתי מסקנות עיקריות:

א. כיוון שחייב חשאי מסרב לזהות את המקורות מהם שמע מה שמע, אין אפשרות להעריך את מהימנות השמועות.

ב. השמועות שנמסרו ע"י חייב חשאי למשטרה עוסקות בעיקר בסדרי רכישה של דלק ואין בהן ראיה או מידע קונקרטי המצביעים על כך שהשר מודעי קיבל עמלות או טובות הנאה אחרות מעסקות הנפט של מדינת ישראל.

4) חייב חשאי מסר ברבים על מכתב שלדבריו נשלח ע"י מבקר המדינה אל ראש הממשלה בקשר לחשד שהשר מודעי קיבל עמלות מעסקות נפט של מדינת ישראל. ביררתי אצל מבקר המדינה, באופן אישי, במשרד מבקר המדינה ובלשכת ראש הממשלה ונמסר לי כי לא נמצא ולא ידוע על מכתב כזה.

5) מלשכת ראש הממשלה נמסר לי כי כיום 1.9.81, הוא היווה בו פורסמה השאילתא של חייב חשאי, מסרה לשכת ראש הממשלה לפרסום הודעה ובה נאמר: "לא הגיעו שום ידיעות או שמועות לראש הממשלה על עמלות אשר כביכול קיבל שר או שר האנרגיה לשעבר מר יצחק מודעי, בקשר עם עסקות הנפט של מדינת ישראל. השר מודעי הוא שביקש להשתחרר מתפקידו כשר האנרגיה. ראש הממשלה ניסה לשכנעו כי יוסיף לשאת בתפקידו - אך משעמד השר מודעי על בקשתו, נתמנה לשר בלי תיק ויהיה חבר בוועדת השרים לענייני בטחון לכשחוקם".

87. כיום 18.1.1982 התפרסם בעתון "לאשה" ראיון של הכתבת שושנה כרמון עם ניצב קרתי, ובו מדובר על פרשת השר מודעי. כותרת הראיון הייתה "מי אמר שפרשת מודעי הסתיימה?", כאילו נאמרו על ידי ניצב קרתי ובמלים אלה מתחילה הכתבה. הייתה זו כתבה ארוכה על הראיון עם ניצב קרתי וניתן להתרשם ממנה על השקפת המשטרה בנושא. לאחר פרסום הכתבה פנה המפכ"ל למערכת העתון וזה פירסם הודעה מתקנת ומתנצלת. וזו לשון ההודעה: -

"כגליוננו הקודם פורסמה כתבה מאת שושנה כרמון, שדנה בשר יצחק מודעי ובהיבט המשטרתי של הפרשה. בכתבה זו צוטט ראש אגף החקירות במשטרת ישראל, ניצב קרתי. לאחר פרסום הדברים, הופנתה תשומת לבנו לכך, כי הדברים שיוחסו לניצב קרתי לא היו מדוייקים ולא נאמרו במסגרת הנושא שלשמו נערך הראיון. התברר לנו, כי דבריו של ניצב קרתי נאמרו במסגרת שיחה כללית על דרך קבלת מידע ואופן בדיקתו על-ידי המשטרה. דברים אלה אולי לא הוכחו כראוי והוצאו מהקשרם. לפיכך רוצים אנו להעמיד דברים על דיוקם."

88. הכתבת (כרמון) נענתה לביקשת השר מודעי ומסרה לו שביקשה ראיון בעקבות פרשת מודעי-חשאי ופרסמה את מה שנמעה מפי ניצב קרתי. השר ביקש מראש הממשלה לבקש משר המשטרה לפטר את ניצב קרתי, שתגובתו על תוכן המאמר היתה שהוא רואיון בענין עבריינות נשים ובמהלך הראיון הופיעו כמה שאלות בענין פרשת מודעי-חשאי ובדברים שפורסמו יש שיבוש של הדברים שאמר. בענין זה נשמעה הועדה את דברי הגבי כרמון וכן את דברי ניצב קרתי שבעצמו הגדיר את הראיון כאומלל. ישנו שהי גרסאות שונות וקיבלנו מגבי כרמון את הרישומים שלה על השאלות שהכינה לעצמה לקראת הראיון ואת הרישומים שנשמעה במקום יאל תשובות ניצב קרתי. בענין זה תתייחס הועדה לשני נושאים שיש לגביהם מחלוקת והם: (1) מטרת הראיון ו-(2) האם אמר ניצב קרתי את הדברים כפי שהובאו בכתבה, וזאת תוך הדגשה שכרוך שאין הועדה בית משפט ואין היא תורצת את הדין.

89. בשאלת מטרת הראיון אמרה הגבי כרמון שביקשה מדוברת המשטרה ראיון עם תת ניצב זיגל בעקבות פרשת מודעי-חשאי בענין טיפול המשטרה בתלונות נגד אנשי ציבור. לאחר שנאמר לה שאין לראיון את תת ניצב זיגל, ביקשה לראיון את ניצב קרתי ולאחר סניית הדוברת למפכ"ל ולניצב קרתי, נקבע הראיון. לעומתה אמר ניצב קרתי שבאותם שבועות רואיון על ידי העתונות בענין עבריינות נשים שהיתה אז בחדשות, וכאשר הובאה לפניו בקשת הראיון של העתון "לאשה" הניח שזה יהיה נושא הראיון. לכן מפר בזמנו שנחקש להתראיון בנושא עבריינות נשים, אלא שלאחר מכן הוברר לו מכירור עם דוברת המשטרה שהראיון נחקש בקשר לפעילות המשטרה בענין הכלת מידע ותלונות נגד אנשי ציבור.

90. באשר לתוכן הראיון והשוואתו עם מה שנאמר לנו והרישומים של הגבי כרמון, יש לציין שהיה זה ראיון ממושך למדי וכן דובר בחלק גדול ממנו על פרשת מודעי-חשאי או על פעילות המשטרה בקשר לתלונות נגד עובדי ציבור, כאשר פרשת מודעי-חשאי היא אחד הנושאים שבקרקע. לא זה המקום להיכנס לכיתוח הענין במדוקדק וייאמר רק זאת, שגבי כרמון אמרה לוועדה שהיא שאלה את ניצב קרתי אם לא הסתיימה פרשת מודעי-חשאי והתשובה היתה "אין תגובה" נוסף לזה אמר קרתי במהלך הראיון שבכלל קשה לחקור בנושאים כאלה ונשאלת השאלה איך צמחה הכותרת לכתבה ודברי הפתיחה בכתבה. ברישומי גבי כרמון מופיעים הדברים להלן מפיו של ניצב קרתי מיד לאחר מה שצוטט לעיל על אי סיוס הפרשה, ואלה הדברים:

"השבתי שטופכים את דמו של אדם. אבל לא המשטרה. הרשיעו אותו ללא משפט. הכפישו אותו ללא בסיס חוץ מרכילות וסיפורים, אבל האצבע המאשימה הופנתה לכיוון לא נכון."

גם דברים אלה הובאו בכתבה שפורסמה, אבל לא כל הדברים הובאו כאותו רצף; ולגבי הכותרת ודברי הפתיחה בכתבה אמרה הגבי כרמון שאת הכותרת בחר העורך אבל היא בחרה לפתוח את תוכן הכתבה באותן מלים, כיון שזה נראה לה מענין יותר, ובאמור לעיל, ראיון ארוך זה של ראש אגף החקירות במשטרה לכתבת של העתון "לאשה" בנושא הנדון הוגדר על ידי ניצב קרתי עצמו במלים "ראיון אומלל". יש להצטער על שהכותרת וההרגשות בכתבה לא תאמו במדויק את תוכן הראיון מפיו של ניצב קרתי, ומאידך קשה להבין מה המדיץ את המשטרה לתת ראיון זה לכתבת עתון "לאשה" באותם ימים.

91. כשלב זה יש לציין כי בסמור לאירועים ולפרסומי נושא הדיון, מינה השר כרמון, שר האנרגיה דאז, ועדה לבדיקת נוהלי רכישות דלק על ידי ישראל; מינוי זה היה בעקבות ביקורת מבקר המדינה על נוהלי רכישת הדלק בישראל, וללא כל קשר עם האשמות חייב חשאי על השר מודעי. לשר מודעי לא היה כל חלק בדיונים המעשיים ובמשא ומתן ועשיית חוזים לרכישות הדלק שהיו ענין למינהל הדלק, אבל צירוף מקרים מצער זה וסמיכות התאריכים הוסיף מימד נוסף לשלשלת האירועים, אם כי מי שהתעניין כשאלה ובחן אותה לאור העובדות האמיתיות, היה יכול להיווכח שאין קשר כלל בין מינוי אותה ועדה לבין פרשת מודעי-חשאי.

94

52. הטענות העיקריות נגד כל אחד משלושת הגורמים: חייב חשאי, המשטרה והטלוויזיה, יובאו להלן בקיצור, ואלה הן מסקנותינו.

93. לגבי חייב חשאי:

היה כאו מקרה של החרת רטון ושימוש מופרז ובלתי מוצדק בחסינות חבר כנסת בניסוח השאלתא המקורית והשאלתא המתוקנת ועוד יותר פרסומן. חייב חשאי לא הביא כל חומר ממשי או ראיות המצדיקות את ההאשמות שהטיח נגד השר מודעי, וכבר הובאו לעיל מסקנות היועץ המשפטי לממשלה בנדון ואנו כבר הכענו את הסכמתנו להן כדו"ח הכינייים, ואנו מאשרים שוב את הסכמתנו הנ"ל. כאו לא היה מקרה של משגה בתום לב אודבא. התעקשותו של חייב חשאי ואי נכונותו להתנצל ולסיים את הפרשה מצביעות על כוונה לפגוע בשר מודעי, למרות שלא היה בידו חומר המצדיק את ההאשמות.

94. לגבי המשטרה:

ההודעה שנוסחה על ידי המשטרה ונמטרה לפרסום על ידי הדובר נוסחה בצורה בלתי נאותה וגרמה בלבול ומבוכה. בהודעה נאמר שהמשטרה מטפלת בחומר "באמצעים שונים", וכן נאמר בה ש"חקירה גלויה טרם החלה" ומשמע שחקירה בלתי גלויה - שאני, ובמרום משמע שחקירה עלולה להתחיל. הידיעות הנוספות שפורסמו על חקירת יחידת הת ניצב ויגל מפי קצין בכיר מגלות חופשה חמורה מאד שכבר הצבענו עליה לעיל, ורצוי לטפל בה בנחישות ולעקור אותה מן השורש. דברים אלה חלים גם על הפרסום של דברי איש המשטרה שהיא לא מזלזלת בענין ומטפלת בו ברצינות.

המשטרה מתייחסת לשוני שקיים בין "תלונה" (לרבות חומר ראיות), לבין "חומר מודיעיני שמגיע אליה בחומר גולמי וסודי הנשמר כמאגר המודיעיני של המשטרה לשם שימוש לעת מצוא. אמנם קיים שוני בין שני הדברים שאנשי המשטרה, שופטים ועורכי-דין עריס לו, אבל אין הידע על קיום שוני זה, בשום ענין, נחלת הציבור הרחב, והניסוח הבלתי זהיר של הודעת המשטרה היה בו כדי ליצור רושם מוטעה בדעת הציבור, כאילו יש בידי המשטרה תלונה של ממש, וזה הרכה מבוכה ובלבול. הראיון של ניצב קרתי לכתבת העתון "לאשה" לא היתה לו הצדקה ובצדק תואר כראיון אומלל.

95. לגבי הטלוויזיה:

פרסום ההודעה כ"מכטי" של יום 4.1.82 נעשה כלי לקבל את הגיבט פשר מודעי. קשה להעלות על הדעת הצדקה כל שהיא לחפזון לפרסם את ההודעה מיד, אם לא הצליחו לאתר את השר בעוד מועד לקבלת תגובתו. מנכ"ל רשות השידור יוסף לפיד אמר שהשיקולים שגרמו לפרסום היו שהיתה בידי הטלוויזיה הודעה חשובה ומעניינת של המשטרה, אשר היתה בה סתירה למה שנמסר לוועדת הכנסת, והיתה להם גם תגובתו של השר בוועדת הכנסת שהכחיש את ההאשמות שהוטחו נגדו. ככל זאת לא היה כל צורך לתת פרסום לענין זה בידיעה הראשונה המרכזית והארוכה הפותחת את מהדורת "מכטי" באותה הכלטה, וכל החפזון לא בא אלא מתוך כוונה לא להתמיץ מה שנראה כמצאה פיקנטית (scôp). נראה לנו שהפעם לא הדיבה הטלוויזיה את עצמה אפילו על פי "תקנון נקדי", שיש בו הוראות סבירות ובסעיף 22 שבו נאמר:

"אין להעלות על הדעת שבשמו של האיזון, או לשמו, יימנע העורך, בהעדר תגובה, משידור דברים - אף שאין הוא פטור מלנסות לבקש תגובה. לא באה תגובה, יש לומר זאת. לדוגמא - אין להניח כי ראש הממשלה חמיד יגיב מיד על התקפה חריפה מצידו של ראש מפלגת אופוזיציה חשובה. ייתכן שיגיב מאוחר יותר, מעל במה פומבית, או שיבחר כדרך-תגובה אחרת, או שיעדיף שלא להגיב כלל."

דברים אלה משתמע שאין לפרסם ידיעה כמו זו שפורסמה לגבי השר מודעי בלי לקבל ולפרסם גם את חגיגות השר, אלא אם השר סירב להגיב, ואין זה חצויה את פרסום הידיעה בלי חגיגות השר אם לא אוקר במשר חצי שעה. השאלות של חייב חשאי פורסמה כבר זמן רב לפני כן והפרסום הזה בטלויזיה עם ההבלטה שהיתה כה, לא היתה להם הצדקה. הפרסומים המתקנים שנעשו באותו לילה ביימעת הצוח" ולמחרת היום נדחסו לחדשות במקום בלתי בולט, ולא נעשו באותו היקף ובאותה הבלטה, ונדאה שהטלויזיה לא דאגה בהם אותה "פיקנטיות" שראתה בהודעה ששודרה ביימכטי" של יום 4.1.62. על כל פנים, הפרסום הראשון עם ההבלטה ועם ההדגשות והפירוט בניסוח גם מעל ומעבר להודעת המשטרה, גרמו נזק שהתיקונים שבאו לאחר מכן אולי הקטינו את היקפו אבל לא תיקנו אותו כמורה מספקת. אם בכלל ניתן לתקן לאחר נזק כזה וכבר חרמה הטלויזיה באופן מהותי בשרשרת התקלות.

96. הועדה הכיאה לעיל את עיקר הטענות נגד שלושת הגורמים עליהם החריע השר מודעי. הכאנו לעיל גם את העובדות, ובסיום דברינו עלינו לחזור על דבריו של היועץ המשפטי לממשלה כי "השמועות שנמסרו ע"י חייב חשאי למשטרה עוסקות בעיקר בסדרי וכיאה של דלק ואין בהם ראיה או מידע קונקרטי המצביעים על כך שהשר מודעי קיבל עמלות או טובות הנאה אחרות מעסקות הנפט של מדינת ישראל". אין ספק שהיתה כאן השתלשלות אומללה ביותר של אירועים שהצטרפו זה לזה וכל אחד הוסיף נופך משלו ותרם לגרימת עוול נורא לשר, בלי שהיתה ראיה ממשית על ביצוע עבירה כל שהיא מצידו. יש להצטער על כך ולהביע תקווה שלצד הצטדים שהציעה הועדה, כל הגורמים ישקרו בעתיד להקפיד במעשיהם ובדבריהם ולא יקלו ראש כמשמעות הדברים ולא יתנו יד לפרסום בלתי אחראי של דברים לא ברורים או דברים שיכולים להתפרש על ידי הציבור בצורה הפוגעת בפרט, כשמו הטוב ובכבודו, בפרט כאשר הדברים כאים מפי בני סמכא בתפקידים אחראיים ורגישים. כפי שאמרנו, אין הועדה בית משפט ואין היא באה לתרוץ את דינם של הגורמים נגדם הופנתה האצבע המאשימה של השר מודעי, אך אנו תקווה כי כמה שנאמר בדו"ח זה ימצא השר מודעי נחמה פורתא לעוול הנורא שנגרם לו ולבני משפחתו ויתגבר על המרידות שהפרשה העגומה השאירה בלבו, וגם ימצא סיפוק אם בירור הדברים והמלצות הועדה יתרמו למניעת אירועים מסוג זה בעתיד.

92

עם סיום דברינו, ברצוננו להביע את תודתנו העמוקה למרכז הועדה מר דניס גולדמן ולמזכיר הועדה מר אריה קמר על עזרתם הרבה בעבודת הועדה, בטיפולם המסודר ובטעמם הטובה.

ב כ כ ו ד , ב ר

(-)
מר שמחה פרידמן
(ח ב ר)

(-)
עו"ד גדעון האוזנר
(ח ב ר)

(-)
השופט בדימוס דוד בכור
(יושב ראש)

תאריך: 26/7/82

הכנסת

חבר הכנסת

צבי רנר.

91

לכבוד
חברי הכנסת
חטיבת הליכוד.

8.11.82

ח.נ.נ.

כפי שידוע לכם, הגשתי ליו"ר הכנסת והסגנים הצעת חוק בענין בחירות לגופים ציבוריים בתאריך 1.3.82 ובאותו יום הונחה ההצעה על שולחן הכנסת.

הצעת החוק במתכונת שהגשתי באה להבטיח בחירות הוגנות וטהורות בהסתדרות ובאגודים- המקצועיים.

הנתונים בהם משתמשת ההסתדרות לצורך בחירות, הם נתוני לשכת המס - והיא זו אשר מכינה את הרשימות. גם פנקס קופת החולים עימו אנו מצביעים, מודפס וממלא על-ידי עובדי לשכת המס. למותר לציין שעובדי לשכת המס הם רובם ככולם חברי המערך.

את רשימות הבוחרים אנחנו מקבלים בסמוך מאוד למועד הבחירות והדבר מקשה עלינו במיוחד כאשר מתעורר הצורך בהגשת ערעורים.

אחד הנוהלים הפסולים ואשר פוגע בנו הוא קלפיות עוברים. קלפיות אלה משמשות חברים אשר אינם יכולים להצביע בעירם באותו יום. יום לאחר הבחירות, מתברר שבקלפיות עוברים הצביעו אלפי חברים, וכדי לבדוק אם אותם חברים הצביעו פעמיים, דהיינו - הן במקום מגוריהם והן בעוברים, יש צורך במספר שבועות; ומכיוון שכך, באים חברי המערך באופן קבוע בהצעה שהיות שקיבלנו אחוז מסויים ארצי, הרי שיש לחלק קולות אלה על פי אותו האחוז - ובלית ברירה אנחנו נאלצים להסכים לכך.

בהצעת החוק ביקשתי לבטל נוהל זה והצעתי שהבחירות ינוהלו במתכונת זהה לבחירות לכנסת. בזמנו, שלחתי לכם הסבר מקיף על הצעת החוק והקואליציה אישרה הצעתי. כעת נמסר לי ששר הפנים מסרב לאשר החוק.

לעניות דעתי, משרד הפנים הוא זה אשר חייב להיות ער לחוקים ונהלים הקיימים בבחירות בהסתדרות ובאגודים המקצועיים, אך לצערי מורגשת אזלת-יד בשטח זה והבחירות מתנהלות בהתאם לנוחיות ולאינטרסים של חברי המערך.

אני מצרף בזאת את הצעת החוק לעיון מחדש, היות שהנושא הוא בנפשנו. אני מבקש שחברי הכנסת, חברי הקואליציה או אפילו ראש הממשלה יזמו דיון בנושא חשוב זה, מכיון שאני רואה בהצעה זו זכות קיום לליכוד בהסתדרות. אגב, בזמנו פניתי לשרינו וביקשתי חוות-דעתם, אך עד כה טרם הגיב איש מהם. דבר אחד ברור לי, כאשר אנחנו מצליחים בבחירות זו הרי גם הצלחתם, אך כאשר אנו נוחלים כישלון הרי הכישלון הוא שלנו בלבד.

אציין, שלא אשקוט ולא אנוח עד שמוסד מסויים כלשהו יחליט שהצדק עימי. לשימת ליבכם ולעיונכם.

בכבוד רב,

צבי רנר

מצ"ב ההצעה, ותשובת השר.

90

אלו מזכיר המסעלה

הגדרון הצע חוק בחירות לגופים ציבוריים (תיקון ס" 4),
התשס"ב-1982 של חבר הכנסת צ. רנר.
ה.ח.פ. ס" (ר"ה) מיום 12.3.82.

אני מתנגד להצעת החוק הנ"ל של הח"כ רנר.

תעודות הזהות מיועדות בעידן לשימוש גופים רשמיים ומקובל
שהתמסרן יוחצה לבחירות לכנסת ולדפוסיות המקומיות.

אסגם בעבר עפ"י תקנות מיוחדות אישור ועדת חוקה חוק ומסעם של
הכנסת התאפשרה החתמת תעודות זהות גם בבחירות להסתדרות המורים
ולהסתדרות המקידיים, אך בועדת חוקה חברי הועדעם סכל הסיעודת הניעו
סודת רוח מנקשתנו אז והבסתנו כי עוד פעם לא נבוא בנקשת דומת.

כמעט בין ח"כ רנר לבין היועץ המשפטי של ספרדי, עפ"י בקשתו, הועלתה
הצעה שהחוק יחול רק על הבחירות להסתדרות הכללית.

לאחד שיקול אני מתקשה למבל הצעה זו כי קשה להפלות בין הסתדרות
הכללית לבין הסתדרות העובדים הלאומית או הסתדרות הפועל המזרחי
ואם יתאפשר השימוש בתעודות זהות בבחירות הנערכות לכל הארגונים
האלה הרי השתייכותו הפוליטית של האדם התגלה מעיון בתעודת הזהות
סלו. בזה בודאי אף אחד מאתנו איננו רוצה.

בברכה,

צדוק בורג
שר הבנים

העתקים ראש המסעלה
שר המשפטים

היועץ המשפטי למסעלה

סנכ"ל

יו"ם

מנהל המינהל לדישום אוכלוסין

הכנסת העשירית

הצעת חוק של ח"כ צ. רנר
ר"ה

89

הצעת חוק בחירות לגופים ציבוריים (תיקון מס' 4),
התשמ"ב-1982

תיקון
סעיף
2

1. בסעיף 2 לחוק בחירות לגופים ציבוריים, החשי"ד-1954⁽¹⁾ (להלן - החוק העיקרי), אחרי סעיף קטן (ד) יבוא:
- "(ה) על בחירות למוסד ממוסדותיו של ארגון עובדים וכן על בחירות הנערכות בפיקוחו של ארגון עובדים או של מוסד ממוסדותיו, יחולו הוראות אלה, אף אם לא נחקיים האמור בסעיף קטן (א):
- (1) בוחר יזהה את עצמו כשעת ההצבעה אך ורק על ידי תעודת זהות שניחנה לו על פי חוק מרשם האוכלוסין, החשכ"ה-1965⁽²⁾, ואם הצביע - חשכע בתעודת הזהות חותמת המציינת עובדה זו;
- (2) כל בוחר יהיה רשאי להצביע בקלפי קבועה כאזור מגוריו אשר רשימת הבוחרים הקשורה אליה כוללת את שמו, ולא חותר הצבעה בקלפי ניידה או בקלפי שמחוץ לאזור מגוריהם של הבוחרים.
- (ו) הוראות סעיף קטן (ה) לא יחולו לגבי בחירות לועד עובדים".

הוספת
סעיף
א12

2. אחרי סעיף 12 לחוק העיקרי יבוא:
- "היתר 12א. מי שהחיר כיוודעין לבוחר להצביע בניגוד להוראה להצבעה שלא כחוק
- מהוראות סעיף 2(ה), דינו - _____."

(1) ס"ח החשי"ד, עמ' 110.
 (2) ס"ח החשכ"ה, עמ' 270.

ד ב ר י ה ס ב ר

חוק בחירות לגופים ציבוריים, החשי"ד-1954 קובע כי הממשלה רשאית על פי בקשתו של גוף ציבורי, להכריז שבחירות הנערכות למוסד ממוסדותיו יהיו בחירות לענין חוק זה.

מאז חקיקת החוק הוא חוקן שלוש פעמים ונוספו בו הוראות לענין בחירות
למוסדותיהם של ארגון עובדים, ארגון נותני עבודה ומפלגות, אף אם לא הוכרו
שבחירות אלה הן בחירות לענין חוק זה.

מוצע לחקן את החוק ולקבוע בו הוראות אלה:

(א) בוחר בבחירות לארגון עובדים או מוסד ממוסדותיו יצביע אך ורק
על פי העודת זהות אשר בה גם חוטבע חותמת המעידה על כך;

(ב) בוחר בבחירות לארגון עובדים או מוסד ממוסדותיו יהיה רשאי
להצביע אך ורק בקלפי קבועה שבמקום מגוריו ולא ב"קלפי ניידת"
או ב"קלפיות עובדים".

(ג) מי שהחיר הצבעה של בוחר כאמור בניגוד לחוק, עובר עבירה
פלילית.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שלחן בכנסת ביום
ו' באדר החשמ"ב - 1.3.82

... ..
... ..
... ..

(10)

... ..

- (ж)
- (з)
- (л)

... ..
... ..
... ..

כ"ט
כ"ט

Committee of Concerned Citizens

ארגון אזרחים שאכפת להם

87

אוקטובר, 1982

מיכאל בקר

חבר כנסת
הכנסת
ירושלים

הנדון: שינוי שיטת הבחירות

שלום רב,

לפני מספר חדשים חברי ארגוננו כתבו לחברי הכנסת לשאול
אם דעתם בנושא בחירות איזוריות.

רשום אצלנו שאתה אינך חומך בשינוי שיטת הבחירות, אבל
בכל זאת, אנו מודים לך עבור תשובתך.

אולי תהיה מעניין לדעת שבזמן שאספנו חתימות ברחוב בחדשי
מאי-יוני (הפסקנו בזמן המלחמה) מצאנו אהדה רבה בקרב הציבור
לשינוי שיטת הבחירות. הבוחר הישראלי, כנראה, מאד רוצה קשר
ישיר עם החבר כנסת שמיצג את איזורו. מעט האנשים שלא חתמו
לא הביעו בזה סיפוק בשיטה הנוכחית, אלא ציניות, באומרם, "כל
הפוליטיקאים דומים, ולא נוכל לשנות דבר", או "זה רעיון מצוין,
אבל לעולם לא יתגשם".

אנו מבקשים ממך לשקול שוב אם היתרונות הרבים הנובעים
מבחירות איזוריות, כאשר ההצעה תוגש להצבעה לפני הכנסת בקרוב.

בכבוד רב,

מיקי
מרק קסון
יושב ראש, אאא

רה/צב/3

אאא
ת.ד. 3092
ת.א. 61030

86

הנדון: הצעה חוק של חב" גר יעקובי לשינוי שיטת הבחירות

חברי הועדה הבין-סיעתית

בן פורת מרדכי
הרצוב חיים
וירשובסקי מרדכי
יעקובי גר
כהן יגאל
מגן דוד
פרח יהודה

תשובות מחברי הכנסת

	<u>נגד</u>		<u>בעד</u>
6	מערך	34	מערך
10	ליכוד	17	ליכוד
3	רק"ח	2	תל"ם
2	מפד"ל	2	שינוי
1	התחיה	1	תמ"י
<u>22</u>		<u>56</u>	

לא השיבו למכתב

5	מערך
10	ליכוד
1	רק"ח
3	מפד"ל
1	התחיה
1	תמ"י
<u>4</u>	אגודה
<u>25</u>	

לא הביעו דעה

3	מערך
11	ליכוד
1	מפד"ל
1	התחיה
<u>1</u>	תמ"י
<u>17</u>	

האגודה להצלת משפחות יהודי אתיופיה

Union for Saving Ethiopian Jewish Families

P.O.B. 5039 ת.ד. ASHDOD ISRAEL אשדוד

טל. 055-24753 , 02-248252 , 054-27998

תאריך DATE 6/10/82

לכבוד

נשיא המדינה

ראש הממשלה

שרי הממשלה

הסוכנות היהודית

ולכל ח"כ מכל הסיעות.

אנו יוצאי אתיופיה פונים אלכם לאחר קיום ישיבת הנהלה ב-י"ח בתשרי תשמ"ג

(5.10.82), שוב בצעקה.

ב- 14 בדצמבר 1981, יצאנו להפגנה נגד זלזול שלטונות ישראל בהצלת יהודי אתיופיה. מסרנו לוועדת העליה וקליטה של הכנסת עצומה שחתומה על ידי 38,000 ישראלים, הקוראת להקים גוף אחד בהשתתפותנו שיהיה אחראי לטיפול בעית יהודי אתיופיה.

הופענו לפני ועדת עליה וקליטה בכנסת, והסברנו את הבעיה, ועד הרגע הזה לא נעשה דבר. בעקבות הפגנתנו שעשינו, הגיעו ארצה כמה מאות עולים בתקופה של כמה חודשים, קיווינו, והובטח לנו שהתנועה הזאת תמשך. אבל בחודש מאי העליה הופסקה שוב כמעט לחלוטין, ומאז לא חודשה. יש לזכור שהמדובר רק בעליית יהודים אשר הצליחו להימלט כבר מאתיופיה בכוח עצמם והלכו מאות קילומטרים ברגל, כדי להגיע למדינה אחרת וממנה ציפו ששלטונות ישראל יחלצו אותם. עליית יהודים ישירות מאתיופיה במספרים ממשיים לא בוצעה מעולם.

אלו מאמצים נעשו בענין איחוד משפחות של יהודי אתיופיה?

אלו קשרים נעשו עם הארגונים הבינלאומיים המטפלים בענין?

הרי עוד לפני ארבע שנים מסרנו לפי בקשת הממונים רשימת משפחות לסוכנות היהודית, למשרד ראש הממשלה, ולמשרד החוץ ועד היום לא ראינו אפילו משפחה אחת. אומרים לנו, הכל נעשה בסוד. את הסודות הללו ראינו ולא הגיעה אף משפחה אחת בטיפול אחד המשפחות.

בשעה קשה זאת אין אנחנו רוצים לצאת למאבק ציבורי, אולם לא נוכל גם לשבת בשקט כאשר משפחותנו ועמנו סובלים באתיופיה ומחוצה לה. שלטונות ישראל אינם מביאים אותן ארצה ואינם עוזרים להן, בשעה שגורמים אחרים לא מהססים לצעוק ולהאבק למרות שבעיותיהם הרבה פחות רציניות מאשר בעית סכנת הנפשות של יהודי אתיופיה וסביבתה.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

DEPARTMENT OF CHEMISTRY

PH.D. THESIS

BY [Name]

1961

1961

1961

1961

1961

1961

1961

1961

Abstract of the thesis...

Chapter I: Introduction...

Chapter II: Experimental...

Chapter III: Discussion...

84

על מנת למנוע אפשרות של אי הבנה, אנו מבקשים ומדגישים במפורש, אם לא תתחדש העליה מיד, אם לא תוכן תוכנית פעולה בהשתתפותנו להוצאת יהודים מאתיופיה עצמה, ואם לא יקום גוף מיוחד בהשתתפותנו לטיפול יהודי אתיופיה, נצא שוב למאבק ציבורי ממושך ולא נפסיק עד שכל יהודי אתיופיה יובאו לארצם, ארץ ישראל ששאפו ושחלמו עליה אלפי דורות.

בצפיה להענותנו במעשים רציניים שיהיו בהם תוצאות חיוביות.

בכבוד רב מראש,

ישעיהו אברהם
מזכיר האגודה

בן-ברוך ישעיהו
יו"ר האגודה

1005

83

סגן שר החקלאות
מיכאל דקל

תאריך 2.9.82

לכבוד
מר שמחה ארליך
סגן רוח"מ ושר החקלאות
כאן.
א.נ.א.

הנדון: תזכירו של פרופ' רענן וייץ.

בקשתני שאתיחס למכתבו של פרופ' רענן וייץ, אשר נשלח אליך בדבר עדיפויות
בהתישבות.

למעשה, פרופ' וייץ אינו מחדש כל הידוש. נקודת המוצא שלו הינה פוליטית,
מפני שאיננו רוצה בהתישבות ביו"ש, לכן הוא מעלה נימוקים שונים ומשונים
אשר בהם הוא מנסה להסביר מדוע חייבים להפנות משאבי המדינה לאזורים אחרים
למעט אזור יו"ש ועזה.

לדוגמה, למרות שמבצע שלום הגליל שיחרר את ישובי צפון הגליל מן המועקה
הבטחונית, משתמע מדבריו שאנו חייבים להזרים משאבים מיוחדים לגליל יותר מאשר
לאזור אחר וזאת ללא הסבר מספק מצדו.

בגלל הנמקה העניינים על בסיס פוליטי, הנני מציע לא להשיב לו כלל על חזכירו.

ב ב ר כ ה

מיכאל דקל.

ההסתדרות הציונית העולמית

חטיבת ההתיישבות

רח' המלך נירוז 48, ירושלים

ח. ד. 92

האריך ל"ג באב תשמ"ב
2 באוגוסט 1982

82

לכבוד

מר שטחה ארליך,

סגן רה"מ ושר החקלאות

יו"ר הוועדה הניו-טוטנדית להתיישבות

נכבדי,

במסר לי כי הוועדה הניוטוטנדית להתיישבות מתבקשת לבדוק תוכניות התיישבותיות רחבות היקף ביהודה ובשומרון, ולהעמיד תוכניות אלה בראש סולם העדיפויות. החלטה ברורה זו תביא לדעתי, ליצירה עצב חמור ביותר, תבוא על חשבון אזרחי התיישבות אחרים שחידוקם היום לא רק נרדף אלא הכרחי.

מלחמת שלום הגליל תביט במקורותיה שני שינויים בלתי נמנעים בתקופת הקרובה (א) צמצום חמור באמצעים המיועדים ליצור טווח בכלל ולפתוח ההתיישבות בפרט (ב) צורך חדש ודחוף בחידוק הישגים בגליל ולאזור הקו המזרחי. לאור השינויים הללו עלינו לבחון מחדש את מערכת העדיפויות של הפעולה ההתיישבותית בשתיים-שלוש השנים הבאות.

(1) גליל: חידום נתיגוררים נועפים בגליל 500 משפחות לערך, המדנות 3000 נפש בלבד. קיעד של השנים הבאות הוא איכילוס הנוצחית ע"י הכפלת אוכלוסייתם מחד גיסא, חידוק ועיבולים ע"י מתיישבים מן הארץ וגריעני עולים, ומאידך גיסא, ביסוס התשתית, המשך פיתוח רשת כבישים נכד'. לעורך זה הקציבה המח' להתיישבות בשנת התקציב 82/3 סך של 260 מיליון שקל, ואין בתקציב זה כדי לסייע בהשגת המטרה. נוסף לכך אין לשכוח כי טרם גפתרה בעיית חידוק המושבים לאורך גבול הלבנון אשר נקלעו למעוקת קיום חמורה בשנים האחרונות.

(2) רמת הגולן: במזכיר שהוגשה לך ב-25.1.82 על החלטת החוק הישראלי על רמת הגולן, חייבתי קביעת עדיפויות התיישבותיות חושות. יצעתי טרם התקיים דיון בנושא זה בוועדה אשר בראשותך. הנראה פיתוח רמת הגולן חמור היום עוד יותר מאשר היה בעת כתיבת המזכיר הנזכר.

(3) בקעת הירדן: במזכיר שהגשתי לך ביום 25.1.82 עמדתי על חשיבותה הבטחונית של השלמת ההתיישבות בבקעת הירדן, במיוחד עם הסרת המגבלות הבטחוניות לעבוד קרקעות המזרח לגדר המערכת. הצעתי הקונקרטיית בנושא זה טרם הגיעה לכלל החלטה.

(4) הערבה: למרות נאמצי המחלקה להתיישבות בפיתוח, הרחבה ועיבוי הישובים בחבל ארץ זה, אי-הפניית משאבים נמשלתיים בכנין, כנשתית ובשרותים, איננו מאפשר פיתוח מואץ בקצב הדרושי חשוב זה של הקו המזרחי ראסטרטגי של מדינת ישראל.

אורח אגודה
א. אהב כלכלי
ג. אשיות הקיאות
ה. א"י יכונן
הקצאות אגודת
י. אור נוספים
ל. אגודת אשיות
מ. אשיות
נ. אשיות
ה. אשיות

81

(5) פיתחת-שלום וקטיף: בעקבות פגועי חבל יסית, נשאר גבולנו בנגב המערבי פרוץ ללא רצף התלישבותי. עד כה הוקמו בחבל השלום א ישובים אך במספר קטן זה אין די. הדיני מציע להוסיף א ישובים באזור זה תוך השנתיים הקרובות, ובכך ליצור רצף התלישבותי בין גוש קטיף לחבל השלום, ובמקביל להגדיל את מספר התלישבים בישובים הקיימים על מנת להפכם לקהילות המוכשרות לשאת את עצמן כלכלית, חברתית ובטחונית.

השגת המטרות אשר פוטלי לעיל תעויך גיוס משאבים בגודל של 3 מיליארד שקל לערך. בטרם נמצא מקור לתכום זה, אין לועתי לדון בתוכניות שאפתניות של ההתלישבות באזורים המיושבים באוכלוסיה ערבית.

זאת ועוד, כל תוכניות ההתלישבות המוצעות על ידי באות לחזק את הקו האסטרטגי המזרחי ואת מעמדנו בגליל ובנגב, בעוד שכל תוכנית התלישבות נוספת ביהודה ובשומרון אין מטרתה אלא להכניח את סיפוחם של חגרות המערביות ורצועת עזה. לדעתי יש להעדיף את ההתלישבות הממוזגת על פני ההתלישבות הסיפוחית. העמדת ההתלישבות הסדפוחית ביהודה ושומרון בידיעות ואיננה על פני ההתלישבות הבטחונית בגליל לאורך הגבול המזרחי האסטרטגי והנגב המערבי, תעמיד את בטחוניה וקיומה של המדינה בסכנה חמורה.

אבקש להעלות נושא זה לדיון בושיבתה הקרובה של הועדה הבין-מוסדת להתלישבות.

בכבוד רב,

רענן רייך
ראש המחלקה להתלישבות

נספח

80

מיכאל דקל

2.9.82

לכבוד
סגן השר
מר דב טילנסקי
משרד רוה"ט
א.י.א.

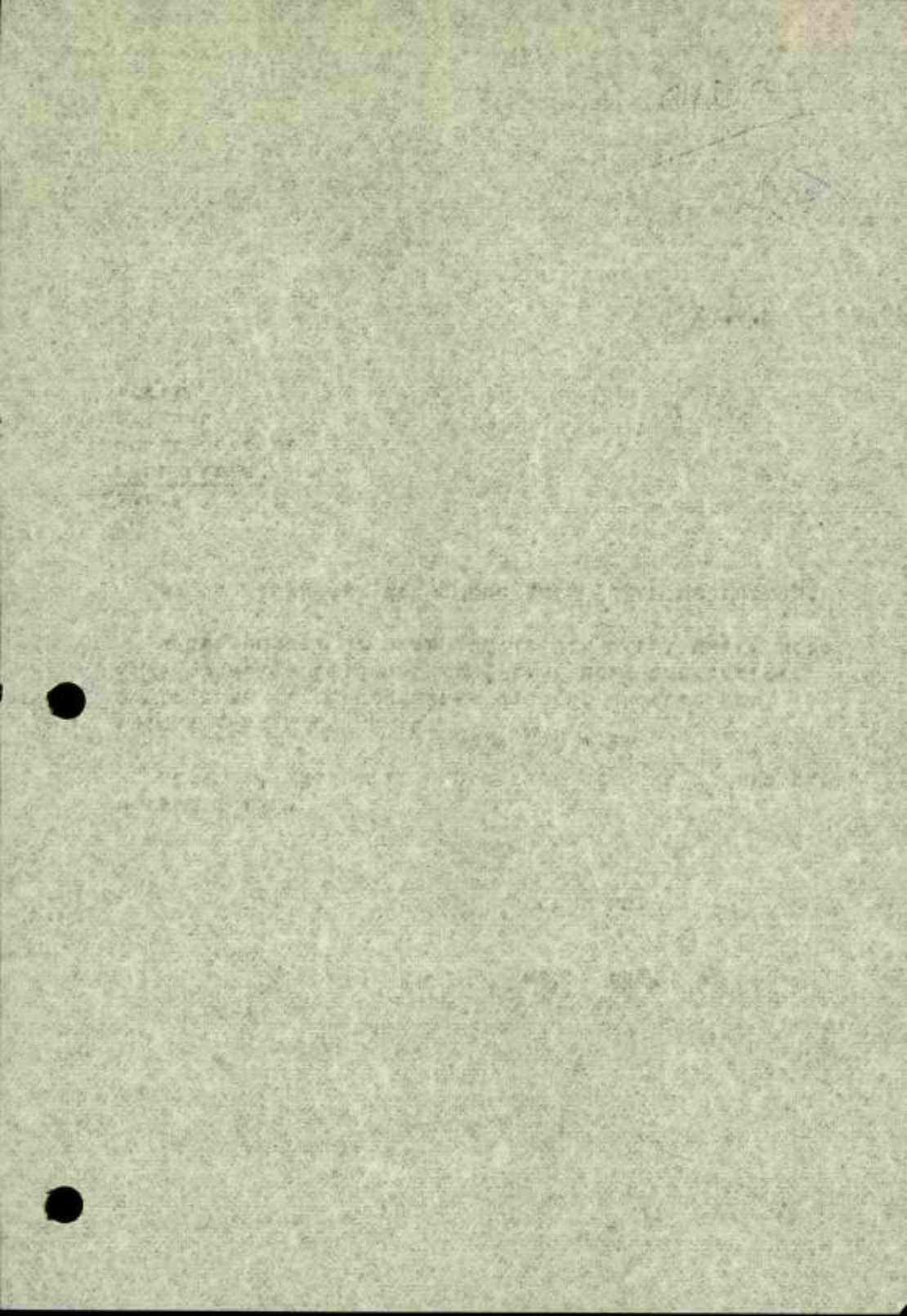
קבלתי מתכונן שבו הגן מתייחס לחוק "רשות ההנהלוח".

העבוד המסמטי של הצעה חוק זה הוא מעניין מאוד, אולם
קדין לא קיימת רשות ההנהלוח, ולפי הכרה מצב העניינים
מקובל נראה לי שמרבית משוריי המסמלה, הקטורים בכך,
יחגורו לעצם הקמת הרשות.

מבחינה, רצוי מאוד שרשות כזאת תקום אך התקרות הינן
קלושות ביותר.

בכבוד רב,

מיכאל דקל.

משרד ראש הממשלה
סגן השר דב שילנסקי

ירושלים כ"ט באב תשמ"ב

18 באוגוסט 1982

79

לכבוד
מר אריאל שרון
שר הבטחון

לכבוד
מר משה נסים
שר המשפטים

לכבוד
מר שמחה ארליך
סגן ראש הממשלה
ושר החקלאות

לכבוד
מר מחתיהו דרובלס
חבר הנהלת הסוכנות היהודית

לכבוד
מר מיכאל דקל
סגן שר החקלאות

א.נ.א.

משפטן שהידע המקצועי שלו מוכר בריבים, ואותו מכיר אני כאיש ארץ ישראל בכל רמ"ח אבריו,
טרח והכין הצעת חוק מעובדת ומפורטת שכותרתה "חוק רשות ההתנהלות" (יהודה, שומרון
רצועת עזה) תשמ"ב - 1982, שלפי דעתי ראויה לעיון וחשומת לב רבה.

מאחר והצעת החוק הזו נוגעת ישירות לכל אחד מהמשרדים בראשם הנכם עומדים הנני מוצא
לנכון להעבירה אליכם.

בכבוד רב

דב שילנסקי
סגן שר

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

78

ה צ ע ת ח ו ק

חוק רשות התזנחלות (יהודה, שומרון ורצועת עזה) תשמ"ב - 1982.

מ ב ו א .

מטרת החוק המוצע היא להקים תאגיד סטטוטורי, שיהווה מכשיר עזר לגיוס כספים, אמצעים ונכסים, שינוצלו על מנת לסייע בהקמת התנחלויות חדשות ו/או בסוס התנחלויות קיימות, בשטחי יהודה, שומרון ורצועת עזה, וזאת בצד ובנוסף לתקציבים שמוקצבים על ידי משרד האוצר למטרות הנ"ל במסגרת תקציב המדינה.

מצוקת תקציב המדינה מכבידה עד מאד ליישום וביצוע התכניות ליישוב שטחי יהודה, שומרון ורצועת עזה. מכאן החשיבות והצורך בהקמת הרשות המוצעת בחוק.

הענקת הסמכויות שפורטו בחוק לתאגיד המוצע, תאפשר לתאגיד רכישת מקרקעין (כולל קבלת חלק מזערי ממקדעי ישראל ללא תמורה) תוך שבוח ערך הקרקע בצורה משמעותית, וזאת על ידי הסרת הגבלות ואיסורים הקיימים במספר חוקים ומתן הקלות וזכויות מיוחדות כמפורט בחוק המוצע.

מדיניות הרשות והפקוח עליו יהיו בידי מועצה, שבה ישבו נציגים של ממשלת ישראל, מוסדות ציבור ונציגי הישובים ביהודה, שומרון ורצועת עזה, הכל כמפורט בגוף החוק.

במקביל יהיה צורך לבצע תקונים או תוספות במספר חוקים, כמפורט בנספח המצורף.

בגלל חשיבות הנושא ודחיפותו מוצע שהצעת החוק תוגש מטעם הממשלה.

חוק רשות התזנחלות (יהודה, שומרון ורצועת עזה) תשמ"ב-1982.

פירושים

1. בחוק זה -

- "מקדעי ישראל" כמשמעותו בחוק יסודי מקדעי ישראל.
- "מקדעין" - קרקע, כל הבנוי והנסוע עליה וכל דבר אחר המחובר אליה חבור של קבע, זולת מחברים הניתנים להפרדה.
- "נכס" - כולל מקרקעין ומשלטלים, וכן זכויות וטובות הנאה מכל סוג שהוא.

The first part of the report deals with the general situation in the country and the progress of the war. It is followed by a detailed account of the operations in the field.

The second part of the report deals with the operations in the field. It is followed by a detailed account of the operations in the field.

The third part of the report deals with the operations in the field. It is followed by a detailed account of the operations in the field.

The fourth part of the report deals with the operations in the field. It is followed by a detailed account of the operations in the field.

The fifth part of the report deals with the operations in the field. It is followed by a detailed account of the operations in the field.

77

"בעלות במקרקעין" - פרושה הזכות להחזיק במקרקעין, להשתמש בהם ולעשות בהם כל דבר וכל עסקה.

"מקרקעין דרושים" - מקרקעי ישראל שלגביהם פורסמה הודעה ברשומות, על פי חוק זה, ושבהודעה הוכרז שהם דרושים לרשות ההתנחלות.

"חוקי התכנון והבניה" - כולל חוק התכנון והבניה תשכ"ה - 1965 וכל דין אחר המתייחס ונוגע לענייני תכנון ובניה.

"תכנית" - תכנית מהתכניות המפורטות בפרק ג' של חוק התכנון והבניה תשכ"ה - 1965.

"מוסדות תכנון" - כל רשות שיש לה סמכות בענין תכניות או היתרים או שמוש בקרקע במובן האמור בחוקי התכנון והבניה.

"קרקע עירונית" - פירושה - מקרקעין מכל מין וסוג, שעל פי חוקי התכנון והבניה מותר להשתמש בהן לצורכי בניה, וניתן לקבל לגביה היתרי בניה וכולל "שמוש חורג" במובן האמור בחוקי התכנון והבניה.

"היתרי בניה" - כל היתר או רשיון בניה מכל מין וסוג, וכולל התוויית דרכים, סלילתם וסגירתם, עבודותעפר למיניהם, פיתוח ושיבוח מקרקעין, תוספות למבנים קיימים או הריסתם וכל עבודה אחרת בקרקע ובבנין וכל שימוש הטעון "היתר" על פי חוקי התכנון והבניה.

"השר" - פירוש השר הממונה על ביצוע חוק זה.

רשות ההתנחלות

2. (א) הממשלה רשאית בצו שיפורסם ברשומות למנות חבר בני אדם להיות רשות ההתנחלות. (בחוק זה רשות ההתנחלות או הרשות).
יו"ר הרשות ייקבע וימונה על ידי השר בצו שיפורסם ברשומות.

(ב) רשות ההתנחלות תהווה גוף מאוגד, והיא תהא רשאית להתקשר בחוזים, להחזיק רכוש, לרכוש ולמכור נכסים ולהיות צד בכל משא ומתן משפטי או אחר.

(ג) חדלה רשות ההתנחלות מכהן, סמכויותיה, רכושה, זכויותיה וחובתיה יעברו אל מי שהשר הממונה על ביצוע חוק זה יקבע, בצו שיפורסם ברשומות. נתמנה חבר בני אדם אחר להיות רשות ההתנחלות, הסמכויות והחובות האמורים יעברו מאליהם למי לנתמנה.

The first part of the report deals with the general situation of the country and the progress of the work during the year.

The second part of the report deals with the results of the work done during the year and the progress of the various projects.

The third part of the report deals with the financial position of the organization and the results of the various projects.

The fourth part of the report deals with the administrative work done during the year and the progress of the various projects.

The fifth part of the report deals with the results of the work done during the year and the progress of the various projects.

The sixth part of the report deals with the results of the work done during the year and the progress of the various projects.

The seventh part of the report deals with the results of the work done during the year and the progress of the various projects.

The eighth part of the report deals with the results of the work done during the year and the progress of the various projects.

The ninth part of the report deals with the results of the work done during the year and the progress of the various projects.

The tenth part of the report deals with the results of the work done during the year and the progress of the various projects.

The eleventh part of the report deals with the results of the work done during the year and the progress of the various projects.

The twelfth part of the report deals with the results of the work done during the year and the progress of the various projects.

76

מועצת הרשות

3. (א) השר הממונה על ביצוע חוק זה ימנה מועצה - להלן מועצת הרשות. מועצת הרשות תמנה 11 חברים ותורכב כדלקמן:
- נציג אחד שיומלץ על ידי משרד האש הממשלה.
 - נציג אחד שיומלץ על ידי משרד החקלאות .
 - נציג אחד שיומלץ על ידי משרד השכון והבניה .
 - נציג אחד שיומלץ על ידי משרד האוצר.
 - נציג אחד שיומלץ על ידי הסוכנות היהודית לארץ ישראל.
 - נציג אחד שיומלץ על ידי הקרן הקימית לישראל.
- חמשה נציגים שיומלצו על ידי מועצות ישובי יהודה, שומרון ורצועת עזה. יו"ר המועצה יקבע וימונה על ידי השר בצו שיפורסם ברשומות.
- (ב) מועצת הרשות תקבע את מדיניות הרשות, תפקח על פעולותיה ותקבע את התקציב השנתי של הרשות.

(ג) תקופת כהונתה של המועצה תהא שלוש שנים מיום מינויה.

(ד) חבר המועצה שתקופת כהונתה תמה יכול להתמנות מחדש.

(ה) המועצה היוצאת תוסיף לכהן עד למינויה של המועצה הבאה.

(ו) נפטר חבר המועצה או התפטר או הועבר מכהונתו או הורשע בעבירה שיש עמה קלון, יתמנה אדם אחר במקומו ליתרת תקופת כהונת המועצה. המנוי יעשה על פי צו של השר, שיפורסם ברשומות.

יעדים
וסמכויות

4. יעדיה של רשות ההתנחלות יהיו לסייע להקמת התנחלויות חדשות וביסוס ההתנחלויות הקיימות, בשטחי יהודה, שומרון ורצועת עזה. לשם השגת היעדים האמורים יינה לרשות סמכויות וזאת והיא תעשה בהן שמוש לפי סמכותה ושיקול דעתה:

(א) לקנות נכסים, לשכרם, לחכרם, להחליט ולרכשם בדרך אחרת.

(ב) לבנות, להקים, לסלול, לשנות, לתקן, להשלים, לשפר, לפתח, לקיים להחזיק, לנהל, להפעיל ולהסדיר בנינים, דרכים, כבישים, מסילות ברזל, גשרים, תעלות, מכרות, קווי תחבורה, נמלים, שדות תעופה, בתי חרושת, מפעלי השקאה, מפעלי יעור, מפעלי חשמל, מפעלי תחבורה, מפעלי מים, מפעלי התישבות, מפעלי שיכון ומפעלים אחרים.

(ג) לפתח נכסים, להשלימם, להשביחם, למזגם, לנהלם, לעבדם ולהשכירם.

The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records. It emphasizes that proper record-keeping is essential for the effective management of any organization. This section outlines the various methods used to collect and analyze data, highlighting the need for consistency and reliability in the information gathered.

In the second section, the author explores the challenges associated with data collection and analysis. It notes that while modern technology offers powerful tools for data processing, it also introduces new complexities. The text discusses how to overcome these challenges by implementing robust protocols and ensuring that all data is properly validated and documented.

The final part of the document provides a summary of the key findings and offers practical recommendations for future research. It suggests that further studies should focus on developing more efficient data collection techniques and improving the accuracy of data analysis software. The author concludes by reiterating the significance of high-quality data in driving organizational success.

75

- (ד) למכור נכסים, להעבירם בדרך אחרת, להשכירם, להחכירם ולטעבדם.
- (ה) ללוות ולהלוות כספם, לקבל ולתת אשראי, לערוב לחוב ולחווה של כל אדם.
- (ו) להכריז ולבצע מגביות ו/או מבצעי איסוף כספים אחרים בישראל ומחוצה לה, לקבל תרומות ולגייס כספים ו/או נכסים בכל דרך אחרת.
- (ז) לייסד חברות, אגודות שיתופיות, שותפויות וגופים אחרים, להצטרף אליהם, ליזום ולעודד את ייסודם.
- (ח) לשמש אפוטרופוס, נאמן, שליח, שלוח, סוכן, מורשה, מרשה, מיופה כוח לכל אדם ובכל ענין.
- (ט) להעסיק סוכנים, פקידים, מנהלים ושאר עובדים ולקבוע את תנאי שרותם.
- (י) לעשות כל דבר הדרוש לביצוע כל סמכות מסמכויותיה.
- (יא) לבצע כל סמכות מסמכויותיה ביחד או בשותפות עם מוסדות המדינה, הסוכנות היהודית לארץ ישראל, הקרן הקימת לישראל, מנהל מקרקעי ישראל, רשות הפיתוח, רשויות מקומיות, מוסדות ציבור, חברות, שותפויות, אגודות שיתופיות, התאחדות או חבר בניאדם או גופים אחרים.

חברות לרכוש 5. (א) החליטה רשות ההתנחלות שמקרקעין מסוימים מתוך מקרקעי ישראל דרושים לה לשם השגת יעדיה, כולם או חלקם, כמפורט בחוק שה, תהא הרשות רשאית לפרסם הודעה ברשומות שאותם מקרקעין דרושים לה. הודעה ברשומות. נוסח ההודעה יהיה כמפורט בנספח א' לצוק זה.

(ב) פורסמה הודעה על "מקרקעין דרושים", תעבור הבעלות על אותם מקרקעין אל רשות ההתנחלות ללא תשלום כל תמורה ביום ה-30 לאחר פרסום ההודעה.

(ג) הרשות לא תרכוש "מקרקעין דרושים" על פי סעיף זה, בשטח כולל העולה על ***..... דונם בשטח שנה אחת, אלא באישור מראש של מועצת הרשות. *** ראה דברי הסבר בסוף הצעת החוק.

(ד) העתק החלטת הרשות תמסר למנהל מקרקעי ישראל לבלן המנהל - לא יאוחר מ-15 יום לאחר קבלת ההחלטה ו-15 יום לפחות לפני פרסומה ברשומות.

(ה) המנהל זכאי להגיש ערר על החלטת הרשות בפני מועצת הרשות, וזאת תוך 7 ימים מיום שתמסר לו החלטת הרשות.

במקרה של הגשת ערר יעוכב הפרסום ברשומות, וזאת עד למתן החלטת המועצה.

1. The first part of the document is a letter from the Secretary of the State to the Governor, dated 18th March 1877. It contains a report on the progress of the work done during the year.

2. The second part is a report on the work done during the year, dated 18th March 1877. It contains a list of the names of the persons who have been appointed to various offices during the year.

3. The third part is a report on the work done during the year, dated 18th March 1877. It contains a list of the names of the persons who have been appointed to various offices during the year.

4. The fourth part is a report on the work done during the year, dated 18th March 1877. It contains a list of the names of the persons who have been appointed to various offices during the year.

5. The fifth part is a report on the work done during the year, dated 18th March 1877. It contains a list of the names of the persons who have been appointed to various offices during the year.

6. The sixth part is a report on the work done during the year, dated 18th March 1877. It contains a list of the names of the persons who have been appointed to various offices during the year.

7. The seventh part is a report on the work done during the year, dated 18th March 1877. It contains a list of the names of the persons who have been appointed to various offices during the year.

8. The eighth part is a report on the work done during the year, dated 18th March 1877. It contains a list of the names of the persons who have been appointed to various offices during the year.

9. The ninth part is a report on the work done during the year, dated 18th March 1877. It contains a list of the names of the persons who have been appointed to various offices during the year.

74

(1) החלטת המועצה בערר תנתן לא יאוחר מ-30 יום מיום הגשת הערר. המועצה תחליט בערר לפי שיקול דעתה, היא לא תנמק את החלטתה וזו תהיה סופית ולא ניתנת לערעור נוסף.

(2) הרשות תמציא לרשם המקרקעין שבאזור פעולתו נמצאים המקרקעין שהוכרו: "במקרקעין דרושים", עותק ההודעה שפורסמה ברשומות, וזו תשמש לרשם אסמכתא לרישום.

6. (א) "מקרקעין דרושים" שנרכשו על ידי הרשות בדרך האמורה בסעיף הקודם, תהא הרשות רשאית לשם השגת יעדיה, לחזור ולמכרם או להעביר בהם זכויות לאדם אחר, תמורת מזומנים, התחייבויות כספיות אחרות או התחייבות לבצע עבור הרשות עבודות שפירוטן הוזכר בסעיף 3 (2) של חוק זה, כולן או חלקן, בהתאם להסכם שייחתם בין הרשות לבין רוכש המקרקעין.

מכירת
מקרקעין
שנרכשו
במקרקעין
דרושים.

7. על אף האמור בכל דין, תזכיר התאגדות או מסמך אחר, ובלי להתחשב עם כל איסור או הגבלה הנובעים מהם, מותר לכל אדם הזכאי לנכס - בכלל זה המדינה, רשות מקומית, מנהל מקרקעי ישראל, ממונה על רכוש האויב (כמשמעותו בפקודת המסחר עם האויב 1939), האפוטרופוס הכללי (כמשמעותו בפקודת האפוטרופוס הכללי 1944), חברה, אגודה שיתופית, שותפות, נאמן, מנהל עזבון ואפוטרופוס או אדם אחר, למכור את הנכס לרשות ההתנחלות ולהתקשר לשם כך בכל הסכם שיידרש.

הסרת
מגבלות

8. למרות כל האמור בחוקי התכנון והבניה, ועל אף כל איסור והגבלה או קביעה שנקבעו בדין, או בתכנית שתוכננה על ידי מוסדות תכנון, יחולו לגבי מקרקעין שנרכשו על ידי הרשות, הכללים וההוראות הבאים:

שמוש
שנוי
יעוד של
מקרקעין
שנרכשו
על ידי
רשות.

(א) יעוד המקרקעין הקודם יבוטל והמקרקעין יהפכו לקרקע עירונית.
(ב) מוסדות התכנון יעניקו, על פי בקשה שתוגש להם על ידי הזכאי לבעלות במקרקעין, היתרי בניה.
ההיתרים יוענקו תוך התעלמות מכל איסור או הגבלה שחלו על המקרקעין לפני רישומם על שם הרשות, לא יאוחר מ-3 חודשים לאחר הגשת הבקשה.

9. השר, שראש הממשלה יסמיכו לבצע חוק זה, יהיה השר הממונה על בצוע החוק, והוא רשאי - בהמלצת מועצת הרשות - להתקין תקנות לביצועו.

השר
הממונה.

1945
The first part of the report is devoted to a description of the work done during the year. It is divided into two main sections, the first of which deals with the work done in the laboratory and the second with the work done in the field.

The first section of the report is devoted to a description of the work done in the laboratory. It is divided into two main sections, the first of which deals with the work done in the laboratory and the second with the work done in the field.

The second section of the report is devoted to a description of the work done in the field. It is divided into two main sections, the first of which deals with the work done in the field and the second with the work done in the laboratory.

The third section of the report is devoted to a description of the work done in the field. It is divided into two main sections, the first of which deals with the work done in the field and the second with the work done in the laboratory.

The fourth section of the report is devoted to a description of the work done in the field. It is divided into two main sections, the first of which deals with the work done in the field and the second with the work done in the laboratory.

ד ב ר י ה ס ב ר

(א) הדרך המוצעת (בסעיף 5 לחוק) של רכישת "מקרקעין דרושים" מתוך "מקרקעי ישראל", משאירה לרשות את היכולת לבחור היכן ואילו מקרקעין יירכשו על ידה (מבחינת מיקומם), וזאת במסגרת המכסה המקסימלית כפי שנקבע בחוק (סעיף 5 (ג)).
הצורך ללכת בדרך זו דווקא (ולא למשל בדרך של הקצאת מקרקעין במקומות שייקבעו על ידי מנהל מקרקעי ישראל או גורם אחר) נובע מהרעיון שבא לבטוי בחוק המוצע, והוא, שיש לאפשר לרשות תרגום יעיל, מהיר ומירבי של מקרקעין כאלה - לכספים ונכסים, בדרכים האמורות בסעיף 6 של החוק המוצע. זאת ניתן יהיה לעשות רק אם מבחינת מיקומם ושמושם יהיו המקרקעין במקומות שלדעת מומחים יהיו מבוקשים או אפילו מבוקשים מאד על ידי השוק החופשי (קבלני בנין ומשקיעים ליניהם) ואפשר יהיה להשביחם על ידי כך, שניתן יהיה לקבל עבור השמוש במקרקעין כאלה "היתרי בניה" והקלות "ממוסדות התכנון", וזאת בדרך מהירה, יעילה ומקוצרת, כפי שנקבע בסעיף 8 של החוק המוצע.

(ב) על מנת להבטיח שמוש מבוקר ומוגבל של רכישת "מקרקעין דרושים" בדרך האמורה, מוצע שהמחוקק יקבע (ראה סעיף 5 (ג)) מכסה קצובה וקבועה מראש של רכישת "מקרקעין דרושים" בדרך האמורה בסעיף זה.
מוצע לקבוע בחוק (סעיף 5 (ג)) מכסה שנתית מקסימלית של מספר דונמים שהרשות תוכל לרכוש מ"מקרקעי ישראל", וחריגה ממכסה זו תורשה, אם יהיה צורך והכרח בכך, רק על ידי אישור מפורש של מועצת הרשות, שהרכבה וסמכויותיה מבטיחות פיקוח ממשלתי וייבורי נאות, תוך התחשבות בעמדות הממשלה. מנהל מקרקעי ישראל, מוסדות ציבור ונציגי התישבות - המיוצגים כולם במועצת הרשות (ראה סעיף 3 לחוק).
מכשיר בקורת נוסף, הקיים בחוק, הוא באמצעות הגשת ערר על החלטת הרשות בפני מועצת הרשות (ראה סעיף 5 (ה) (ו)).

72

הצעה לתקון: תקנות המקרקעין (אגרות) תשל"ה - 1974. *

תקנה 5 של התקנות הנ"ל תתקן על ידי הוספת המלים: רשות ההתנחלות,
לאחר המלים "רשות המיתוח" ולפני המלים "המוסד לבטוח לאומי".

דברי הסבר מטרת התקון המוצע היא להוסיף את רשות ההתנחלות לרשימת התאגידים
שנוסדו בחוק, ושעל פי התקנה האמורה הוענק לכל אחד מהם פטור מכל אגרה בנין
רישום מקרקעין.
(ראה סעיף 149 של חוק המקרקעין - תשכ"ט 1969).

* ק"ת 3245 תשל"ה (10.11.74) עמ' 222 v

(71)

הצעה לחוקן חוק מס שבה מקרקעין, תשכ"ג - 1963.*

1. סעיף 60 יתוקן ע"י הוספת המלים : לרשות ההתנחלות, לאחר המלה "למדינה".
2. סעיף 72 יתוקן ע"י הוספת המלים: רשות ההתנחלות, לאחר המלים "רשות הפיתוח".

דברי הסכר: מטרת התיקון: הענקת שטח ממס לרשות ההתנחלות, הן בשעת מכירת מקרקעין לרשות, והן בשעת מכירת מקרקעין על ידי הרשות.

* ס"ח 405 תשכ"ג - 1963 עמ' 156.

70

הצעה לתקון: חוק מקרקעי ישראל, תשי"ד - 1960 * .

לאחר סעיף 2 (7) יוסף סעיף קטן (8) כדלקמן:

(8) העברת בעלות במקרקעי ישראל^{ש"ל} לרשות ההתנחלות, בדרך הקבועה בחוק רשות ההתנחלות (יהודה, שומרון ורצועת עזה), תשמ"ב - 1982.

דברי הסכר סעיף 2 לחוק מקרקעי ישראל תש"ך - 1960 מעניק היתר העברת בעלות במקרקעי ישראל ע"י קביעה של סוגי עסקאות שסעיף 1 לחוק היסוד לא יחול עליהם.

מטרת התקון המוצע היא להוסיף לרשימה המוזכרת בחוק זה, גם את העברת מקרקעי ישראל לרשות ההתנחלות, בדרך המפורטת בחוק רשות ההתנחלות.

* ס"ח 312, תש"ך (29.7.60) עמ' 56.

חיקוקים שיש להם נגיעה לחוק רשות ההתנחלות (יהודה, שומרון וצעות עזה)
תשמ"ב - 1982 .

1. פקודת הפרשנות (נוסח חדש) דינים 22 עמ' 10341
2. חוק יסודו מקרקעי ישראל / דינים 16 / עמ' 7423
3. חוק מקרקעי ישראל תש"ך - 1960 / דינים 16 / עמ' 7425
4. חוק מינהל מקרקעי ישראל - תש"ב - 1960 / דינים 16 / עמ' 7427
5. חוק המקרקעין - תשכ"ט - 1969 / דינים 16 / עמ' 7430 ה
6. תקנות המקרקעין (אגרות) תשל"ה - 1974 / דינים 16 / עמ' 7430 מו
7. חוק מס שבח מקרקעין (תשכ"ג - 1963 / דינים 16 / עמ' 7135
8. פקודת האפוטרופוס הכללי - 1944
9. חוק התכנון והבניה, תשכ"ה - 1965.